

Ysgol Calon Cymru

Arfarniad Opsiynau

Chwefror 2025

Rheoli Fersiwn:

Fersiwn	Dyddiad	Crynodeb byr o Newid	Awdur
0.1	Medi 2024	Dogfen wedi ei chreu	SA
0.2	Rhagfyr 2024	Fersiwn diwygiedig	SA
0.3	Chwefror 2025	Diwygiadau	SA

Cynnwys

1.	CYFLWYNIAD.....	4
RHAN A – YR ACHOS DROS NEWID.....		5
2.	CYD-DESTUN STRATEGOL.....	5
2.1	CYD-DESTUN POLISI.....	5
2.2	PAM FOD ANGEN NEWID YM MHOWYS.....	7
3.	PAM MAE ANGEN NEWID YN YSGOL CALON CYMRU.....	10
3.1	Y SEFYLLFA BRESENNOL.....	10
3.2	PAM MAE ANGEN NEWID YN YSGOL CALON CYMRU.....	15
RHAN B – OPSIYNAU AR GYFER YSGOL CALON CYMRU.....		18
4.	OPSIYNAU LLYWODRAETHU A CHATEGORI IAITH.....	18
4.1	YSGOL CALON CYMRU.....	18
4.2	YSGOL GYNRADD LLANFAIR-YM-MUALLT.....	26
4.3	CASGLIAD.....	34
5.	OPSIYNAU GWEITHREDU.....	35
5.1	OPSIYNAU A FYDDAI'N GALLUOGI'R YSGOL GYMRAEG I GAEL EI SEFYDLU CYN CWBLHAU'R BUDDSODDIAD CYFALAF ARFAETHEDIG AR Y DDAU SAFLE 35	
5.2	OPSIYNAU AR GYFER CYFLWYNO'N RADDOL.....	40
RHAN C – ADNABOD YR OPSIWN A FFEFRIR.....		44
6.	OPSIWN A FFEFRIR SY'N DOD I'R AMLWG.....	44
RHAN D – YSTYRIAETH BELLACH O GAM 1.....		46
7.	SAFONAU AC ANSAWDD MEWN ADDYSG.....	46
8.	YR ANGEN AM LEOEDD AC EFFAITH AR HYGyrCHEDD YSGOLION.....	57
9.	ADNODDAU ADDYSG A GOBLYGIADAU ARIANNOL ERAILL.....	62
10.	FFACTORAU CYFFREDINOL ERAILL.....	68
11.	FFACTORAU PENODOL WRTH YSTYRIED CYNIGION AR GYFER NEWID CYFRWNG IAITH.....	68
12.	FFACTORAU PENODOL I'W HYSTYRIED AR GYFER CYNIGION I AD-DREFNU YSGOLION UWCHRADD NEU YCHWANEGU NEU DDILEU CHWECHED DOSBARTH 71	
RHAN E – YSTYRIAETH BELLACH O GAM 2.....		76
13.	SAFONAU AC ANSAWDD MEWN ADDYSG.....	76
14.	YR ANGEN AM LEOEDD AC EFFAITH AR HYGyrCHEDD YSGOLION.....	80
15.	ADNODDAU ADDYSG A GOBLYGIADAU ARIANNOL ERAILL.....	82
16.	FFACTORAU CYFFREDINOL ERAILL.....	86
17.	FFACTORAU PENODOL WRTH YSTYRIED CYNIGION AR GYFER NEWID CYFRWNG IAITH.....	87
18.	FFACTORAU PENODOL I'W HYSTYRIED AR GYFER CYNIGION I AD-DREFNU YSGOLION UWCHRADD NEU YCHWANEGU NEU DDILEU CHWECHED DOSBARTH 88	

RHAN F – CASGLIAD A'R CAMAU NESAF	92
ATODIAD A – FFACTORAU LLWYDDIANT ALLWEDDOL.....	94

1. CYFLWYNIAD

Sefydlwyd Ysgol Calon Cymru yn 2018 fel ysgol uwchradd dwy ffrwd wedi'i lleoli ar draws dau gampws. Mae model gweithredu dau safle'r ysgol wedi achosi heriau ers sefydlu'r ysgol. Yn ogystal, mae materion yn ymwneud â chyflwr adeiladau'r ysgol y mae angen mynd i'r afael â nhw, ac nid yw'r ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg sydd ar gael yn yr ysgol yn bodloni dyheadau'r Cyngor ar gyfer y math hwn o ddarpariaeth.

Yn 2020, datblygwyd Achos Amlinellol Strategol (SOC), a oedd yn ystyried ystod o opsiynau i fynd i'r afael â materion gyda model gweithredu Ysgol Calon Cymru. Roedd hyn yn nodi ffordd well ymlaen ar gyfer Ysgol Calon Cymru, a oedd fel a ganlyn:

- Campws cyfrwng Saesneg 11-18 newydd yn Llandrindod; a
- Campws pob oed cyfrwng Cymraeg 4-18 newydd yn Llanfair-ym-Muallt.

Cafodd hyn ei ystyried gan y Cabinet ar 29 Medi 2020.

Ers hynny, mae gweithgarwch wedi digwydd i gynllunio ar gyfer gweithredu'r ffordd orau ymlaen ar gyfer Ysgol Calon Cymru fel yr amlinellir uchod. Mae hyn yn cynnwys y canlynol:

- Ymarfer ymgysylltu anffurfiol
- Gwaith dichonoldeb cychwynnol ar gyfer y campws newydd yn Llandrindod
- Opsiynau lefel uchel ar gyfer ailfodelu campws Llanfair-ym-Muallt
- Modelu nifer disgyblion
- Datblygu cynllun gweithredu
- Asesiad ariannol wedi'i ddiweddarau

Yn ogystal, mae gweledigaeth y Cyngor ar gyfer Ysgol Calon Cymru fel yr amlinellwyd uchod wedi'i hadlewyrchu yn Rhaglen Amlinellol Strategol y Cyngor ar gyfer Rhaglen Cymunedau Cynaliadwy ar gyfer Dysgu Llywodraeth Cymru, a gymeradwywyd gan y Cabinet ym mis Mai 2024 ac wedyn gan Lywodraeth Cymru.

Pwrpas y papur hwn yw ystyried opsiynau ar gyfer gweithredu gweledigaeth y Cyngor ar gyfer Ysgol Calon Cymru, fel yr amlinellwyd uchod, i nodi opsiwn a ffefrir i'w ystyried gan y Cabinet. Byddai hyn wedyn yn ddarostyngedig i'r broses ad-drefnu ysgolion statudol fel yr amlinellir yn y Cod Trefniadaeth Ysgolion (2018).

RHAN A – YR ACHOS DROS NEWID

2. CYD-DESTUN STRATEGOL

2.1 CYD-DESTUN POLISI

2.1.1 Powys Cynaliadwy

Mae gwasanaethau cyhoeddus ar draws y DU dan bwysau sylweddol wrth i'r galw a'r costau godi, llawer mwy na'r cyllid sydd ar gael iddynt ac a fydd ar gael iddynt dros y tymor canolig. Mae'r pwysau ariannol a'r gweithlu cynyddol hyn yn cael effaith ar allu gwasanaethau cyhoeddus i ddiwallu anghenion eu poblogaeth.

Amcangyfrifodd ein modelu ariannol fwch cyllideb o fwy na £60 miliwn dros y 5 mlynedd nesaf.

Mewn ymateb i'r her hon, mae'r Cyngor yn cydnabod yr angen i drawsnewid y math o wasanaethau y gallwn eu cynnig i roi'r sefydliad ar sylfaen fwy cynaliadwy. Ni allwn barhau i ddarparu gwasanaethau yn yr un ffordd ag yr ydym wedi gwneud hynny ers degawdau. Er mwyn cyflawni'r trawsnewidiad sylfaenol hwn, bydd rhaglen newid sylweddol yn cael ei chyflwyno i sicrhau Powys Gynaliadwy sy'n gynaliadwy yn ariannol, yn gymdeithasol ac yn amgylcheddol. Mae'n rhaid i ni fod yn fwy cysylltiedig â'r boblogaeth rydym yn ei gwasanaethu.

Mae Powys Gynaliadwy yn seiliedig ar gyfres o egwyddorion:

- Bod â meddwl agored a chwilio am atebion arloesol, gan ddefnyddio'r holl arbenigedd sydd ar gael
- Sicrhau'r canlyniadau gorau posibl trwy drawsnewid i ddarparu gwasanaethau o ansawdd gwell
- Defnyddio tystiolaeth – deall angen a modelu'r galw yn y dyfodol yn well, os nad ydym yn cael canlyniadau, dylem newid
- Proses barhaus o ddysgu ac addasu i ddiwallu anghenion presennol a hirdymor yn gynaliadwy
- Ymgysylltu'n gynnar â phobl wrth gytuno, dylunio a chyflwyno dulliau fel ein bod yn gwrando, deall, myfyrio ac adborth
- Y cwestiwn sylfaenol: Pam rydyn ni'n gwneud yr hyn rydyn ni'n ei wneud?
- Dull system gyfan strategol, gyda phartneriaid, cymunedau a phobl Powys
- Cyflawni canlyniadau sy'n fforddiadwy neu ddim cost

Cefnogir hyn gan fodel Cynllunio Seiliedig ar Le yn seiliedig ar yr egwyddorion canlynol:

- Byddwn yn darparu canolbwynt ym mhob un o'r pedwar maes craidd - dim ond os oes achos busnes cymeradwy i'w gefnogi y darperir unrhyw beth arall.
- Byddwn yn defnyddio ysgolion ac asedau cymunedol eraill lle bynnag y gallwn ar gyfer datrysiadau a gwasanaethau yn y gymuned.
- Gall amseroedd teithio fod hyd at 1 awr i'ch canolfan agosaf (hyd yn oed os ydych chi'n blentyn)

- Rhaid cefnogi'r ddarpariaeth yn ddigidol
- Rhaid i drafnidiaeth gyhoeddus a chymunedol alinio pob ardal i'r ganolfan

2.1.2 Strategaeth ar gyfer Trawsnewid Addysg ym Mhowys

Mae Strategaeth Trawsnewid Addysg ym Mhowys 2022-32 y Cyngor yn allweddol i ddarparu Powys Cynaliadwy. Mae'n nodi nifer o Nodau ac Amcanion Strategol i lunio gwaith y Cyngor i drawsnewid system addysg Powys dros y blynyddoedd nesaf.

Cafodd y Strategaeth, a ddatblygwyd yn dilyn ymgysylltu ag ystod eang o randdeiliaid, ei chymeradwyo ym mis Ebrill 2020, a'i diweddarau ym mis Gorffennaf 2022 yn dilyn etholiadau'r Cyngor a gynhaliwyd y flwyddyn honno.

Mae'r Strategaeth yn nodi Datganiad Gweledigaeth ac Egwyddorion Arweiniol a fydd yn sail i waith y Cyngor i drawsnewid system addysg Powys dros y blynyddoedd nesaf.

Mae'r Datganiad Gweledigaeth fel a ganlyn:

Bydd pob plentyn a pherson ifanc ym Mhowys yn profi addysg ysbrydoledig o ansawdd uchel i helpu i ddatblygu'r wybodaeth, y sgiliau a'r priodoleddau a fydd yn eu galluogi i ddod yn ddinasyddion iach, llawn boddhad personol, economaidd gynhyrchiol, cyfrifol cymdeithasol ac ymgysylltiedig yn fyd-eang yng Nghymru'r 21ain ganrif.

Yn ogystal, mae'r Strategaeth yn amlinellu nifer o nodau ac amcanion i lunio gwaith y Cyngor i drawsnewid system addysg Powys. Un o'r Nodau Strategol yw 'gwella hawl a phrofiad dysgwyr'. O fewn y nod hwn, mae'r Strategaeth yn nodi Amcan Strategol i 'Ddatblygu rhwydwaith o ysgolion pob oed sy'n seiliedig ar y 13 lleoliad ysgol uwchradd presennol'. Mae'r strategaeth hefyd yn cynnwys Nod Strategol i 'wella mynediad at ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg ar draws pob cyfnod allweddol'. O fewn y nod hwn, mae'r Strategaeth yn nodi Amcanion Strategol i 'Symud ysgolion ar hyd y continwmm iaith' a 'Datblygu darpariaeth gynradd ac uwchradd newydd.'

Mae'r Strategaeth hefyd yn cynnwys cam galluogi sy'n ymrwymo i fuddsoddiad cyfalaf i drawsnewid ystâd yr ysgol:

'E.A.1 – Gweithredu rhaglen buddsoddi cyfalaf mawr a fydd yn sicrhau bod gan ysgolion ym Mhowys adeiladau ysbrydoledig sy'n amgylcheddol gynaliadwy a all ddarparu cyfleoedd ar gyfer gweithgarwch cymunedol ehangach, gan gynnwys gwasanaethau gofal plant lle bo hynny'n bosibl, y blynyddoedd cynnar, ADY, cyfleusterau amlasiantaeth a chymunedol a hamdden. Bydd hyn hefyd yn cynnwys datblygu seilwaith digidol dibynadwy o ansawdd uchel.'

2.1.3 Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg (CSCA)

Cafodd Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg (CSCA) y Cyngor ar gyfer 2022-2032 ei gymeradwyo gan y Cabinet a Llywodraeth Cymru ym mis Gorffennaf 2022. Mae'r Cynllun yn nodi cynlluniau'r Cyngor i ddatblygu addysg Gymraeg ym Mhowys

dros y 10 mlynedd nesaf, gyda'r nod o gynyddu nifer y disgyblion o Bowys sy'n cael mynediad i addysg Gymraeg.

Mae'r CSCA yn cynnwys ymrwymiad i weithredu rhaglen o newid trawsnewidiol i fynd i'r afael â'r heriau y mae'r Cyngor yn eu hwynebu wrth ddarparu darpariaeth cyfrwng Cymraeg teg ym Mhowys, sy'n cynnwys y canlynol:

- Sefydlu darpariaeth uwchradd cyfrwng Cymraeg mewn o leiaf 3 ardal ym Mhowys. Yng nghyd-destun 'Canllawiau ar categorïau ysgolion Llywodraeth Cymru yn ôl darpariaeth cyfrwng Cymraeg' a gyhoeddwyd ym mis Rhagfyr 2021, diffinnir hyn fel darpariaeth sy'n bodloni'r diffiniad ar gyfer ysgol uwchradd cyfrwng Cymraeg Categori 3.

2.1.4 Rhaglen Amlinellol Strategol (SOP) ar gyfer y Rhaglen Cymunedau Cynaliadwy ar gyfer Dysgu

Ym mis Mai 2024, cymeradwyodd Cabinet y Cyngor Raglen Amlinellol Strategol ddiwygiedig (SOP) ar gyfer Rhaglen Cymunedau Cynaliadwy ar gyfer Dysgu Llywodraeth Cymru.

Mae'r prosiectau a amlinellwyd yn y SOP yn adlewyrchu Rhaglen Waith y Cyngor ar gyfer Ton 2 y Strategaeth Trawsnewid Addysg, ac yn cyd-fynd â menter Powys Gynaliadwy a gyrwyr polisi strategol allweddol eraill gan gynnwys Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg; Adfywio economaidd a chanol y dref yn gyntaf; Teithio Llesol; Cynaliadwyedd a Datgarboneiddio; Trefniadaeth Ysgol; Mynediad Cymunedol ac Anghenion Dysgu Ychwanegol.

Mae'r SOP yn ystyried nifer o opsiynau ar gyfer buddsoddi. Yr opsiwn a ffeirir yw Opsiwn 3, sy'n cynnwys buddsoddi yn y canlynol:

- Cyflawni prosiectau sydd ar hyn o bryd yn y cyfnod dylunio ac unrhyw ysgol sydd â chategoreiddio cyflwr D
- Prosiectau a fydd yn cyflawni dyheadau'r CSCA
- Cefnogaeth ar gyfer ad-drefnu ymhellach o ysgolion cynradd, uwchradd ac ôl-16 yn ôl yr angen

Cyfanswm cost cyfalaf amcangyfrifedig yr opsiwn a ffeirir yw £300,000,000.

2.2 PAM FOD ANGEN NEWID YM MHOWYS

Mae Powys yn awdurdod mawr, gwledig. Mae'n gorchuddio chwarter y tir yng Nghymru, ac mae'n cynnwys dim ond 4.2% o'r boblogaeth, sy'n golygu mai dyma'r sir lleiaf poblog yng Nghymru. Mae darparu gwasanaethau ar draws ardal mor fawr â phoblogaeth yn heriol ac yn ddrud.

Mae Strategaeth y Cyngor ar gyfer Trawsnewid Addysg ym Mhowys yn amlinellu nifer o heriau sy'n wynebu addysg ym Mhowys, a nodwyd yn dilyn ymgysylltu â rhanddeiliaid allweddol yn ystod tymor yr hydref 2019 a thymor y gwanwyn 2020. Lanswyd y Strategaeth yng ngwanwyn 2020, ac fe'i diweddarwyd yn dilyn

etholiadau'r Cyngor ym mis Mai 2022. Lanswyd fersiwn wedi'i diweddarau ym mis Gorffennaf 2022.

Mae'r canlynol yn grynodedb o'r prif heriau sy'n wynebu'r Cyngor, fel yr amlinellir yn y Strategaeth ar gyfer Trawsnewid Addysg 2022-32:

i) Cyfran uchel o ysgolion bach

Yn seiliedig ar ffigurau PLASC 2021, roedd 33 o ysgolion cynradd bach ym Mhowys - roedd hyn tua 43% o'r ddarpariaeth gynradd yn y sir. Roedd gan 15 ysgol lai na 50 o ddisgyblion, ac ar gyfer yr ysgolion hynny roedd cyfran y gyllideb fesul disgybl yn gyffredinol yn uwch na chyfartaledd Powys ar gyfer ysgolion cynradd.

ii) Lleihau niferoedd disgyblion

Mae niferoedd disgyblion wedi gostwng dros y degawd diwethaf, ac mae disgwyl iddynt ostwng ymhellach yn y blynyddoedd i ddod.

iii) Nifer uchel o leoedd gwag

Yn seiliedig ar ffigurau PLASC 2021, roedd 14% o gapasiti dros ben yn ysgolion cynradd Powys a 23% o gapasiti dros ben yn ysgolion uwchradd Powys.

iv) Cyflwr adeiladu

Er bod y Cyngor wedi buddsoddi yn ystâd ei ysgol drwy Raglen Ysgolion yr 21ain Ganrif a'r Cynllun Rheoli Asedau, mae cyflwr adeiladu yn parhau i fod yn broblem ar draws Powys, gyda chostau cynnal a chadw cysylltiedig.

v) Pwysau ariannol

Ar hyn o bryd mae'r Cyngor yn wynebu pwysau ariannol sylweddol yn gyffredinol. Mae hyn yn effeithio ar bob maes gwasanaeth, gan gynnwys y sector ysgolion. Mae amrywiadau sylweddol yn y gyfran o gyllideb fesul disgybl ar draws ysgolion Powys, a oedd, yn 2024-25, yn amrywio o £3,915 i £17,333 yn y sector cynradd, £5,083 i £6,589 yn y sector uwchradd a £5,890 i £7,179 yn y sector pob oedran.

vi) Anghydraddoldeb o ran mynediad i addysg Gymraeg

Yn wahanol i ardaloedd eraill o Gymru, does dim twf wedi bod yn nifer y disgyblion cyfrwng Cymraeg ym Mhowys dros y blynyddoedd diwethaf. Mae angen newidiadau sylweddol i'r cynnig cyfrwng Cymraeg ym Mhowys i wyrddroi tuedd y blynyddoedd diwethaf a sicrhau bod holl ddysgwyr Powys yn gallu cael mynediad at ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg gynhwysfawr drwy gydol eu gyrfaedd addysgol.

vii) Cynnig ôl-14 ac ôl-16 cyfyngedig

Ym mis Medi 2019, ystyriodd Cabinet y Cyngor adroddiad ar ddarpariaeth ôl-16, a oedd yn amlinellu nifer o heriau sy'n wynebu'r sector, gan gynnwys lleihau nifer y dysgwyr, heriau ariannol, a chynaliadwyedd y cwricwlwm a gynigir, gan gynnwys darpariaeth cyfrwng Cymraeg.

viii) Anghydraddoldeb o ran mynediad at ddarpariaeth ADY/AAA

Ym Mhowys, mae disgyblion ag anghenion dysgu ychwanegol (ADY) / anghenion addysg arbennig (AAA) yn mynychu amrywiaeth o leoliadau, gan gynnwys ysgolion arbennig, canolfannau arbenigol, yr uned cyfeirio disgyblion (PRU) yn ogystal ag ysgolion prif ffrwd.

Ar hyn o bryd, nid yw pob disgybl yn cael eu haddysgu yn y lleoliad sy'n diwallu eu hanghenion orau, ac yn dibynnu ar ble mae disgyblion yn byw, mae ganddynt fynediad at ansawdd a math gwahanol o ddarpariaeth.

ix) Diffyg gwneud penderfyniadau gwleidyddol hanesyddol

Er bod rhai datblygiadau wedi bod o ran seilwaith yr ysgolion dros y blynyddoedd diwethaf, gadawodd methiant y Cyngor i weithredu nifer o gynigion proffil uchel yn ystod y blynyddoedd diwethaf etifeddiaeth ym Mhowys, ac roedd amharodrwydd i gychwyn ar ad-drefnu darpariaeth addysg ar raddfa fawr am nifer o flynyddoedd.

3. PAM MAE ANGEN NEWID YN YSGOL CALON CYMRU

3.1 Y SEFYLLFA BRESENNOL

Mae Ysgol Calon Cymru yn ysgol uwchradd dwy ffrwd sy'n gweithredu ar draws dau gampws yn Llandrindod a Llanfair-ym-Muallt.

Sefydlwyd yr ysgol yn 2018 yn dilyn uno Ysgol Uwchradd Llandrindod ac Ysgol Uwchradd Llanfair-ym-Muallt.

Mae darpariaeth cyfrwng Cymraeg a Saesneg ar gael ar gampws Llanfair-ym-Muallt, tra mai dim ond darpariaeth cyfrwng Saesneg sydd ar gael ar gampws Llandrindod.

Mae'r canlynol yn grynodeb o ddata allweddol yn ymwneud ag Ysgol Calon Cymru:

	Math o Ysgol	Categori Iaith	Nifer derbyn ¹
Ysgol Calon Cymru	Uwchradd Gymunedol yn gweithredu ar draws dau gampws Adeiladau ysgol sy'n eiddo i Gyngor Sir Powys	T2	115 (Campws Llanfair-ym-Muallt)
		Darpariaeth cyfrwng Cymraeg a Saesneg ar Gampws Llanfair-ym-Muallt	118 (Campws Llandrindod)
		Darpariaeth cyfrwng Saesneg ar Gampws Llandrindod.	

Nifer y Disgyblion

i) Nifer presennol y disgyblion²

	7	8	9	10	11	12	13	Cyfanswm
Ysgol Calon Cymru Campws Llandrindod	91	102	79	98	95	30	25	520
Ysgol Calon Cymru Campws Llanfair-ym-Muallt	73	81	95	85	62	22	17	435
Cyfanswm y disgyblion	164	183	174	183	157	52	42	955

¹ Gwybodaeth a Threfniadau Derbyn 2025-26

² Gwybodaeth a ddarparwyd gan yr Ysgol, Medi 2024.

ii) Niferoedd disgyblion hanesyddol³

	lon. 2018	lon. 2019	lon. 2020	lon. 2021	lon. 2022	lon. 2023	lon. 2024
Ysgol Calon Cymru	1024	1031	1048	991	1003	1017	976

iii) Niferoedd disgyblion rhagamcanol⁴

	lon. 2025	lonawr 2026	lonawr 2027	lonawr 2028	lonawr 2029
Ysgol Calon Cymru	953	989	998	995	978

Capasiti a Chyflwr Adeiladu

i) **Capasiti⁵**

Mae'r tabl canlynol yn rhoi gwybodaeth am gapasiti gwag presennol yr ysgol:

	Capasiti cyfredol	Wedi'i lenwi ar hyn o bryd	Capasiti dros ben
Ysgol Calon Cymru	1,406	956	450

Gellir dadansoddi hyn fel a ganlyn ar gyfer dau gampws Ysgol Calon Cymru:

	Capasiti cyfredol lonawr 2025	Wedi'i lenwi ar hyn o bryd Medi 2024	Capasiti dros ben Medi 2024
Ysgol Calon Cymru Campws Llandrindod	708	521	187
Ysgol Calon Cymru Campws Llanfair-ym-Muallt	698	435	263

ii) **Cyflwr adeiladau**

³ PLASC 2024

⁴ Amcanestyniadau Gwasanaeth Ysgolion Powys yn seiliedig ar PLASC 2024

⁵ Cyflenwad o Leoedd Ysgol yn Ôl – 2024

Dyma'r asesiadau diweddaraf o ran cyflwr ac addasrwydd Ysgol Calon Cymru:

	Cyflwr ⁶	Addasrwydd
Ysgol Calon Cymru - Campws Llandrindod	B Boddhaol ond gyda mân ddirywiad	C Gwael
Ysgol Calon Cymru - Campws Llanfair-ym-Muallt	B Boddhaol ond gyda mân ddirywiad	C Gwael

Safonau Addysg

Arolygiad Estyn – Hydref 2022

Arolygodd Estyn yr ysgol ym mis Hydref 2022 a gwnaeth yr argymhellion canlynol:

- R1 Gwella ansawdd yr addysgu.
- R2 Cryfhau'r ddarpariaeth ar gyfer sgiliau llythrennedd, rhifedd a digidol ar draws y cwricwlwm
- R3 Cryfhau prosesau cynllunio gwella
- R4 Mynd i'r afael â'r materion iechyd a diogelwch a nodwyd yn ystod yr arolygiad

Roedd gofyn i'r ysgol lunio cynllun gweithredu i ddangos sut yr oedd yn mynd i fynd i'r afael â'r argymhellion. Byddai Estyn yn gweithio gyda'r awdurdod lleol i adolygu cynnydd yr ysgol.

Ymweliad monitro – Medi 2024

Cynhaliwyd ymweliad monitro ym mis Medi 2024, ac roedd canlyniad yr ymweliad fel a ganlyn:

'Bernir nad yw Ysgol Calon Cymru wedi gwneud digon o gynnydd mewn perthynas â'r argymhellion yn dilyn yr arolygiad craidd diweddaraf.

O ganlyniad, mae Prif Arolygydd Ei Mawrhydi dros Addysg a Hyfforddiant yng Nghymru yn cynyddu lefel y gweithgaredd dilynol.

Yn unol â Deddf Addysg 2005, mae Prif Arolygydd Ei Mawrhydi o'r farn bod angen gwella'r ysgol hon yn sylweddol...'

Gwybodaeth ariannol

⁶ Asesiadau cyflwr wedi'u diweddarau a gynhaliwyd yn 2024.

i) Cost fesul disgybl (Datganiad Cyllideb Adran 52, 2024/2025)⁷

	Cyfran y gyllideb fesul ysgol	Cyfran y gyllideb fesul disgybl	Cyllideb AAA tybiannol	Datganoli arian nad yw'n ISB i'r ysgol
Ysgol Calon Cymru	£6,092,000	£6,264	£282,000	£357,000
Cyfartaledd Powys (Uwchradd)	AMH	£6,164	AMH	AMH

Gwybodaeth Cydraddoldebau

i) Prydau Ysgol am Ddim⁸

	TP% yn gymwys	eFSM% Cymwys	Cyfanswm FSM % Cymwys
Ysgol Calon Cymru	7.5%	12.8%	20.3%

ii) CLA⁹

	% o blant sy'n derbyn gofal
Ysgol Calon Cymru	2.3%

iii) AAA / ADY¹⁰

	Dim ADY	Gweith redu Ysgol	Gweith redu Ysgol a Mwy	Datganiad	Ysgol IDP	IDP LA	Cyfanswm ADY
Ysgol Calon Cymru	82.2%	11.1%	1.1%	0.2%	4.1%	1.3%	17.8%

⁷ [Cyllidebau Ysgolion dirprwyedig fesul disgybl, yn ôl ysgol \(£\)](#)

⁸ PLASC 2024

⁹ Canolfan Athrawon, 5ed Ionawr 2024

¹⁰ PLASC 2024

iv) SIY¹¹

	% disgyblion SIY
Ysgol Calon Cymru	3.6%

v) Hunaniaeth genedlaethol ac ethnigrwydd¹²

Hunaniaeth Genedlaethol

	Prydeinig	Saesneg	Gwyddelig	Albanaid	Cymreig	Arall	Heb ei ddarparu
Ysgol Calon Cymru	37.4%	17.4%	0.1%	0.0%	39.8%	5.0%	0.3%

Grŵp ethnig

	% Gwyn Prydeinig	% ethnigrwydd hysbys arall	% heb ei ddarparu
Ysgol Calon Cymru	93.3%	6.4%	0.3%

¹¹ PLASC 2024

¹² PLASC 2024

3.2 PAM MAE ANGEN NEWID YN YSGOL CALON CYMRU

Mae'r canlynol yn grynodeb o'r prif heriau sy'n wynebu Ysgol Calon Cymru:

i) Ansawdd y ddarpariaeth

Cynhaliodd Estyn arolygiad o'r ysgol ym mis Hydref 2022. Yn dilyn yr arolygiad hwn, gosododd Estyn yr ysgol yng nghategori Adolygiad Estyn.

Cynhaliwyd ymweliad monitro ym mis Medi 2024, ac roedd canlyniad yr ymweliad fel a ganlyn:

'Bernir nad yw Ysgol Calon Cymru wedi gwneud digon o gynnydd mewn perthynas â'r argymhellion yn dilyn yr arolygiad craidd diweddaraf.

O ganlyniad, mae Prif Arolygydd Ei Mawrhydi dros Addysg a Hyfforddiant yng Nghymru yn cynyddu lefel y gweithgaredd dilynol.

Yn unol â Deddf Addysg 2005, mae Prif Arolygydd Ei Mawrhydi o'r farn bod angen gwella'r ysgol hon yn sylweddol...'

Mae'n amlwg nad yw'r ddarpariaeth bresennol yn Ysgol Calon Cymru yn bodloni dyheadau'r Cyngor ar gyfer darpariaeth addysg ar hyn o bryd, ac mae model presennol yr ysgol o ddau leoliad yn achosi heriau o ran gallu'r ysgol i barhau i wella. Mae dyblygu'r ddarpariaeth ar draws dau safle yn golygu nad yw costau, ymdrech ac adnoddau yn cael eu defnyddio'n effeithiol.

ii) Pwysau cyllidebol

Roedd gan Ysgol Calon Cymru ddiffyg cronus o £1.7 miliwn ar 31 Mawrth 2024. Yn seiliedig ar gyflwyniad cyllideb 1 Mai 2024, rhagwelir y bydd hyn yn cynyddu i £2.1 miliwn dros y 3 blynedd nesaf pe na bai camau ataliol pellach. Mae'r ysgol yn gweithio'n agos gyda swyddogion yr awdurdod ac wedi gwneud cynnydd sylweddol i liniaru'r diffygion yn ystod y flwyddyn a ragwelwyd. Mae'r cynllun diweddaraf a drafodwyd gyda'r ysgol yn amcangyfrif tanwariant yn ystod y flwyddyn o 2025/26 ymlaen a fydd yn dechrau lleihau'r diffyg cronus.

Ar hyn o bryd mae pob ysgol yn gweithio gyda'r lefelau ariannu amcangyfrifedig sydd wedi'u cynnwys yng nghynigion Cyllideb y Cyngor ar gyfer 2025/26.

iii) Darpariaeth cyfrwng Cymraeg

Ar hyn o bryd darperir darpariaeth cyfrwng Cymraeg ar gampws Ysgol Calon Cymru yn Llanfair-ym-Muallt. Yn ystod blwyddyn ysgol 2024/25, mae nifer y disgyblion cyfrwng Cymraeg ym Mlynnyddoedd 7-11 yn yr ysgol fel a ganlyn¹³:

¹³ Gwybodaeth a ddarparwyd gan yr ysgol, Medi 2024

Blwyddyn 7	Blwyddyn 8	Blwyddyn 9	Blwyddyn 10	Blwyddyn 11	Cyfanswm
23	25	21	15	14	98

Er bod niferoedd disgyblion yn uwch ym mlynnyddoedd 7, 8 a 9 nag ym mlynnyddoedd 10 ac 11, mae niferoedd cyffredinol disgyblion ffrwd Gymraeg yr ysgol wedi bod yn gostwng dros y blynnyddoedd diwethaf, sy'n achosi her gynyddol i'r ysgol o ran darparu mynediad at ddarpariaeth gynhwysfawr, a chynnal ethos Cymraeg i sicrhau y gall disgyblion barhau i ddatblygu eu sgiliau Cymraeg drwy gydol eu haddysg.

Mae Strategaeth y Cyngor ar gyfer Trawsnewid Addysg ym Mhowys yn amlinellu nifer o heriau sy'n wynebu addysg ym Mhowys, ac un o'r rhain yw 'Anghydraddoldeb o ran mynediad i addysg cyfrwng Cymraeg'. O ran darpariaeth uwchradd, dywed y strategaeth: 'Mae maint a chyfran y ffrydiau uwchradd yn amrywio'n sylweddol ar draws y sir, ac mae'r ystod o bynciau sydd ar gael drwy gyfrwng y Gymraeg hefyd yn amrywio'n sylweddol. Mae'r cynnig cwricwlwm yn gynyddol gyfyngedig i ddysgwyr cyfrwng Cymraeg, ac mae pryder sylweddol ymhlith y proffesiwn ynglŷn ag ymrwymiad yr awdurdod i ddysgwyr sy'n astudio yn y Gymraeg.'

Mae penderfyniadau eisoes wedi'u gwneud a fydd yn sicrhau y bydd disgyblion mewn ardaloedd eraill ym Mhowys yn gallu cael mynediad at ddarpariaeth uwchradd cyfrwng Cymraeg cynhwysfawr yn y dyfodol, yn dilyn y prosesau statudol diweddar i newid categori iaith Ysgol Bro Hyddgen ac Ysgol Bro Caereinion o ffrwd ddeuol i gyfrwng Cymraeg yn raddol. Gall disgyblion sy'n byw yn Ne Powys gael mynediad at ddarparwyr cyfrwng Cymraeg dynodedig sydd wedi'u lleoli mewn awdurdodau lleol eraill, e.e. Ysgol Ystalyfera Bro Dur, felly disgyblion yng Nghanolbarth Powys bellach yw'r unig ddisgyblion sy'n methu cael mynediad at ddarpariaeth uwchradd cyfrwng Cymraeg dynodedig.

Mae'n nodedig hefyd nad oes mynediad ar hyn o bryd i ddarpariaeth gynradd Gymraeg ddynodedig yn nalgylch Ysgol Calon Cymru chwaith - darperir darpariaeth gynradd cyfrwng Cymraeg ar hyn o bryd mewn nifer o ffrydiau cyfrwng Cymraeg.

Nid yw'r ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg bresennol yn Ysgol Calon Cymru ei hun a'r dalgylch ehangach yn bodloni dyheadau'r Cyngor ar gyfer darpariaeth cyfrwng Cymraeg, fel yr amlinellir yn y Strategaeth ar gyfer Trawsnewid Addysg a'r Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg (CSCA). Mae sicrhau bod dysgwyr yn gallu cael mynediad at ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg gynhwysfawr drwy gydol eu gyrfaedd addysgol yn sbardun allweddol i'r prosiect hwn.

iv) Cyflwr ac addasrwydd adeilad

Mae costau cynnal a chadw ôl-groniad sylweddol ar y ddau safle. Cynhaliwyd arolygon cyflwr wedi'u diweddarau ar y ddau safle yn 2024 a oedd yn nodi, yn seiliedig ar fethodoleg raddio wedi'i diweddarau, bod y ddau safle bellach yn cael eu hasesu fel Cyflwr B – Boddhaol ond gyda mân ddirywio. Fodd bynnag, mae'r arolygon hefyd yn nodi costau cynnal a chadw ôl-groniad sylweddol ar y ddau safle - amcangyfrifir bod costau cynnal a chadw ôl-groniad o tua £2.4m ar gampws

Llandrindod ac amcangyfrifir bod costau cynnal a chadw ôl-groniad o tua £1.5m ar gampws Llanfair-ym-Muallt. Mae'r ffigurau hyn yn eithrio unrhyw ffioedd sy'n gysylltiedig â gwneud gwaith i fynd i'r afael â'r gwaith cynnal a chadw ôl-groniad a nodwyd.

Er bod yr arolygon cyflwr wedi'u diweddarau wedi nodi gwelliant yn yr asesiad cyflwr cyffredinol mewn perthynas â safle Llandrindod yn benodol, mae hyn oherwydd newid i'r fethodoleg graddio a ddefnyddir gan Lywodraeth Cymru.

Nid oedd yr asesiadau cyflwr wedi'u diweddarau yn ystyried addasrwydd adeiladau Ysgol Calon Cymru - mae'r rhain yn cael eu hasesu fel Amod C.

Barn y Cyngor yw nad yw'r adeiladau presennol, na champws Llandrindod yn arbennig, yn bodloni dyheadau'r Cyngor ar gyfer addysg, fel yr amlinellir yn y Strategaeth ar gyfer Trawsnewid Addysg ym Mhowys.

Mae'r angen am fuddsoddiad yn yr adeiladau wedi'i amlinellu yn Rhaglen Amlinello Strategol ddiwygiedig y Cyngor ar gyfer Rhaglen Cymunedau Cynaliadwy ar gyfer Dysgu Llywodraeth Cymru.

RHAN B – OPSIYNAU AR GYFER YSGOL CALON CYMRU

Amlinellodd y SOC mewn perthynas ag Ysgol Calon Cymru, a ddatblygwyd ac a ystyriwyd gan Gabinet y Cyngor ym mis Medi 2020, nifer o opsiynau ar gyfer yr ysgol yn y dyfodol, gan ganolbwyntio'n bennaf ar nifer a lleoliad yr adeiladau sydd eu hangen.

Yn dilyn arfarniad o'r opsiynau hyn, y ffordd orau ymlaen a nodwyd yw:

- Campws cyfrwng Saesneg 11-18 yn Llandrindod; a
- Campws pob oed cyfrwng Cymraeg 4-18 yn Llanfair-ym-Muallt.

Mae'r dyhead i sefydlu darpariaeth newydd 4-18 oed cyfrwng Cymraeg yn Llanfair-ym-Muallt yn ganolog i amcanion Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg y Cyngor, ac mae'r weledigaeth hon ar gyfer Ysgol Calon Cymru yn cael ei hadlewyrchu yn SOP (Rhaglen Amlinellol Strategol) newydd y Cyngor ar gyfer y Rhaglen Cymunedau Cynaliadwy ar gyfer Dysgu, a ystyriwyd gan Gabinet y Cyngor ym mis Mai 2024.

Pwrpas y papur hwn yw nodi opsiwn a ffefrir ar gyfer y newid sefydliadol y byddai ei angen i gyflawni'r ffordd orau ymlaen a amlinellir uchod.

4. OPSIYNAU LLYWODRAETHU A CHATEGORI IAITH

4.1 YSGOL CALON CYMRU

4.1.1 NODI OPSIYNAU

Mae'r opsiynau llywodraethu canlynol wedi'u nodi a fyddai'n cyflawni'r ffordd orau ymlaen a amlinellir uchod:

Opsiwn	Disgrifiad
1	Status Quo <ul style="list-style-type: none">- Mae Ysgol Calon Cymru yn parhau i weithredu fel ysgol uwchradd sydd wedi'i lleoli ar ddau safle- Mae darpariaeth cyfrwng Cymraeg a Saesneg yn parhau i gael ei darparu ar safle Llanfair-ym-Muallt, mae'r ddarpariaeth cyfrwng Saesneg yn parhau i gael ei darparu ar safle Llandrindod
2	Mae Ysgol Calon Cymru yn gweithredu ar draws dau safle, gyda disgyblion cyfrwng Saesneg 11-18 yn Llandrindod a disgyblion cyfrwng Cymraeg 4 – 18 yn Llanfair-ym-Muallt. <ul style="list-style-type: none">- Rhoi'r gorau i ddarparu darpariaeth uwchradd cyfrwng Saesneg ar safle Llanfair-ym-Muallt Ysgol Calon Cymru.

	<ul style="list-style-type: none"> - Ymestyn ystod oedran Ysgol Calon Cymru i 4-18 ar safle Llanfair-ym-Muallt a darparu addysg cyfrwng Cymraeg yn unig ar y safle hwn
3	<p>Mae Ysgol Calon Cymru yn gweithredu o un safle (Llandrindod), yn ogystal â sefydlu ysgol newydd cyfrwng Cymraeg bob oed yn Llanfair-ym-Muallt.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cau safle Llanfair-ym-Muallt Ysgol Calon Cymru - Newid categori iaith Ysgol Calon Cymru i gyfrwng Saesneg - Agor ysgol Gymraeg newydd bob oed yn Llanfair-ym-Muallt
4	<p>Mae Ysgol Calon Cymru yn gweithredu o un safle (Llanfair-ym-Muallt), ynghyd â sefydlu ysgol uwchradd cyfrwng Saesneg newydd yn Llandrindod.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cau safle Llandrindod Ysgol Calon Cymru - Newid categori iaith Ysgol Calon Cymru i gyfrwng Cymraeg - Ymestyn ystod oedran Ysgol Calon Cymru i 4-18 - Agor ysgol uwchradd cyfrwng Saesneg newydd yn Llandrindod.
5	<p>Cau Ysgol Calon Cymru, sefydlu dwy ysgol newydd.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cau Ysgol Calon Cymru - Agor ysgol uwchradd cyfrwng Saesneg newydd yn Llandrindod - Agor ysgol Gymraeg newydd bob oed yn Llanfair-ym-Muallt.

4.1.2 DADANSODDIAD SWOT O BOB OPSIWN

Darperir dadansoddiad SWOT o bob un o'r opsiynau uchod isod:

Opsiwn 1: Status Quo

Cryfderau	Gwendidau
<ul style="list-style-type: none"> - Lleihau aflonyddwch i ddisgyblion, rhieni ac athrawon - Cynnal darpariaeth addysg uwchradd yn y ddwy dref - Dim costau trafndiaeth ychwanegol - Dim gofyniad ar gyfer proses ad-drefnu ysgolion 	<ul style="list-style-type: none"> - Mae disgyblion ac athrawon wedi'u gwasgaru ar draws dau safle nad yw'n galluogi cyflwyno'r model gweithredol mwyaf effeithlon - Parhau i ddyblygu adnoddau staffio sydd eu hangen ar draws y ddau gampws - Â photensial cyfyngedig i gyflawni arbedion refeniw parhaus ar gyfer CSP - Nid yw'n galluogi darparu cwricwlwm ehangach mwy eang wrth i bynciau gael eu dyblygu ar draws dau safle

	<ul style="list-style-type: none"> - Byddai angen i ddysgwyr deithio rhwng ysgolion / safleoedd o hyd i gael mynediad at bynciau os ydynt yn dewis pynciau nad ydynt ar gael ar eu safle arferol. - Ni fyddai'n gwella'r ddarpariaeth Gymraeg - Nid yw'n darparu'r model mwyaf cost-effeithiol ar gyfer darpariaeth ôl-16, gan fod dysgwyr wedi'u gwasgaru ar draws dau safle - Nifer isel o ddisgyblion ar gyfer rhai pynciau ôl-16 - Adeiladau o ansawdd gwael yn Llandrindod yn arbennig
Cyfleoedd	Bygythion
	<ul style="list-style-type: none"> - Annhebygol o ddenu cyllid Cymunedau Cynaliadwy ar gyfer Dysgu

Opsiwn 2: Mae Ysgol Calon Cymru yn gweithredu ar draws dau safle gyda disgyblion 11-18 cyfrwng Saesneg yn Llandrindod a disgyblion 4 – 18 cyfrwng Cymraeg yn Llanfair-ym-Muallt.

Cryfderau	Gwendidau
<ul style="list-style-type: none"> - Byddai'n cadw darpariaeth uwchradd yn y ddwy dref - Byddai'n rhoi rhywfaint o sefydlogrwydd gan y byddai Ysgol Calon Cymru yn aros yn y ddwy dref - Effaith leiaf ar staff - Byddai'n darparu gwell profiad cyfrwng Cymraeg drwy gael campws cyfrwng Cymraeg - Byddai'n darparu mynediad i ddarpariaeth gynradd Gymraeg ddynodedig - Byddai model cyfrwng Cymraeg pob oed yn hybu pontio i ddarpariaeth uwchradd cyfrwng Cymraeg - Byddai'n darparu mwy o fàs o ddysgwyr cyfrwng Saesneg ar un campws - Gellid darparu cwricwlwm ehangach i ddysgwyr cyfrwng Saesneg 	<ul style="list-style-type: none"> - Mwy o deithio i ddisgyblion cyfrwng Saesneg sy'n mynychu campws Llanfair-ym-Muallt ar hyn o bryd - Mwy o gostau trafniadaeth - Byddai niferoedd disgyblion ar y campws cyfrwng Cymraeg yn fach i ddechrau, yn enwedig yn y cyfnod uwchradd - Byddai'r ysgol yn parhau i gael ei hariannu fel un ysgol - efallai y bydd angen i safle cyfrwng Saesneg sybsideiddio'r safle cyfrwng Cymraeg yn y tymor byr oherwydd y nifer fach o ddisgyblion uwchradd cyfrwng Cymraeg - Ni fyddai'n darparu hunaniaeth newydd i'r campws cyfrwng Cymraeg - Byddai'r ysgol yn dal i weithredu ar draws dau safle - efallai na fydd yn ddeniadol i ddarpar benaethiaid

<ul style="list-style-type: none"> - Gellid darparu cwricwlwm Cymraeg ehangach - Gallai'r ysgol weithredu'n fwy effeithlon drwy beidio â gorfod dyblygu darpariaeth cyfrwng Saesneg 	<ul style="list-style-type: none"> - Byddai cyflwyno darpariaeth sylfaenol ar un campws ond nid y llall yn arwain at fodel gweithredu cymhleth
Cyfleoedd	Bygythion
<ul style="list-style-type: none"> - Cyfle i ysgogi twf yn nifer y disgyblion cyfrwng Cymraeg drwy ddarparu llwybr clir drwy addysg cyfrwng Cymraeg - Cyfle i sicrhau cyllid cyfalaf i wella'r adeilad 	<ul style="list-style-type: none"> - Gallai niferoedd disgyblion bach ar y campws cyfrwng Cymraeg gael effaith ar gyllideb yr ysgol - Effaith bosibl ar Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt

Opsiwn 3: Mae Ysgol Calon Cymru yn gweithredu o un safle (Llandrindod), yn ogystal â sefydlu ysgol newydd cyfrwng Cymraeg bob oed yn Llanfair-ym-Muallt.

Cryfderau	Gwendidau
<ul style="list-style-type: none"> - Byddai'n cadw darpariaeth uwchradd yn y ddwy dref - Byddai'n rhoi rhywfaint o sefydlogrwydd yn Llandrindod gan y byddai Ysgol Calon Cymru yn parhau fel y darparwr - Byddai'n darparu mwy o fàs o ddysgwyr cyfrwng Saesneg ar un campws - Gellid darparu cwricwlwm ehangach i ddysgwyr cyfrwng Saesneg - Ni fyddai angen dyblygu darpariaeth cyfrwng Saesneg ar draws dau safle - Byddai ysgol Gymraeg newydd bob oed yn cael ei sefydlu a fyddai'n rhoi cyfle i 'ailfrandio' darpariaeth cyfrwng Cymraeg yn ardal Canol Powys - Byddai ysgol bob oed cyfrwng Cymraeg yn darparu gwell profiad cyfrwng Cymraeg - Byddai'n darparu mynediad i ddarpariaeth gynradd Gymraeg ddynodedig - Byddai model cyfrwng Cymraeg pob oed yn hybu pontio i ddarpariaeth uwchradd cyfrwng Cymraeg 	<ul style="list-style-type: none"> - Effaith ar staff - Mwy o deithio i ddisgyblion cyfrwng Saesneg sy'n mynychu campws Llanfair-ym-Muallt ar hyn o bryd - Mwy o gostau trafnidiaeth - Efallai na fydd yn ddeniadol i rai yng nghymuned Llanfair-ym-Muallt - Byddai niferoedd disgyblion yn yr ysgol Gymraeg yn fach i ddechrau, yn enwedig yn y cyfnod uwchradd - Efallai ei bod yn anodd denu pennaeth i'r ysgol Gymraeg - Ni fyddai'n rhoi cyfle i 'ailfrandio' y ddarpariaeth cyfrwng Saesneg

<ul style="list-style-type: none"> - Gellid darparu cwricwlwm Cymraeg ehangach - O bosib yn fwy deniadol i ddarparu benaethiaid, athrawon a staff cymorth 	
Cyfleoedd	Bygythion
<ul style="list-style-type: none"> - Cyfle i ysgogi twf yn nifer y disgyblion cyfrwng Cymraeg drwy ddarparu llwybr clir drwy addysg cyfrwng Cymraeg - Cyfle i sicrhau cyllid cyfalaf i wella'r adeilad 	<ul style="list-style-type: none"> - Nifer y disgyblion bach yn yr ysgol Gymraeg yn y tymor byr - Effaith bosibl ar Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt

Opsiwn 4: Mae Ysgol Calon Cymru yn gweithredu o un safle (Llanfair-ym-Muallt), ynghyd â sefydlu ysgol uwchradd cyfrwng Saesneg newydd yn Llandrindod.

Cryfderau	Gwendidau
<ul style="list-style-type: none"> - A fyddai'n cadw'r ddarpariaeth eilaidd yn y ddwy dref - Byddai'n rhoi rhywfaint o sefydlogrwydd yn Llanfair-ym-Muallt gan y byddai Ysgol Calon Cymru yn parhau fel y darparwr - Byddai ysgol bob oed cyfrwng Cymraeg yn darparu gwell profiad cyfrwng Cymraeg - Byddai'n darparu mynediad i ddarpariaeth gynradd Gymraeg ddynodedig - Byddai model cyfrwng Cymraeg pob oed yn hybu pontio i ddarpariaeth uwchradd cyfrwng Cymraeg - Gellid darparu cwricwlwm Cymraeg ehangach - Byddai'n darparu mwy o fàs o ddysgwyr cyfrwng Saesneg ar un campws - Cyfle i sefydlu ysgol uwchradd cyfrwng Saesneg newydd a fyddai'n gyfle i 'ailfrandio' - Gellid darparu cwricwlwm ehangach i ddysgwyr cyfrwng Saesneg - Dwy ysgol ar wahân a fyddai'n cael eu hariannu ar wahân, felly nid yw'n ofynnol i un safle sybsideiddio'r llall 	<ul style="list-style-type: none"> - Effaith sylweddol ar staff - Mwy o deithio i ddisgyblion cyfrwng Saesneg sy'n mynychu campws Llanfair-ym-Muallt ar hyn o bryd - Mwy o gostau trafnidiaeth - Efallai na fydd yn ddeniadol i rai yng nghymuned Llanfair-ym-Muallt - Byddai niferoedd disgyblion yn yr ysgol Gymraeg yn fach i ddechrau, yn enwedig yn y cyfnod uwchradd - Ni fyddai'n darparu hunaniaeth newydd i'r ysgol Gymraeg - Efallai ei bod yn anodd denu pennaeth i'r ysgol Gymraeg - Mae'r ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg yn gyfran weddol fach o Ysgol Calon Cymru ar hyn o bryd, felly efallai na fydd yn briodol parhau gydag Ysgol Calon Cymru fel enw'r ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg - Nid oes gan Ysgol Calon Cymru hanes llwyddiannus o ddarparu darpariaeth cyfrwng Cymraeg, felly mae'n bosibl na fydd parhau gydag enw Ysgol Calon Cymru am ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg yn cael derbyniad da

<ul style="list-style-type: none"> - Ni fyddai angen dyblygu darpariaeth cyfrwng Saesneg ar draws dau safle - Byddai'n fwy deniadol i ddarpar benaethiaid 	
Cyfleoedd	Bygythion
<ul style="list-style-type: none"> - Cyfle i ysgogi twf yn nifer y disgyblion cyfrwng Cymraeg drwy ddarparu llwybr clir drwy addysg cyfrwng Cymraeg - Cyfle i sicrhau cyllid cyfalaf i wella'r adeilad 	<ul style="list-style-type: none"> - Nifer y disgyblion bach yn yr ysgol Gymraeg yn y tymor byr - Effaith bosibl ar Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt

Opsw'n 5: Cau Ysgol Calon Cymru, sefydlu dwy ysgol newydd.

Cryfderau	Gwendidau
<ul style="list-style-type: none"> - Byddai'n cadw darpariaeth uwchradd yn y ddwy dref - Byddai sefydlu dwy ysgol newydd yn rhoi cyfle i'r ddwy ysgol 'ailfrandio' - Byddai ysgol bob oed cyfrwng Cymraeg yn darparu gwell profiad cyfrwng Cymraeg - Byddai'n darparu mynediad i ddarpariaeth gynradd Gymraeg ddynodedig - Byddai model cyfrwng Cymraeg pob oed yn hybu pontio i ddarpariaeth uwchradd cyfrwng Cymraeg - Gellid darparu cwricwlwm Cymraeg ehangach - Byddai'n darparu mwy o fàs o ddysgwyr cyfrwng Saesneg ar un campws - Gellid darparu cwricwlwm ehangach i ddysgwyr cyfrwng Saesneg - Ni fyddai angen dyblygu darpariaeth cyfrwng Saesneg ar draws dau safle - Dwy ysgol ar wahân a fyddai'n cael eu hariannu ar wahân, felly nid yw'n ofynnol i un safle sybsideiddio'r llall - Byddai'n fwy deniadol i ddarpar benaethiaid 	<ul style="list-style-type: none"> - Byddai'n effeithio ar holl staff Ysgol Calon Cymru - Effaith negyddol ar forâl staff Ysgol Calon Cymru, yn enwedig o gofio mae llawer o'r staff wedi bod drwy broses staffio yn ddiweddar fel rhan o sefydlu Ysgol Calon Cymru - Byddai'n ofynnol i CSP ymgymryd â phroses helaeth arall er mwyn cau YCC ac agor dwy ysgol newydd - Mwy o deithio i ddisgyblion cyfrwng Saesneg sy'n mynychu campws Llanfair-ym-Muallt ar hyn o bryd - Mwy o gostau trafndiaeth - Efallai na fydd yn ddeniadol i rai yng nghymuned Llanfair-ym-Muallt - Byddai niferoedd disgyblion yn yr ysgol Gymraeg yn fach i ddechrau, yn enwedig yn y cyfnod uwchradd - Efallai ei bod yn anodd denu pennaeth i'r ysgol Gymraeg - Byddai angen i ddiffyg cronnus gael ei ariannu gan y Cyngor ar ôl cau Ysgol Calon Cymru
Cyfleoedd	Bygythion

<ul style="list-style-type: none"> - Cyfle i ysgogi twf yn nifer y disgyblion cyfrwng Cymraeg drwy ddarparu llwybr clir drwy addysg cyfrwng Cymraeg - Cyfle i sicrhau cyllid cyfalaf i wella'r adeilad 	<ul style="list-style-type: none"> - Nifer y disgyblion bach yn yr ysgol Gymraeg yn y tymor byr - Effaith bosibl ar Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt
--	--

4.1.3 FFACTORAU LLWYDDIANT ALLWEDDOL

Mae'r opsiynau hefyd wedi'u hasesu yn erbyn y Ffactorau Llwyddiant Allweddol (Atodiad A).

Mae pob opsiwn wedi'i asesu yn erbyn y Ffactorau Llwyddiant Allweddol yn seiliedig ar y meini prawf canlynol:

✓ –Bodloni ? - A allai gwrdd x – Nid yw'n cyfarfod

Mae'r asesiad ar gyfer pob opsiwn fel a ganlyn:

	Opsiw 1	Opsiw 2	Opsiw 3	Opsiw 4	Opsiw 5
1 – Anghenion strategol addas a busnes	x	?	✓	?	✓
2 – Gwerth am arian	x	?	✓	✓	?
3 – Cyflawniad posibl	✓	✓	✓	✓	✓
4 – Fforddiadwyedd posibl	x	?	✓	✓	✓
Cyfanswm ✓	1	1	4	3	3
Cyfanswm x	3	0	0	0	0
Canlyniad	Dystyru	Dystyru	Hoff	Posib	Posib

4.1.4 OPSIWN A FFEFRIR SY'N DOD I'R AMLWG

Yn seiliedig ar yr asesiad opsiynau uchod, yr opsiwn a ffefrir sy'n dod i'r amlwg yw:

Opsiw 3: Ysgol Calon Cymru yn gweithredu o un safle (Llandrindod), yn ogystal â sefydlu ysgol newydd cyfrwng Cymraeg bob oed yn Llanfair-ym-Muallt.

- Cau safle Llanfair-ym-Muallt Ysgol Calon Cymru
- Newid categori iaith Ysgol Calon Cymru i gyfrwng Saesneg
- Agor ysgol Gymraeg newydd bob oed yn Llanfair-ym-Muallt

Y rhesymau am hyn yw:

- A fyddai'n cadw'r ddarpariaeth uwchradd yn y ddwy dref
- Byddai'n rhoi rhywfaint o sefydlogrwydd yn Llandrindod gan y byddai Ysgol Calon Cymru yn parhau fel y darparwr
- Byddai'n darparu mwy o fàs o ddysgwyr cyfrwng Saesneg ar un campws
- Gellid darparu cwricwlwm ehangach i ddysgwyr cyfrwng Saesneg
- Ni fyddai angen dyblygu darpariaeth cyfrwng Saesneg ar draws dau safle
- Byddai ysgol Gymraeg newydd bob oed yn cael ei sefydlu a fyddai'n rhoi cyfle i 'ailfrandio' darpariaeth cyfrwng Cymraeg yn ardal Canol Powys
- Byddai ysgol bob oed cyfrwng Cymraeg yn darparu gwell profiad cyfrwng Cymraeg
- Byddai'n darparu mynediad i ddarpariaeth gynradd Gymraeg ddynodedig
- Byddai model cyfrwng Cymraeg pob oed yn hybu pontio i ddarpariaeth uwchradd cyfrwng Cymraeg
- Gellid darparu cwricwlwm Cymraeg ehangach
- O bosib yn fwy deniadol i ddarpar benaethiaid, athrawon a staff cymorth

4.2 YSGOL GYNRADD LLANFAIR-YM-MUALLT

Mae darpariaeth gynradd cyfrwng Cymraeg ar gael ar hyn o bryd yn Llanfair-ym-Muallt yn ffrwd cyfrwng Cymraeg Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt.

Nododd adran 4.1 o'r papur hwn opsiwn a ffeirir i sefydlu ysgol Gymraeg newydd bob oed yn Llanfair-ym-Muallt, a fyddai'n cynnwys darpariaeth gynradd cyfrwng Cymraeg. Felly, mae angen ystyried categori iaith Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt yn y dyfodol i nodi ffordd ymlaen i'r ysgol, o ystyried y datblygiadau ehangach sydd wedi'u cynllunio yn y dref.

Mae'r adran hon yn darparu gwybodaeth am y ddarpariaeth bresennol yn Ysgol Gynradd Gymunedol Llanfair-ym-Muallt, ac yn ystyried opsiynau ar gyfer yr ysgol yn y dyfodol.

4.2.1 Y SEFYLLFA BRESENNOL

Mae'r canlynol yn grynodedb o ddata allweddol yn ymwneud ag Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt:

	Math o Ysgol	Categori iaith	Nifer Derbyn ¹⁴
Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt	Ysgolion cynradd cymunedol Adeiladau ysgol sy'n eiddo i Gyngor Sir Powys	Categori 1 cyfrwng Saesneg a Categori 3 cyfrwng Cymraeg	40

Nifer y Disgyblion

i) Nifer presennol y disgyblion¹⁵

	R	1	2	3	4	5	6	Cyfanswm
Ffrwd cyfrwng Cymraeg	23	15	19	14	19	13	16	119
Ffrwd cyfrwng Saesneg	9	13	18	22	14	19	24	119
Cyfanswm y disgyblion	32	28	37	36	33	32	40	238

¹⁴ Gwybodaeth a Threfniadau Derbyn 2025-26

¹⁵ Canolfan Athrawon, 8 Tachwedd 2024 (Dyddiad Cyfrif Cyllid)

ii) Niferoedd disgyblion hanesyddol¹⁶

	Ion. 2019	Ion. 2020	Ion. 2021	Ion. 2022	Ion. 2023	Ion. 2024
Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt	220	206	201	207	209	210

iii) Niferoedd disgyblion rhagamcanol (Cyfradd geni)¹⁷

	Ion. 2025	Ionawr 2026	Ionawr 2027	Ionawr 2028	Ionawr 2029
Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt	238	223	222	214	200

Capasiti a Chyflwr Adeiladu

iv) Capasiti¹⁸

Mae'r tabl canlynol yn rhoi gwybodaeth am gapasiti gwag presennol yr ysgol:

	Capasiti cyfredol	Wedi'i lenwi ar hyn o bryd	Capasiti dros ben
Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt	256	238	18 (7%)

v) Cyflwr adeiladau

Mae'r asesiadau diweddaraf o gyflwr ac addasrwydd Ysgol Gynradd Gymunedol Llanfair-ym-Muallt fel a ganlyn:

	Cyflwr ¹⁹	Addasrwydd
Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt	B	A / B

Safonau Addysg

Arolygiad Estyn – Mawrth 2017

¹⁶ PLASC 2024

¹⁷ Amcanestyniadau Gwasanaeth Ysgolion Powys yn seiliedig ar PLASC 2024

¹⁸ Cyflenwad o Leoedd Ysgol yn Ôl – 2024

¹⁹ Asesiadau cyflwr wedi'u diweddarau a gynhaliwyd yn 2024.

Arolygodd Estyn yr ysgol ym mis Mawrth 2017 a gwnaeth yr argymhellion canlynol:

- R1 Codi safonau sgiliau darllen ac ysgrifennu Saesneg disgyblion yn y ffrwd Saesneg a sgiliau ysgrifennu disgyblion yn y ddwy iaith yn y ffrwd Gymraeg yng nghyfnod allweddol 2
- R2 Gwella safonau sgiliau llafaredd Cymraeg ail iaith disgyblion a chynyddu defnydd disgyblion o'r iaith y tu allan i wersi Cymraeg
- R3 Gwella gallu'r disgyblion i weithio'n annibynnol a chymryd cyfrifoldeb dros eu dysgu eu hunain
- R4 Gwella cysondeb ac ansawdd yr addysgu i sicrhau bod disgyblion o bob gallu yn gwneud y cynnydd gorau y gallant ei wneud
- R5 Datblygu sgiliau arwain yr holl staff a rôl llywodraethwyr wrth ddwyn yr ysgol i gyfrif am ei chanlyniadau
- R6 Cryfhau sgiliau arweinwyr ar bob lefel i ddod â mwy o drylwyredd ac atebolrwydd i fonitro gweithgareddau er mwyn codi ansawdd yr addysgu a'r dysgu
- R7 Mynd i'r afael â'r mater iechyd a diogelwch a nodwyd yn ystod yr arolygiad

Roedd gofyn i'r ysgol lunio cynllun gweithredu i ddangos sut yr oedd yn mynd i fynd i'r afael â'r argymhellion. Byddai Estyn yn adolygu cynnydd yr ysgol.

Ymweliad monitro – Tachwedd 2018

Cynhaliwyd ymweliad monitro ym mis Tachwedd 2018, ac roedd canlyniad yr ymweliad fel a ganlyn:

"Bernir bod yr ysgol wedi gwneud cynnydd digonol wrth fynd i'r afael ag argymhellion arolygiad Adran 28. Mae'r ysgol wedi cael ei thynnu oddi ar y rhestr o ysgolion sydd angen adolygiad Estyn. Ni fydd unrhyw weithgarwch monitro pellach mewn perthynas â'r arolygiad hwn."

Gwybodaeth ariannol

vi) Cost fesul disgybl (Datganiad Cyllideb Adran 52, 2024/2025)²⁰

	Cyfran y gyllideb fesul ysgol	Cyfran cyllideb fesul disgybl	Cyllideb AAA tybiannol	Datganoli arian nad yw'n ISB i'r ysgol
Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt	£918,000	£4,435	£62,000	£117,000
Cyfartaledd Powys (Cynradd)	AMH	£5,864	AMH	AMH

Gwybodaeth Cydraddoldebau

²⁰ [Cyllidebau Ysgolion dirprwyedig fesul disgybl, yn ôl ysgol \(£\)](#)

vii) Prydau Ysgol am Ddim²¹

	TP% yn gymwys	eFSM% Cymwys	Cyfanswm FSM % Cymwys
Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt	5.2%	11.0%	16.2%

viii) Plant sy'n derbyn gofal²²

	% CLA yn yr ysgol
Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt	0.5%

ix) AAA / ADY²³

	Dim ADY	Gweith redu Ysgol	Gweith redu Ysgol a Mwy	Datganiad	Ysgol IDP	IDP LA	Cyfanswm ADY
Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt	88.1%	0.0%	0.0%	0.0%	10.5%	1.4%	11.9%

x) SIY²⁴

	% disgyblion SIY
Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt	0%

xi) Hunaniaeth Genedlaethol ac ethnigrwydd²⁵

Hunaniaeth Genedlaethol

²¹ PLASC 2024

²² Canolfan Athrawon, 5ed Ionawr 2024

²³ PLASC 2024

²⁴ PLASC 2024

²⁵ PLASC 2024

	Prydeinig	Saesneg	Gwyddelig	Albanaid	Cymreig	Arall	Heb ei ddarparu
Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt	21.4%	16.2%	1.0%	0.0%	61.0%	0.0%	0.5%

Grŵp ethnig

	% Gwyn Prydeinig	% ethnigrwydd hysbys arall	% heb ei ddarparu
Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt	97.6%	1.4%	1.0%

4.2.2 NODI OPSIYNAU

Mae'r opsiynau canlynol wedi'u nodi ar gyfer Ysgol Gynradd Gymunedol Llanfair-ym-Muallt:

Opsiwn	Disgrifiad
1	<p>Status Quo</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mae Ysgol Gynradd Gymunedol Llanfair-ym-Muallt yn parhau i weithredu fel ysgol dwy ffrwd yn ogystal â'r ysgol bob oed cyfrwng Cymraeg newydd – gallai disgyblion sy'n dymuno cael mynediad i ddarpariaeth gynradd cyfrwng Cymraeg ddewis mynychu Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt neu'r ysgol bob oed
2	<p>Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt yn dod yn ysgol cyfrwng Saesneg</p> <ul style="list-style-type: none"> - Newid categori iaith Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt i Saesneg. Byddai hyn yn golygu y byddai'r ysgol yn gweithredu fel ysgol un ffrwd gan ddarparu addysg drwy gyfrwng y Saesneg - Disgyblion cyfrwng Cymraeg yn trosglwyddo i'r ysgol Gymraeg newydd bob oed
3	<p>Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt yn dod yn ysgol Gymraeg</p> <ul style="list-style-type: none"> - Newid categori iaith Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt i gyfrwng Cymraeg. Byddai hyn yn golygu y byddai'r ysgol yn gweithredu fel ysgol un ffrwd yn darparu addysg drwy gyfrwng y Gymraeg. Byddai'r ysgol yn gweithredu yn ogystal â'r ysgol Gymraeg

	<p>newydd i bob oed – gallai disgyblion sy'n dymuno cael mynediad at ddarpariaeth gynradd cyfrwng Cymraeg ddewis mynychu Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt neu'r ysgol bob oed</p> <ul style="list-style-type: none"> - Disgyblion cyfrwng Saesneg yn trosglwyddo i ysgolion cyfrwng Saesneg eraill
--	---

4.2.3 DADANSODDIAD SWOT O BOB OPSIWN

Darperir dadansoddiad SWOT o bob un o'r opsiynau uchod isod:

Opsiw 1: Status Quo

Cryfderau	Gwendidau
<ul style="list-style-type: none"> - Lleihau aflonyddwch i ddisgyblion, rhieni ac athrawon yn Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt - Byddai'n lleihau'r effaith ar Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt yn y tymor byr - Byddai'n darparu mynediad i ddarpariaeth gynradd Gymraeg ddynodedig yn Llanfair-ym-Muallt - Gallai disgyblion cyfrwng Cymraeg yn Llanfair-ym-Muallt ddewis rhwng darpariaeth ffrwd cyfrwng Cymraeg neu ddeuol 	<ul style="list-style-type: none"> - Efallai na fydd digon o alw am addysg Gymraeg yn Llanfair-ym-Muallt i gefnogi darpariaeth gynradd Gymraeg ddynodedig fel rhan o ysgol bob oed a cynradd dwy ffrwd - Efallai y bydd anawsterau wrth recriwtio digon o staff cyfrwng Cymraeg ar gyfer y ddau ddarparwr - Ni fyddai pob disgybl cyfrwng Cymraeg yn elwa o drochi llwyr yn yr iaith Gymraeg - Gallai arwain at niferoedd bach o ddisgyblion cyfrwng Cymraeg naill ai'r ysgol newydd i bob oed neu Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt
Cyfleoedd	Bygythion
	<ul style="list-style-type: none"> - Efallai nad oes digon o alw yn Llanfair-ym-Muallt i gefnogi dau ddarparwr cynradd cyfrwng Cymraeg

Opsiw 2: Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt yn dod yn ysgol cyfrwng Saesneg

Cryfderau	Gwendidau
<ul style="list-style-type: none"> - Byddai disgyblion cyfrwng Cymraeg yn gallu cael mynediad i ysgol Gymraeg ddynodedig - Gwell cyfleoedd i ddarparu ethos cwbl Gymreig - Byddai'n darparu trochi llwyr i ddisgyblion cyfrwng Cymraeg, a 	<ul style="list-style-type: none"> - Effaith sylweddol ar Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt - Byddai'n arwain at fwy o leoedd gwag yn Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt - Gallai gael effaith negyddol ar y cyfleoedd Cymraeg a gynigir i

<p>fyddai'n cael effaith gadarnhaol ar eu sgiliau llafar</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gwell cyfle i ysgol Gymraeg hyrwyddo darpariaeth Gymraeg - Pontio gwell o fewn addysg cyfrwng Cymraeg o fod yn rhan o ysgol bob oed - Ni fyddai'n dyblygu darpariaeth gynradd Gymraeg yn nhref Llanfair-ym-Muallt - Cyfle i staff Cymraeg weithio mewn ysgol Gymraeg ddynodedig 	<p>ddisgyblion cyfrwng Saesneg yn Ysgol Gybradd Llanfair-ym-Muallt</p> <ul style="list-style-type: none"> - Colli staff cyfrwng Cymraeg o Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt
Cyfleoedd	Bygythion
<ul style="list-style-type: none"> - Byddai lleoedd gwag yn Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt yn rhoi cyfle i adolygu'r ddarpariaeth gynradd yn y dalgylch 	

Opsw'n 3: Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt yn dod yn ysgol Gymraeg

Cryfderau	Gwendidau
<ul style="list-style-type: none"> - Byddai pob disgybl cyfrwng Cymraeg yn gallu cael mynediad i ysgol Gymraeg ddynodedig - Gwell cyfleoedd i ddarparu ethos cwbl Gymreig - Byddai'n darparu trochi llwyr i ddisgyblion cyfrwng Cymraeg, a fyddai'n cael effaith gadarnhaol ar eu sgiliau llafar - Gwell cyfle i ysgol Gymraeg hyrwyddo darpariaeth Gymraeg - Cyfle i staff Cymraeg weithio mewn ysgol Gymraeg ddynodedig 	<ul style="list-style-type: none"> - Colli darpariaeth gynradd cyfrwng Saesneg o Lanfair-ym-Muallt - Ni fyddai'n boblogaidd gyda chymuned Llanfair-ym-Muallt - Effaith sylweddol ar staff di-Gymraeg yn Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt - Efallai na fydd digon o alw am addysg Gymraeg yn Llanfair-ym-Muallt i gefnogi darpariaeth gynradd Gymraeg ddynodedig fel rhan o ysgol bob oed a cynradd dwy ffrwd - Dyblygu darpariaeth gynradd cyfrwng Cymraeg yn Llanfair-ym-Muallt - Efallai y bydd anawsterau wrth recriwtio digon o staff cyfrwng Cymraeg ar gyfer y ddau ddarparwr - Gallai arwain at niferoedd bach o ddisgyblion cyfrwng Cymraeg naill ai'r ysgol newydd i bob oed neu Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt
Cyfleoedd	Bygythion

- Cyfle i gynyddu niferoedd disgyblion Cymraeg yn Llanfair-ym-Muallt yn sylweddol yn y tymor hwy	
--	--

4.2.4 FFACTORAU LLWYDDIANT ALLWEDDOL

Mae'r opsiynau hefyd wedi'u hasesu yn erbyn y Ffactorau Llwyddiant Allweddol (Atodiad A). Mae'r asesiad ar gyfer pob opsiwn fel a ganlyn:

	Opsiwn 1	Opsiwn 2	Opsiwn 3
1 – Anghenion strategol addas a busnes	✓	✓	✓
2 – Gwerth am arian	x	✓	x
3 – Cyflawniad posibl	?	✓	?
4 – Fforddiadwyedd posibl	?	✓	?
Cyfanswm ✓	1	4	1
Cyfanswm x	1	0	1
Canlyniad	Dystyru	Hoff	Dystyru

4.2.5 OPSIWN SY'N DOD I'R AMLWG A FFEFRIR

Yn seiliedig ar yr asesiadau uchod, yr opsiwn sy'n dod i'r amlwg ar gyfer Ysgol Gynradd Gymunedol Llanfair-ym-Muallt yw:

Opsiwn 2: Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt yn dod yn ysgol cyfrwng Saesneg

Y rhesymau am hyn yw:

- Byddai disgyblion cyfrwng Cymraeg yn gallu cael mynediad i ysgol Gymraeg ddynodedig
- Gwell cyfleoedd i ddarparu ethos cwbl Gymreig
- Byddai'n darparu trochi llwyr i ddisgyblion cyfrwng Cymraeg, a fyddai'n cael effaith gadarnhaol ar eu sgiliau llafar
- Gwell cyfle i ysgol Gymraeg hyrwyddo darpariaeth Gymraeg
- Pontio gwell o fewn addysg cyfrwng Cymraeg o fod yn rhan o ysgol bob oed
- Ni fyddai'n dyblygu darpariaeth gynradd Gymraeg yn nhref Llanfair-ym-Muallt
- Cyfle i staff Cymraeg weithio mewn ysgol Gymraeg ddynodedig

4.3 CASGLIAD

Yn seiliedig ar y gwaith a wnaed i ystyried opsiynau ar gyfer Ysgol Calon Cymru ac ar gyfer Ysgol Gynradd Gymunedol Llanfair-ym-Muallt, mae'r opsiwn a ffefrir ar y cyd yn cynnwys y canlynol:

- **Mae Ysgol Calon Cymru yn gweithredu o un safle (Llandrindod), yn ogystal â sefydlu ysgol newydd cyfrwng Cymraeg bob oed yn Llanfair-ym-Muallt.**
- **Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt yn dod yn ysgol cyfrwng Saesneg**

Mae'r rhesymau dros hyn fel yr amlinellir yn adrannau 4.1.4 a 4.2.5 uchod.

5. OPSIYNAU GWEITHREDU

Mae'r ffordd orau ymlaen ar gyfer Ysgol Calon Cymru yn dibynnu ar gwblhau dau ddatblygiad cyfalaf, a fyddai'n golygu buddsoddi yn Llanfair-ym-Muallt i ailfodelu'r adeilad presennol i ddarparu ar gyfer ysgol o bob oed, a buddsoddi yn safle Llandrindod, er mwyn galluogi'r safle i ddarparu ar gyfer nifer fwy o ddisgyblion. Mae'r ddau safle yn cael eu defnyddio ar hyn o bryd fel darparwyr addysg uwchradd, sy'n cyfyngu ymhellach ar y cyfleoedd i ddechrau elfennau o'r gwaith cyfalaf sydd ei angen tra bod y safleoedd yn cael eu defnyddio i ddarparu addysg.

Mae gweithredu'r ffordd ymlaen a ffefrir yn llawn ar gyfer Ysgol Calon Cymru yn ddibynnol ar gwblhau gwaith cyfalaf ar y ddau safle. Fodd bynnag, byddai aros i'r holl waith hyn gael ei gwblhau'n llawn yn golygu na fyddai'r Cyngor yn gallu gwneud cynnydd o ran sefydlu darpariaeth uwchradd cyfrwng Cymraeg ddynodedig yn yr ardal am nifer o flynyddoedd.

Pe bai'r Cyngor yn penderfynu bwrw ymlaen â gweithredu'r ffordd orau ymlaen ar gyfer Ysgol Calon Cymru, dyhead y Cyngor fyddai sefydlu ysgol Gymraeg newydd bob oed cyn gynted â phosibl, yn enwedig o gofio bod niferoedd disgyblion ffrwd Gymraeg Ysgol Calon Cymru bellach wedi gostwng i'w hisaf ers blynyddoedd lawer. Mae sefydlu'r ddarpariaeth hon i wella'r ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg yn yr ardal yn un o nodau allweddol Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg y Cyngor, felly mae methu sefydlu darpariaeth newydd nes cwblhau dau ddatblygiad cyfalaf yn bryder sylweddol.

Er mwyn mynd i'r afael â'r pryderon hyn, mae'r adran hon yn ystyried opsiynau a fyddai'n galluogi'r ysgol cyfrwng Cymraeg i gael ei sefydlu cyn cwblhau'r buddsoddiad cyfalaf arfaethedig ar y ddau safle.

5.1 OPSIYNAU A FYDDAI'N GALLUOGI'R YSGOL GYMRAEG I GAEL EI SEFYDLU CYN CWBLHAU'R BUDDSODDIAD CYFALAF ARFAETHEDIG AR Y DDAU SAFLE

5.1.1 NODI OPSIYNAU

Rhodddwyd ystyriaeth i ddechrau'r ysgol Gymraeg mewn lleoliad dros dro. Ystyriwyd nifer o leoliadau, gan gynnwys y canlynol:

- Safle presennol Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt
- Maes y Sioe Frenhinol, Llanelwedd

Fodd bynnag, nodwyd heriau gyda'r opsiynau hyn a olygai nad oeddent yn opsiynau realistig.

Cafodd dau opsiwn dros dro eu hystyried yn opsiynau mwy realistig. Mae'r rhain yn cael eu hystyried isod, ynghyd â thrydydd opsiwn a fyddai'n gweld yr ysgol Gymraeg yn cael ei sefydlu ar gampws Llanfair-ym-Muallt o'r cychwyn, gyda'r safle yn cael ei rannu i ddechrau gydag Ysgol Calon Cymru.

Opsiwn	Disgrifiad
1	<p>Darpariaeth dros dro i'w sefydlu ar safle presennol Antur Gwy yn Llanfair-ym-Muallt</p> <ul style="list-style-type: none"> - Byddai'r ysgol Gymraeg newydd yn cael ei sefydlu i ddechrau fel ysgol uwchradd (BI 7-9) ar safle presennol Antur Gwy - Byddai'r ysgol yn parhau i gael mynediad i gyfleusterau arbenigol ar gampws Llanfair-ym-Muallt yn Ysgol Calon Cymru (e.e. labordai gwyddoniaeth, DT, cyfleusterau chwaraeon) - Byddai'r ddarpariaeth gynradd cyfrwng Gymraeg yn parhau drwy'r ffrwd Gymraeg yn Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt nes cwblhau gwaith ailfodelu ar gampws Llanfair-ym-Muallt.
2	<p>Darpariaeth dros dro i'w sefydlu ar hen safle Ysgol Dyffryn Irfon yn y Garth</p> <ul style="list-style-type: none"> - Byddai'r ysgol Gymraeg newydd yn cael ei sefydlu i ddechrau ar gyfer R-BI 7 ar hen safle Ysgol Dyffryn Irfon yn y Garth. - Byddai'r ysgol yn ehangu i gynnwys blynyddoedd uwchradd pellach yn flynyddol. - Byddai angen ystyried mynediad i gyfleusterau eilaidd arbenigol - mae'n bosib y gellid lletya rhai ar safle Dyffryn Irfon, tra bod angen cael mynediad i rai mewn mannau eraill, gyda chcludiant ychwanegol posib yn angenrheidiol. - Byddai cludiant o'r cartref i'r ysgol yn cael ei ddarparu i alluogi disgyblion sy'n byw yn Llanfair-ym-Muallt i gael mynediad i'r lleoliad newydd. - Byddai Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt yn dod yn ysgol cyfrwng Saesneg. Byddai hyn yn galluogi ad-drefnu darpariaeth gynradd ymhellach yn yr ardal.
3	<p>Yr ysgol Gymraeg i'w sefydlu mewn adeilad wedi'i ailfodelu ar gampws Llanfair-ym-Muallt yn Ysgol Calon Cymru, gan rannu'r safle i ddechrau gydag Ysgol Calon Cymru</p> <ul style="list-style-type: none"> - Potential i sefydlu'r ysgol newydd ar gyfer yr ystod oed llawn o'r dechrau, ond byddai'n rhaid ystyried opsiynau - Byddai rhan o'r safle yn cael ei ailfodelu i ddarparu ar gyfer disgyblion oed cynradd cyn sefydlu'r ysgol - Byddai rhan o'r safle yn cael ei hailddynodi fel yr ysgol Gymraeg bob oed, fodd bynnag, byddai angen rhannu rhai cyfleusterau gydag Ysgol Calon Cymru. - Byddai Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt yn dod yn ysgol cyfrwng Saesneg. Byddai hyn yn galluogi ad-drefnu darpariaeth gynradd ymhellach yn yr ardal.

5.1.2 ASESIAU SWOT

Darperir dadansoddiad SWOT o bob un o'r opsiynau uchod isod:

Opsion 1 – Darpariaeth dros dro i'w sefydlu ar safle presennol Antur Gwy yn Llanfair-ym-Muallt

Cryfderau	Gwendidau
<ul style="list-style-type: none"> - Ni fyddai angen cludiant ychwanegol gan fod yr adeilad yn Llanfair-ym-Muallt - Byddai'n galluogi'r ysgol Gymraeg newydd i gael ei sefydlu, felly cyfle i ddatblygu enw, hunaniaeth ac ati. - Byddai'n gwella'r ddarpariaeth uwchradd cyfrwng Cymraeg sydd ar gael yn y tymor byr. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ar hyn o bryd mae amrywiaeth o sefydliadau yn meddiannu'r safle - byddai angen gwneud trefniadau i derfynu trefniadau prydles cyfredol - Byddai angen rhywfaint o ailfodelu / buddsoddi yn y safle - Ni fyddai'n galluogi sefydlu darpariaeth gynradd ddynodedig yn y tymor byr - Ni fyddai'n rhyddhau lle yn Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt, felly ni allai ad-drefnu darpariaeth gynradd yn yr ardal ymhellach yn digwydd nes bod y gwaith cyfalaf yn cael ei gwblhau - Byddai dal angen mynediad i gyfleusterau ar gampws uwchradd Llanfair-ym-Muallt - Byddai'r ysgol Gymraeg newydd yn fach iawn i ddechrau - fyddai ond yn cynnwys disgyblion oed uwchradd - Mynediad awyr agored cyfyngedig ar y safle - byddai angen parhau i gael mynediad i gampws uwchradd Llanfair-ym-Muallt - Byddai'r ysgol yn fach iawn i ddechrau a byddai angen ei hariannu yn unol â'r fformiwla ariannu, lle byddai gofyniad i ddarparu ychwanegiadau ychwanegol trwy gydran 3. - Efallai y bydd angen trefniadau rhannu staffio gydag Ysgol Calon Cymru na fyddai'n cefnogi datblygiad hunaniaeth yr ysgol newydd.
Cyfleoedd	Bygythion

Opsiwn 2 – Darpariaeth dros dro i'w sefydlu ar hen safle Ysgol Dyffryn Irfon yn y Garth.

Cryfderau	Gwendidau
<ul style="list-style-type: none"> - Mae'r safle ym mherchnogaeth y Cyngor ac nid yw'n cael ei feddiannu ar hyn o bryd - Mae'r safle eisoes yn safle ysgol - Byddai'n galluogi'r ysgol Gymraeg newydd gael ei sefydlu, felly cyfle i ddatblygu enw, hunaniaeth ac ati. - Safle annibynnol, felly byddai'n rhoi mwy o ymreolaeth i'r ysgol newydd - Mae'r safle ar wahân i'r safle uwchradd presennol, felly ni fyddai'n cael ei effeithio gan waith adeiladu / ailfodelu ar gampws Llanfair-ym-Muallt. - Fel safle annibynnol, byddai mwy o hyblygrwydd o ran parhau i allu defnyddio'r safle pe bai unrhyw oedi i'r prosiectau ailfodelu / adeiladu cyfalaf - Yn galluogi i ddisgyblion uwchradd gael eu dargyfeirio o gampws Llanfair-ym-Muallt, a fyddai'n rhyddhau campws Llanfair-ym-Muallt i'w ailfodelu 	<ul style="list-style-type: none"> - Byddai angen ystyried mynediad i gyfleusterau uwchradd arbenigol - Byddai'n anoddach rhannu cyfleusterau/staff gyda safle Llanfair-ym-Muallt - Costau cludiant ychwanegol i gludo disgyblion o Lanfair-ym-Muallt i Garth - Byddai angen rhywfaint o ailfodelu / buddsoddi yn y safle - Anghyfleustra i rieni sy'n byw yn Llanfair-ym-Muallt - Efallai na fydd y safle yn ddigon mawr i ddarparu ar gyfer yr holl gyfleusterau sydd eu hangen - Gall fod yn amhoblogaidd gyda chymuned y Garth - Byddai'n arwain at safle ysgol ychwanegol yn y tymor byr
Cyfleoedd	Bygythion
<ul style="list-style-type: none"> - Byddai'n arwain at gapasiti dros ben yn Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt, felly cyfle i adolygu'r ddarpariaeth gynradd yn yr ardal yn gynt. 	<ul style="list-style-type: none"> - Gall disgyblion ddewis cael mynediad i ddarpariaeth gynradd cyfrwng Saesneg yn Llanfair-ym-Muallt yn hytrach na theithio i Garth, a allai effeithio ar niferoedd disgyblion cyfrwng Cymraeg yn y tymor byr. - Byddai angen ystyried cynnal a chadw'r safle yn y tymor byr - mae'r ysgol eisoes wedi cau, felly byddai'r safle'n parhau heb ei ddefnyddio am gwpl o flynyddoedd.

Opsiwn 3 – Yr ysgol cyfrwng Cymraeg i'w sefydlu mewn adeilad wedi'i ailfodelu ar gampws Llanfair-ym-Muallt yn Ysgol Calon Cymru, gan rannu'r safle i ddechrau gydag Ysgol Calon Cymru

Cryfderau	Gwendidau
<ul style="list-style-type: none"> - Galluogi'r ysgol i gael ei sefydlu ar gampws Llanfair-ym-Muallt o'r cychwyn cyntaf - Byddai'r rhan fwyaf o ddisgyblion cyfrwng Cymraeg yn gallu cael mynediad i'r ysgol newydd - Mae'r safle eisoes yn safle ysgol - Byddai'n galluogi'r ysgol Gymraeg newydd gael ei sefydlu, felly cyfle i ddatblygu enw, hunaniaeth ac ati. - Byddai disgyblion yn parhau i gael mynediad at ddarpariaeth yn Llanfair-ym-Muallt, a fyddai'n amharu cyn lleied â phosibl - Dim costau trafnidiaeth ychwanegol yn ystod y cam cyntaf - Ychydig iawn o effaith ar ddisgyblion sy'n mynychu campws Ysgol Calon Cymru Llanfair-ym Muallt ar hyn o bryd - byddent yn parhau i fynychu'r safle hwn i ddechrau - Gellid rhannu staff ar draws y ddwy ysgol yn y cyfnod interim 	<ul style="list-style-type: none"> - Byddai angen ailfodelu'r safle i ddarparu ar gyfer disgyblion oed cynradd - Mae rhywfaint o darfu posibl ar ddisgyblion a staff ar gampws Llanfair-ym-Muallt wrth i'r gwaith ailfodelu fynd rhagddo - Nid yw'n lleihau nifer y disgyblion ar gampws Llanfair-ym-Muallt yn y tymor byr. - Ni fyddai gan yr ysgol Gymraeg ymreolaeth lawn ar y safle i ddechrau a allai effeithio ar ei gallu i sefydlu ei hunaniaeth. - Effaith ar Ysgol Calon Cymru gan y byddai angen iddi rannu adeiladau
Cyfleoedd	Bygythion
<ul style="list-style-type: none"> - Byddai'n arwain at gapasiti dros ben yn Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt, felly cyfle i adolygu'r ddarpariaeth gynradd yn yr ardal yn gynt. 	<ul style="list-style-type: none"> - Byddai angen i'r ysgol Gymraeg newydd rannu cyfleusterau gydag Ysgol Calon Cymru i ddechrau, a allai fod yn heriol i'r ddwy ysgol. - Mae'n bosib y bydd disgyblion sy'n mynychu ffrwd Gymraeg Ysgol Calon Cymru ar hyn o bryd yn dewis parhau i fynychu Ysgol Calon Cymru yn hytrach na throsglwyddo i'r ysgol Gymraeg.

5.1.3 OPSIWN A FFEFRIR SY'N DOD I'R AMLWG I ALLUOGI'R YSGOL CYFRWNG CYMRAEG I GAEL EI SEFYDLU CYN CWBLHAU'R CYNLLUNIAU AR GYFER BUDDSODDI CYFALAF AR Y DDAU SAFLE

Yn seiliedig ar yr asesiad uchod, yr opsiwn a ffefrir sy'n dod i'r amlwg yw:

Opsiwn 3 – Yr ysgol Gymraeg i'w sefydlu mewn adeilad wedi'i ailfodelu ar gampws Llanfair-ym-Muallt yn Ysgol Calon Cymru, gan rannu'r safle i ddechrau gydag Ysgol Calon Cymru.

Dyma'r rhesymau dros hyn:

- Galluogi'r ysgol i gael ei sefydlu ar gampws Llanfair-ym-Muallt o'r cychwyn cyntaf
- Byddai'r rhan fwyaf o ddisgyblion cyfrwng Cymraeg yn gallu cael mynediad i'r ysgol newydd
- Mae'r safle eisoes yn safle ysgol
- Byddai'n galluogi'r ysgol Gymraeg newydd i gael ei sefydlu, felly cyfle i ddatblygu enw, hunaniaeth ac ati.
- Byddai disgyblion yn parhau i gael mynediad at ddarpariaeth yn Llanfair-ym-Muallt, a fyddai'n amharu cyn lleied â phosibl
- Dim costau trafnidiaeth ychwanegol yn ystod y cam cyntaf
- Ychydig iawn o effaith ar ddisgyblion sy'n mynychu campws Ysgol Calon Cymru Llanfair-ym Muallt ar hyn o bryd - byddent yn parhau i fynychu'r safle hwn i ddechrau
- Gellid rhannu staff ar draws y ddwy ysgol yn y cyfnod interim
- Mae'n rhoi cyfle i adolygu'r ddarpariaeth gynradd yn ardal Llanfair-ym-Muallt

5.2 OPSIYNAU AR GYFER CYFLWYNO'N RADDOL

Er y gallai'r Cyngor fwrw ymlaen â chynnig agor ysgol Gymraeg newydd i blant 4-18 oed yn syth, mae'r nifer isel o ddisgyblion sy'n cael mynediad at ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg yn Ysgol Calon Cymru ar hyn o bryd a chymhlethdod yr ysgol Gymraeg newydd sy'n rhannu safle Llanfair-ym-Muallt gydag Ysgol Calon Cymru am gyfnod cychwynol yn golygu y gallai fod yn fwy priodol sefydlu'r ysgol newydd fesul cam.

Mae'r adran hon yn ystyried opsiynau ar gyfer gweithredu'r broses yn raddol.

5.2.1 NODI OPSIYNAU

Mae'r opsiynau canlynol wedi'u nodi;

Opsiwn	Disgrifiad
1	Ysgol cyfrwng Cymraeg i'w sefydlu ar gyfer y cyfnod cynradd yn unig i ddechrau (D – B16)
2	Ysgol cyfrwng Cymraeg i gael ei sefydlu ar gyfer y cyfnod Cynradd a Chyfnod Allweddol 3 (D – B19) i ddechrau
3	Ysgol cyfrwng Cymraeg i gael ei sefydlu ar gyfer y cyfnod cynradd, Cyfnod Allweddol 3 a Chyfnod Allweddol 4 i ddechrau
4	Ysgol cyfrwng Cymraeg i gael ei sefydlu ar gyfer yr ystod oedran lawn (4-18) o'r dechrau

5.2.2 ASESADAU SWOT

Opswn 1 – Ysgol cyfrwng Cymraeg i'w sefydlu ar gyfer y cyfnod cynradd yn unig i ddechrau (D – BI6)

Cryfderau	Gwendidau
<ul style="list-style-type: none"> - Gall fod yn haws gwneud trefniadau staffio priodol - Rhoi amser i'r ysgol newydd gynllunio ar gyfer darpariaeth uwchradd - Rhoi amser i dyfu niferoedd cyfrwng Cymraeg 	<ul style="list-style-type: none"> - Dim gwelliant i ddarpariaeth uwchradd cyfrwng Cymraeg yn y tymor byr - Byddai gweithredu'r ysgol bob oed cyfrwng Cymraeg yn llawn yn cymryd mwy o amser - Cyfnod trosglwyddo hirach i Ysgol Calon Cymru - Byddai'r niferoedd disgyblion yn yr ysgol Gymraeg newydd yn fach, fyddai'n cyflwyno heriau cyllidebol
Cyfleoedd	Bygythion

Opswn 2: Ysgol cyfrwng Cymraeg i gael ei sefydlu ar gyfer y cyfnod cynradd a Chyfnod Allweddol 3 i ddechrau (D – BI 9)

Cryfderau	Gwendidau
<ul style="list-style-type: none"> - Byddai'n cryfhau darpariaeth uwchradd cyfrwng Cymraeg ar unwaith i ddisgyblion blynyddoedd 7-9 - Lleihau'r effaith ar ddisgyblion sy'n mynychu Ysgol Calon Cymru ar hyn o bryd a fydd yn dechrau CA4 - Rhoi amser i'r ysgol newydd gynllunio ar gyfer darpariaeth Cyfnod Allweddol 4 / ôl-16 - Gall fod yn haws gwneud trefniadau staffio priodol gan na fyddai angen darparu unrhyw CA4 / opsiynau ar unwaith - Galluogi gweithredu'r ysgol bob oed cyfrwng Cymraeg llawn yn gynt nag Opswn 1 	<ul style="list-style-type: none"> - Dim gwelliant i ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg yng Nghyfnod Allweddol 4 / Ôl-16 yn y tymor byr
Cyfleoedd	Bygythion

Opsiwn 3: Ysgol cyfrwng Cymraeg i gael ei sefydlu ar gyfer ysgolion cynradd, Cyfnod Allweddol 3 a Chyfnod Allweddol 4 i ddechrau

Cryfderau	Gwendidau
<ul style="list-style-type: none"> - Byddai'n cryfhau darpariaeth uwchradd cyfrwng Cymraeg ar unwaith i ddisgyblion blynyddoedd 7-11 - Rhoi amser i'r ysgol newydd gynllunio ar gyfer darpariaeth ôl-16 - Galluogi gweithredu'r ysgol bob oed cyfrwng Cymraeg llawn yn gynt nag Opsiynau 1 a 2 	<ul style="list-style-type: none"> - Tarfu ar ddisgyblion cyfrwng Cymraeg presennol Ysgol Calon Cymru sy'n dechrau ar CA4 - Gall fod yn anodd darparu digon o opsiynau i ddysgwyr CA4 sy'n bodloni'r diffiniad 'Categori 3' - Byddai angen llawer o rannu staff a chyfleusterau, a fyddai'n gymhleth ei reoli
Cyfleoedd	Bygythion
	<ul style="list-style-type: none"> - Heriau posib gyda threfniadau staffio o fewn cyfnod byr i sicrhau digon o staff - Dim digon o le ar gampws presennol Llanfair-ym-Muallt i wahanu lleoedd addysgu a dysgu rhwng y ddwy ysgol

Opsiwn 4: Ysgol cyfrwng Cymraeg i'w sefydlu ar gyfer yr ystod oedran lawn (4-18) o'r dechrau

Cryfderau	Gwendidau
<ul style="list-style-type: none"> - Byddai'n cryfhau darpariaeth uwchradd cyfrwng Cymraeg i ddisgyblion ym mhob blwyddyn o'r cychwyn cyntaf 	<ul style="list-style-type: none"> - Tarfu ar ddisgyblion Cymraeg presennol Ysgol Calon Cymru sy'n dechrau ar ddisgyblion CA4 ac ôl-16 oed - Gall fod yn anodd darparu digon o opsiynau i ddysgwyr CA4 sy'n bodloni'r diffiniad 'Categori 3' - Gall fod yn anodd darparu cynnig ôl-16 cyfrwng Cymraeg priodol oherwydd niferoedd disgyblion isel i ddechrau
Cyfleoedd	Bygythion
	<ul style="list-style-type: none"> - Heriau posib gyda threfniadau staffio gyda chyfnod byr i sicrhau digon o staff - Dim digon o le ar gampws presennol Llanfair-ym-Muallt i

	wahanu lleoedd addysgu a dysgu rhwng y ddwy ysgol
--	---

5.2.3 OPSIWN A FFEFRIR SY'N DOD I'R AMLWG

Yn seiliedig ar yr asesiad uchod, yr opsiwn a ffefrir sy'n dod i'r amlwg yw:

Opsiwn 2: Ysgol cyfrwng Cymraeg i'w sefydlu i ddechrau ar gyfer Cyfnod Allweddol 3 a Cynradd (R – BI 9).

Dyma'r rhesymau dros hyn:

- Byddai'n cryfhau darpariaeth uwchradd cyfrwng Cymraeg ar unwaith i ddisgyblion blynyddoedd 7-9
- Lleihau'r effaith ar ddisgyblion sy'n mynychu Ysgol Calon Cymru ar hyn o bryd a fydd yn dechrau CA4
- Rhoi amser i'r ysgol newydd gynllunio ar gyfer darpariaeth Cyfnod Allweddol 4 / ôl-16
- Gall fod yn haws gwneud trefniadau staffio priodol gan na fyddai angen darparu unrhyw CA4 / opsiynau ar unwaith
- Galluogi gweithredu'r ysgol bob oed cyfrwng Cymraeg llawn yn gynt nag Opsiwn 1

RHAN C – ADNABOD YR OPSIWN A FFEFRIR

6. OPSIWN A FFEFRIR SY'N DOD I'R AMLWG

Yn seiliedig ar yr asesiadau a gynhaliwyd uchod ar y gwahanol agweddau ar gyflawni'r ffordd orau ymlaen ar gyfer Ysgol Calon Cymru, yr opsiynau a ffefrir yw:

Opsiynau Llywodraethu:

Ysgol Calon Cymru:

Opsiwn 3: Mae Ysgol Calon Cymru yn gweithredu o un safle (Llandrindod), yn ogystal â sefydlu ysgol newydd cyfrwng Cymraeg bob oed yn Llanfair-ym-Muallt.

- Cau safle Llanfair-ym-Muallt Ysgol Calon Cymru
- Newid categori iaith Ysgol Calon Cymru i gyfrwng Saesneg
- Agor ysgol Gymraeg newydd bob oed yn Llanfair-ym-Muallt

Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt:

Opsiwn 2: Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt yn dod yn ysgol cyfrwng Saesneg

Opsiynau Gweithredu:

Opsiynau i alluogi'r ysgol cyfrwng Cymraeg i gael ei sefydlu cyn cwblhau cynlluniau ar gyfer buddsoddi cyfalaf ar y ddau safle:

Opsiwn 2: Yr ysgol cyfrwng Cymraeg i'w sefydlu mewn lle wedi'i ailfodelu ar gampws Llanfair-ym-Muallt Ysgol Calon Cymru, gan rannu'r safle i ddechrau gydag Ysgol Calon Cymru

Opsiynau ar gyfer cyflwyno'n raddol:

Opsiwn 2: Ysgol cyfrwng Cymraeg i'w sefydlu ar gyfer cynradd a Chyfnod Allweddol 3 i ddechrau (D – BI 9)

Mae hyn yn dangos y bydd y cynlluniau ar gyfer Ysgol Calon Cymru yn cael eu datblygu mewn dau gam.

Mae'r rhesymau dros hyn wedi'u hamlinellu yn adrannau 4.1.4, 4.2.5, 5.1.3 a 5.2.3.

Drwy gyfuno'r opsiynau a nodwyd uchod, yr opsiwn sy'n dod i'r amlwg ar gyfer Ysgol Calon Cymru yw:

Cam 1 (Medi 2027):

- Sefydlu ysgol newydd cyfrwng Cymraeg (4-18) ar gampws presennol Ysgol Calon Cymru yn Llanfair-ym-Muallt.

- I ddechrau, bydd yr ysgol yn rhannu campws Llanfair-ym-Muallt gydag Ysgol Calon Cymru, gan ddefnyddio rhan o'i hadeilad a rhannu rhai cyfleusterau.
- Bydd hwn yn drefniant dros dro hyd nes y bydd buddsoddiad cyfalaf wedi bod ar safle Llandrindod o dan Gam 2.
- Newid categori iaith Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt i gyfrwng Saesneg.
 - Bydd disgyblion yn y ffrwd Gymraeg yn Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt yn symud i'r ysgol Gymraeg newydd bob oed.
- Newid categori iaith Ysgol Calon Cymru o ddwy ffrwd i gyfrwng Saesneg.
 - Bydd disgyblion blynyddoedd 7, 8 a 9 ffrwd Gymraeg Ysgol Calon Cymru ym mis Medi 2027 yn trosglwyddo i'r ysgol Gymraeg newydd bob oed. Bydd ffrwd cyfrwng Cymraeg Ysgol Calon Cymru yn cael ei ddiddymu'n raddol erbyn Medi 2029.

Cam 2 (Medi 2029 ar y cynharaf):

- Yn dilyn buddsoddiad cyfalaf ar gampws Llandrindod i ddarparu ar gyfer holl ddisgyblion Ysgol Calon Cymru a gwella'r cyfleusterau presennol, bydd Ysgol Calon Cymru yn cau ei champws Llanfair-ym-Muallt ac yn gweithredu o gampws Llandrindod yn unig.
 - Bydd disgyblion o gampws Ysgol Calon Cymru yn Llanfair-ym-Muallt yn symud i safle Llandrindod.
 - Bydd yr ysgol bob oed cyfrwng Cymraeg yn cymryd drosodd y cyfan o safle Llanfair-ym-Muallt.

Bydd ystyriaeth bellach o'r opsiwn a ffefrir sy'n dod i'r amlwg yn cael ei chynnal, i gynnwys ystyried y ffactorau a amlinellir yn y Cod Trefniadaeth Ysgolion. Bydd effaith Cam 1 a Cham 2 yn cael ei ystyried ar wahân.

RHAN D – YSTYRIAETH BELLACH O GAM 1

Mae'r adran hon yn ystyried effaith Cam 1 o'r ffordd ymlaen a ffefrir a amlinellir uchod ar y ffactorau a amlinellir yng Nghod Trefniadaeth Ysgolion Llywodraeth Cymru (2018) fel ffactorau i'w hystyried wrth ddatblygu cynigion trefniadaeth ysgolion.

Rhan 1 o'r ffordd ymlaen a ffefrir yw:

- Sefydlu ysgol newydd cyfrwng Cymraeg (4-18) ar gampws presennol Ysgol Calon Cymru ym Muallt.
 - o I ddechrau, bydd yr ysgol yn rhannu campws Llanfair-ym-Muallt gydag Ysgol Calon Cymru, gan ddefnyddio rhan o'i hadeilad a rhannu rhai cyfleusterau.
 - o Bydd hwn yn drefniant dros dro hyd nes y bydd buddsoddiad cyfalaf wedi bod ar safle Llandrindod o dan Gam 2.
- Newid categori iaith Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt i Saesneg.
 - o Bydd disgyblion yn y ffrwd Gymraeg yn Ysgol C.P. Llanfair-ym-Muallt yn symud i'r ysgol Gymraeg newydd bob oed.
- Newid categori iaith Ysgol Calon Cymru o ffrwd ddeuol i gyfrwng Saesneg.
 - o Bydd disgyblion blynyddoedd 7, 8 a 9 ffrwd Gymraeg Ysgol Calon Cymru ym mis Medi 2027 yn trosglwyddo i'r ysgol Gymraeg newydd bob oed. Bydd ffrwd cyfrwng Cymraeg Ysgol Calon Cymru yn cael ei ddiddymu'n raddol erbyn Medi 2029.

7. SAFONAU AC ANSAWDD MEWN ADDYSG

7.1 Effaith debygol ar safonau a chynnydd yn gyffredinol, grwpiau penodol ac mewn sgiliau

Sefydlu ysgol newydd cyfrwng Cymraeg (4-18) ar gampws presennol Ysgol Calon Cymru Llanfair-ym Muallt.	<p>Byddai'r Cyngor yn disgwyl i sefydlu ysgol bob oed cyfrwng Cymraeg gael effaith gadarnhaol ar safonau a chynnydd yn gyffredinol i ddisgyblion cyfrwng Cymraeg, gan gynnwys safonau yn y Gymraeg.</p> <p>Rhagwelir y byddai sefydlu ysgol bob oed yn cael effaith gadarnhaol ar safonau a chynnydd yn gyffredinol i bob disgybl cyfrwng Cymraeg, gan gynnwys disgyblion sy'n perthyn i grwpiau penodol fel Saesneg fel Iaith Ychwanegol, disgyblion sy'n gymwys i gael prydau ysgol am ddim, Plant sy'n Derbyn Gofal, Anghenion Dysgu Ychwanegol. Gellid gweithredu un continwmm dysgu ar draws pob ystod oedran, sy'n golygu y gellid monitro a chefnogi</p>
--	---

	<p>cynnydd disgyblion yn fwy effeithiol trwy gydol eu gyrfa yn yr ysgol. Byddai hyn yn arbennig o fuddiol i ddisgyblion sy'n perthyn i grwpiau penodol fel y rhai a amlinellir uchod, gan y byddai gwell cyfleoedd i rannu arbenigeddau ac arbenigedd staff wrth weithio gyda'r grwpiau hyn o ddisgyblion ar draws pob ystod oedran, gan sicrhau y gellir eu cefnogi'n fwy effeithiol drwy gydol eu hamser yn yr ysgol.</p> <p>Rhagwelir hefyd y byddai sefydlu ysgol bob oed yn cael effaith gadarnhaol ar sgiliau'r holl ddisgyblion, gan gynnwys llythrennedd, rhifedd a TGCh, trwy well cyfleoedd i rannu arbenigedd ac adnoddau staff ar draws pob ystod oedran, a thrwy'r gallu i dargedu ar draws pob cam o addysg.</p> <p>Byddai'r Cyngor hefyd yn disgwyl sefydlu ysgol bob oed i gael effaith gadarnhaol ar ddarpariaeth a chynnydd, drwy weithredu'r Cwricwlwm i Gymru yn effeithiol. Byddai ysgol bob oed yn caniatáu cynllunio'n ofalus yn y chwe maes dysgu a phrofiadau a'r dibenion craidd ar draws pob grŵp oedran, er mwyn caniatáu dilyniant cryf mewn sgiliau, gwybodaeth a dealltwriaeth, a byddai'n caniatáu rhannu arbenigedd a sgiliau staff.</p> <p>Cydnabyddir y byddai Ysgol Calon Cymru a'r ysgol Gymraeg newydd yn rhannu campws Llanfair-ym-Muallt yn ystod y cam hwn, felly bydd gweithredu'r cam hwn yn llwyddiannus yn ddibynnol ar berthynas waith dda rhwng y ddwy ysgol. Fodd bynnag, ni ragwelir y byddai hyn yn cael effaith negyddol ar safonau a chynnydd yn gyffredinol, o grwpiau penodol ac mewn sgiliau, i ddisgyblion yn y ddwy ysgol.</p>
<p>Newid categori iaith Ysgol Calon Cymru o ddwy ffrwd i gyfrwng Saesneg.</p>	<p>Ni ragwelir y byddai hyn yn cael effaith ar y safonau a'r cynnydd cyffredinol i ddisgyblion cyfrwng Saesneg sy'n cael mynediad i gampws Ysgol Calon Cymru yn Llanfair-ym-Muallt.</p> <p>Byddai'r disgyblion hyn yn parhau i gael mynediad i'r safle hwn, lle byddent yn derbyn darpariaeth debyg i'w darpariaeth bresennol, fodd bynnag, byddent yn rhannu'r safle gyda'r ysgol bob oed cyfrwng Gymraeg yn ystod y cyfnod hwn, a allai effeithio ar eu gallu i gael mynediad at gyfleusterau.</p> <p>Cydnabyddir y byddai Ysgol Calon Cymru a'r ysgol Gymraeg newydd yn rhannu campws Llanfair-ym-</p>

	<p>Muallt yn ystod y cam hwn, felly bydd gweithredu'r cam hwn yn llwyddiannus yn ddibynnol ar berthynas waith dda rhwng y ddwy ysgol. Fodd bynnag, ni ragwelir y byddai hyn yn cael effaith negyddol ar safonau a chynnydd yn gyffredinol, o grwpiau penodol ac mewn sgiliau, i ddisgyblion yn y ddwy ysgol.</p>
<p>Newid categori iaith Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt i Saesneg.</p>	<p>Er y cydnabyddir y byddai newid categori iaith Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt i gyfrwng Saesneg yn tarfu ar Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt yn y tymor byr, yn y tymor hwy rhagwelir y byddai newid categori iaith Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt i gyfrwng Saesneg yn cael effaith gadarnhaol ar safonau a chynnydd yn gyffredinol i bob disgybl, gan gynnwys disgyblion sy'n perthyn i grwpiau penodol fel Saesneg fel iaith Ychwanegol, disgyblion sy'n gymwys i gael prydau ysgol am ddim, Plant sy'n Derbyn Gofal, Anghenion Dysgu Ychwanegol, drwy alluogi'r ysgol i ganolbwyntio ar ddarparu addysg mewn un ffrwd iaith.</p> <p>Rhagwelir hefyd y byddai'r newid yn cael effaith gadarnhaol ar sgiliau pob disgybl yn y tymor hir, gan gynnwys llythrennedd, rhifedd a TGCh. Cydnabyddir y gallai fod effaith ar y cyfleoedd iaith Gymraeg sydd ar gael i ddisgyblion yn yr ysgol pe na bai'r ysgol yn gweithredu fel ysgol dwy ffrwd mwyach, a allai effeithio ar allu'r ysgol i ddatblygu dwyieithrwydd a llwyddo i gyflawni'r Siarter Iaith, fodd bynnag, ceir enghreifftiau o fewn y Cyngor o ysgolion cyfrwng Saesneg sy'n darparu cyfleoedd niferus i ddisgyblion ddatblygu eu sgiliau dwyieithog a chymryd rhan mewn gweithgareddau trwy cyfrwng y Gymraeg.</p>

7.2 Lles ac agweddau tuag at ddysgu

<p>Sefydlu ysgol newydd cyfrwng Cymraeg (4-18) ar gampws presennol Ysgol Calon Cymru Llanfair-ym-Muallt.</p>	<p>Rhagwelir y byddai sefydlu ysgol Gymraeg newydd bob oed yn cael effaith gadarnhaol ar les ac agweddau at ddysgu disgyblion cyfrwng Cymraeg.</p> <p>Byddai niferoedd disgyblion yn yr ysgol yn isel yn y tymor byr, yn enwedig yn y cyfnod uwchradd, a allai effeithio ar les dysgwyr. Fodd bynnag, yn y tymor hwy, byddai'r Cyngor yn disgwyl sefydlu ysgol newydd o bob oed i arwain at gynnydd yn nifer y disgyblion cyfrwng Cymraeg.</p>
---	--

	<p>I ddechrau, byddai'r ysgol yn rhannu'r safle gydag Ysgol Calon Cymru, a allai effeithio ar les yn y tymor byr. Fodd bynnag, byddai hyn hefyd yn gyfle i hwyluso'r broses o bontio i'r model newydd ar gyfer disgyblion sy'n mynychu Ysgol Calon Cymru ar hyn o bryd. Fodd bynnag, cydnabyddir y bydd gweithredu'r cam hwn yn llwyddiannus yn dibynnu ar berthynas waith dda rhwng Ysgol Calon Cymru a'r ysgol cyfrwng Cymraeg newydd.</p> <p>Byddai rhywfaint o darfu ar ddisgyblion cyfrwng Cymraeg yn Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt gan y byddent yn symud i adeilad wedi'i ailfodelu ar gampws Ysgol Calon Cymru yn Llanfair-ym-Muallt, fodd bynnag byddent yn symud fel grŵp, felly byddent yn parhau i fynychu'r un ysgol â'u cyd-ddisgyblion, a byddai cyfleoedd iddynt gael eu cyflwyno i'r safle yn ystod y cyfnod pontio i'w helpu i ddod yn gyfarwydd â'r safle cyn y symud.</p>
<p>Newid categori iaith Ysgol Calon Cymru o ddwy ffrwd i gyfrwng Saesneg.</p>	<p>Ni ragwelir y byddai'r elfen hon yn cael effaith sylweddol ar les disgyblion sy'n mynychu campws Ysgol Calon Cymru yn Llanfair-ym-Muallt yn ystod y cyfnod pontio. Byddent yn parhau i fynychu'r ysgol yn yr un lleoliad, fodd bynnag, cydnabyddir y byddent yn rhannu'r safle gyda'r ysgol Gymraeg bob oed, a allai effeithio ar eu gallu i gael mynediad i rai cyfleusterau. Yn ogystal, byddai mwy o ddisgyblion ar y safle, gan y byddai disgyblion oed cynradd hefyd yn cael mynediad i'r safle. Cydnabyddir y bydd gweithredu'r cam hwn yn llwyddiannus yn ddibynnol ar berthynas waith dda rhwng Ysgol Calon Cymru a'r ysgol cyfrwng Cymraeg newydd.</p> <p>Byddai angen i'r ysgol sicrhau bod darpariaeth a chymorth priodol yn cael eu darparu i ddysgwyr er mwyn lleihau unrhyw effaith ar eu lles.</p>
<p>Newid categori iaith Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt i Saesneg.</p>	<p>Pe bai Ysgol Gynradd Gymunedol Llanfair-ym-Muallt yn newid o ysgol ddwy ffrwd i ysgol cyfrwng Saesneg, ni fyddai disgyblion cyfrwng Cymraeg yn mynychu'r ysgol mwyach. Gallai hyn gael effaith niweidiol ar les disgyblion yn Ysgol Gynradd Gymunedol Llanfair-ym-Muallt pe bai eu ffrindiau yn symud i'r ysgol Gymraeg newydd bob oed. Gall hyn gael effaith ar agwedd rhai dysgwyr tuag at ddysgu.</p> <p>Yn ogystal, byddai gostyngiad yn nifer y disgyblion yn Ysgol Gynradd Gymunedol Llanfair-ym-Muallt. Gallai</p>

	hyn gael effaith ar y cyfleoedd sydd ar gael i ddisgyblion, a allai hefyd effeithio ar les disgyblion.
--	--

7.3 Profiadau dysgu ac addysgu

7.3.1 Ansawdd yr addysgu

Sefydlu ysgol newydd cyfrwng Cymraeg (4-18) ar gampws presennol Ysgol Calon Cymru Llanfair-ym Muallt.	<p>Byddai'r Cyngor yn disgwyl y byddai sefydlu ysgol bob oed cyfrwng Cymraeg yn arwain at welliannau yn ansawdd yr addysgu ar gyfer disgyblion cyfrwng Cymraeg, oherwydd y cyfleoedd datblygu proffesiynol a chydweithio gwell y gellid eu cynnig i staff, er enghraifft gweithio traws-gyfnod, gweithio rhwng cymheiriaid, gweithio triawd, a rhannu egwyddorion addysgeg. Yn ogystal, gallai'r cyfle i weithio mewn ysgol cyfrwng Cymraeg newydd fod yn fwy deniadol i staff na gweithio mewn ysgol dwy ffrwd sydd wedi'i lleoli'n ar ddau safle, a allai gael effaith gadarnhaol ar allu'r ysgol i benodi staff sy'n siarad Cymraeg, a fyddai hefyd yn sicrhau addysgu o'r ansawdd uchaf.</p> <p>Yn ystod Cam 1, byddai niferoedd disgyblion yn yr ysgol bob oed cyfrwng Cymraeg yn fach, yn enwedig yn y cyfnod uwchradd. Byddai angen i'r ysgol newydd sicrhau staffio priodol i gynnal ansawdd yr addysgu yn ystod y cyfnod hwn. Yn y tymor byr, mae'n bosibl y gallai hyn gynnwys trefniadau rhannu staffio gydag Ysgol Calon Cymru, ond cydnabyddir y byddai hyn yn ddibynnol ar berthynas waith dda rhwng Ysgol Calon Cymru a'r ysgol cyfrwng Cymraeg newydd.</p>
Newid categori iaith Ysgol Calon Cymru o ddwy ffrwd i gyfrwng Saesneg.	Ni ragwelir y byddai dechrau dileu ffrwd Gymraeg Ysgol Calon Cymru yn raddol yn cael effaith niweidiol ar ansawdd yr addysgu cyfrwng Saesneg yn Ysgol Calon Cymru.
Newid categori iaith Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt i Saesneg.	Mae'n anhebygol y byddai effaith andwyol ar ansawdd yr addysgu yn Ysgol Gynradd Gymunedol Llanfair-ym-Muallt pe bai'r ysgol yn dod yn ysgol cyfrwng Saesneg.

7.3.2 Ystod, cydbwysedd a phriodoldeb y cwricwlwm

Sefydlu ysgol newydd cyfrwng Cymraeg (4-18) ar	Byddai disgyblion cyfrwng Cymraeg yn mynychu ysgol Gymraeg ddynodedig yn hytrach nag ysgol ddwy ffrwd, a ddylai gael effaith gadarnhaol ar led,
---	---

<p>gampws presennol Ysgol Calon Cymru Llanfair-ym Muallt.</p>	<p>cydbwysedd a phriodoldeb y cwricwlwm sydd ar gael iddynt yn eu dewis iaith, yn enwedig o ran darpariaeth uwchradd.</p> <p>Cydnabyddir y byddai niferoedd disgyblion yn yr ysgol yn fach i ddechrau, yn y cyfnod uwchradd yn benodol, felly byddai angen i'r Cyngor weithio gyda'r ysgol i sicrhau bod darpariaeth briodol yn cael ei chynnig yn ystod y cyfnod hwn. Gallai hyn gynnwys rhannu darpariaeth gydag Ysgol Calon Cymru tra bod yr ysgolion yn rhannu safle Llanfair-ym-Muallt.</p> <p>Cydnabyddir y bydd gweithredu'r cam hwn yn llwyddiannus yn ddibynnol ar berthynas waith dda rhwng Ysgol Calon Cymru a'r ysgol cyfrwng Cymraeg newydd.</p>
<p>Newid categori iaith Ysgol Calon Cymru o ddwy ffrwd i gyfrwng Saesneg.</p>	<p>Ni ddisgwylir y byddai effaith niweidiol ar bryd, cydbwysedd a phriodoldeb y cwricwlwm i ddysgwyr cyfrwng Saesneg ar gampws Llanfair-ym-Muallt yn Ysgol Calon Cymru yn ystod y cyfnod hwn.</p> <p>Byddent yn parhau i fynychu'r ysgol yn yr un lleoliad, fodd bynnag, cydnabyddir y byddent yn rhannu'r safle gyda'r ysgol Gymraeg bob oed, a allai effeithio ar eu gallu i gael mynediad i rai cyfleusterau. Yn ogystal, byddai mwy o ddisgyblion ar y safle, gan y byddai disgyblion oed cynradd hefyd yn cael mynediad i'r safle.</p> <p>Fodd bynnag, cydnabyddir y byddai Ysgol Calon Cymru yn rhannu safle Llanfair-ym-Muallt gyda'r ysgol Gymraeg newydd yn ystod y cyfnod hwn, a chydabyddir y bydd gweithredu'r cam hwn yn llwyddiannus yn ddibynnol ar berthynas waith dda rhwng Ysgol Calon Cymru a'r ysgol Gymraeg newydd.</p>
<p>Newid categori iaith Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt i Saesneg.</p>	<p>Ni ddisgwylir y byddai effaith niweidiol ar led, cydbwysedd a phriodoldeb y cwricwlwm pe bai Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt yn dod yn ysgol cyfrwng Saesneg. Fodd bynnag, cydnabyddir y byddai hyn yn golygu na fyddai disgyblion cyfrwng Cymraeg yn yr ysgol bellach, a allai effeithio ar y cyfleoedd a gynigir i ddisgyblion gymryd rhan mewn gweithgareddau drwy gyfrwng y Gymraeg.</p>

7.3.3 Darparu sgiliau

<p>Sefydlu ysgol newydd cyfrwng Cymraeg (4-18) ar gampws presennol Ysgol Calon Cymru Llanfair-ym Muallt.</p>	<p>Rhagwelir y byddai sefydlu ysgol bob oed cyfrwng Cymraeg yn cael effaith gadarnhaol ar sgiliau pob disgybl cyfrwng Cymraeg, gan gynnwys llythrennedd, rhifedd a TGCh, trwy gyfleoedd gwell i rannu arbenigedd ac adnoddau staff ar draws pob ystod oedran, a thrwy'r gallu i dargedu ar draws pob cyfnod o addysg.</p> <p>Byddai bod yn rhan o ysgol Gymraeg yn hytrach nag ysgol ddwy ffrwd yn cael effaith gadarnhaol ar sgiliau Cymraeg disgyblion yn benodol, gan y byddent yn elwa o fynychu ysgol ag ethos Cymraeg cryfach.</p> <p>Byddai sefydlu ysgol bob oed yn caniatáu cynllunio'n ofalus yn y chwe maes dysgu a phrofiadau a'r dibenion craidd ar draws pob grŵp oedran, er mwyn caniatáu dilyniant cryf mewn sgiliau, gwybodaeth a dealltwriaeth, a byddai'n caniatáu rhannu arbenigedd a sgiliau staff.</p>
<p>Newid categori iaith Ysgol Calon Cymru o ddwy ffrwd i gyfrwng Saesneg.</p>	<p>Ni ragwelir y byddai effaith niweidiol ar ddarparu sgiliau, gan gynnwys llythrennedd, rhifedd a TGCh, i ddisgyblion cyfrwng Saesneg sy'n cael mynediad i safle Llanfair-ym-Muallt yn ystod y cam hwn.</p>
<p>Newid categori iaith Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt i Saesneg.</p>	<p>Ni ragwelir y byddai effaith niweidiol ar ddarparu sgiliau, gan gynnwys llythrennedd, rhifedd a TGCh pe bai Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt yn dod yn ysgol cyfrwng Saesneg.</p> <p>Cydnabyddir na fyddai disgyblion cyfrwng Cymraeg yn yr ysgol bellach, a allai effeithio ar y cyfleoedd i ddisgyblion gymryd rhan mewn gweithgareddau Cymraeg, a datblygu eu sgiliau dwyieithog, fodd bynnag, ceir enghreifftiau o ysgolion cyfrwng Saesneg o fewn y Cyngor sy'n darparu cyfleoedd niferus i ddisgyblion ddatblygu eu sgiliau dwyieithog a chymryd rhan mewn gweithgareddau trwy gyfrwng y Gymraeg.</p>

7.4 Gofal, cefnogaeth ac arweiniad

7.4.1 Orlhain, monitro a darparu cymorth dysgu, datblygiad personol a diogelu

<p>Sefydlu ysgol newydd cyfrwng Cymraeg (4-18) ar gampws presennol</p>	<p>Yn y tymor byr, byddai'n rhaid i'r ysgol bob oed cyfrwng Cymraeg newydd ddatblygu systemau i olrhain, monitro a darparu cymorth dysgu, datblygiad personol a diogelu.</p>
---	--

<p>Ysgol Calon Cymru Llanfair-ym Muallt.</p>	<p>Yn y tymor hwy, byddai'r Cyngor yn disgwyl i fod yn rhan o ysgol Gymraeg bob oed arwain at welliannau yn y gofal, y cymorth a'r arweiniad a ddarperir i ddisgyblion. Byddai disgyblion yn rhan o un sefydliad drwy gydol eu haddysg gynradd ac uwchradd, a fyddai'n arwain at welliannau yn y trefniadau olrhain a monitro y gellid eu rhoi ar waith drwy gydol eu hamser yn yr ysgol, a byddent yn galluogi gweithredu trefniadau pontio mwy effeithiol yn ystod cyfnod y disgybl yn yr ysgol.</p> <p>Yn ystod y cam hwn o'r cynigion, byddai'r ysgol Gymraeg newydd yn rhannu'r safle gydag Ysgol Calon Cymru. Byddai angen rhoi trefniadau diogelu priodol ar waith i ddiogelu disgyblion yn y ddwy ysgol yn ystod y cyfnod hwn. Cydnabyddir hefyd y bydd gweithredu'r cam hwn yn llwyddiannus yn ddibynnol ar berthynas waith dda rhwng Ysgol Calon Cymru a'r ysgol cyfrwng Gymraeg newydd.</p>
<p>Newid categori iaith Ysgol Calon Cymru o dwy ffrwd i gyfrwng Saesneg.</p>	<p>Ni ragwelir y byddai effaith ar dracio, monitro a darparu cymorth dysgu, datblygiad personol a diogelu i ddisgyblion ar gampws Llanfair-ym-Muallt yn Ysgol Calon Cymru.</p> <p>Fodd bynnag, yn ystod y cam hwn o'r cynigion, byddai Ysgol Calon Cymru yn rhannu'r safle gyda'r ysgol Gymraeg newydd. Byddai angen rhoi trefniadau diogelu priodol ar waith i ddiogelu disgyblion yn y ddwy ysgol yn ystod y cyfnod hwn. Cydnabyddir hefyd y bydd gweithredu'r cam hwn yn llwyddiannus yn ddibynnol ar berthynas waith dda rhwng Ysgol Calon Cymru a'r ysgol cyfrwng Gymraeg newydd.</p>
<p>Newid categori iaith Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt i Saesneg.</p>	<p>Ni fyddai unrhyw effaith ar olrhain, monitro a darparu cymorth dysgu, datblygiad personol a diogelu yn Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt pe bai'r ysgol yn dod yn ysgol cyfrwng Saesneg.</p>

7.5 Arweinyddiaeth a Rheolaeth

7.5.1 Ansawdd ac effeithiolrwydd arweinwyr a rheolwyr, prosesau hunanwerthuso a chynllunio gwella

<p>Sefydlu ysgol newydd cyfrwng Gymraeg (4-18) ar</p>	<p>Rhagwelir y byddai sefydlu ysgol Gymraeg bob oed newydd yn yr ardal yn cael effaith gadarnhaol ar ansawdd ac effeithiolrwydd arweinwyr a rheolwyr,</p>
--	---

<p>gampws presennol Ysgol Calon Cymru Llanfair-ym Muallt.</p>	<p>prosesau hunanwerthuso a chynllunio gwella yn y tymor hwy fel ysgol cyfrwng Cymraeg yn fwy deniadol i ddarpar Benaethiaid ac uwch arweinwyr nag ysgol ddwy ffrwd wedi'i lleoli'n ddeuol.</p> <p>Fodd bynnag, cydnabyddir y bydd yr ysgol bob oed yn fach i ddechrau, felly gall fod yn anoddach sicrhau trefniadau arweinyddiaeth effeithiol.</p> <p>Cydnabyddir hefyd y byddai'r ysgol Gymraeg newydd yn rhannu'r safle gydag Ysgol Calon Cymru yn ystod y cam hwn o'r cynigion. Bydd gweithredu'r cam hwn yn llwyddiannus yn dibynnu ar berthynas waith dda rhwng Ysgol Calon Cymru a'r ysgol cyfrwng Cymraeg newydd, ac yn benodol, rhwng arweinwyr a rheolwyr y ddwy ysgol.</p>
<p>Newid categori iaith Ysgol Calon Cymru o ddwy ffrwd i gyfrwng Saesneg.</p>	<p>Ni ragwelir y byddai hyn yn cael effaith negyddol ar ansawdd ac effeithiolrwydd arweinwyr a rheolwyr, prosesau hunanwerthuso a chynllunio gwella yn Ysgol Calon Cymru.</p> <p>Fodd bynnag, cydnabyddir y byddai Ysgol Calon Cymru yn rhannu'r safle gyda'r ysgol Gymraeg newydd yn ystod y cam hwn o'r cynigion. Bydd gweithredu'r cam hwn yn llwyddiannus yn dibynnu ar berthynas waith dda rhwng Ysgol Calon Cymru a'r ysgol cyfrwng Cymraeg newydd, ac yn benodol, rhwng arweinwyr a rheolwyr y ddwy ysgol.</p>
<p>Newid categori iaith Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt i Saesneg.</p>	<p>Ni ragwelir y byddai hyn yn cael effaith negyddol ar ansawdd ac effeithiolrwydd arweinwyr a rheolwyr, prosesau hunanwerthuso a chynllunio gwella yn Ysgol Gynradd Gymunedol Llanfair-ym-Muallt. Fodd bynnag, cydnabyddir y byddai hyn yn arwain at ostyngiad sylweddol yn nifer y disgyblion yn yr ysgol gan y byddai disgyblion sydd ar hyn o bryd yn ffrwd Gymraeg yr ysgol yn symud i'r ysgol newydd i bob oed. Ar hyn o bryd mae 119 o 238 o ddisgyblion yr ysgol yn mynychu'r ffrwd Gymraeg.</p>

7.5.2 Dysgu proffesiynol

<p>Sefydlu ysgol newydd cyfrwng Cymraeg (4-18) ar gampws presennol Ysgol Calon Cymru Llanfair-ym Muallt.</p>	<p>Byddai gweithio mewn ysgol Gymraeg bob oed yn darparu cyfleoedd dysgu proffesiynol ychwanegol i staff, yn enwedig drwy gyfrwng y Gymraeg. Byddai sefydlu ysgol bob oed yn galluogi'r ysgol i ddatblygu fel sefydliad dysgu effeithiol, yn unol â'r uchelgais a</p>
---	---

	<p>nodwyd ar gyfer pob ysgol, fel yr amlinellir yn 'Ein Cenhadaeth Genedlaethol'.</p> <p>Cydnabyddir y byddai niferoedd disgyblion yn yr ysgol bob oed cyfrwng Cymraeg yn isel i ddechrau, yn y cyfnod uwchradd yn benodol, a fyddai'n golygu y byddai nifer y staff yn yr ysgol yn gymharol fach i ddechrau. Fodd bynnag, byddai hyn yn darparu cyfleoedd ar gyfer datblygiad staff a dysgu proffesiynol wrth i'r ysgol gynyddu.</p>
Newid categori iaith Ysgol Calon Cymru o ddwy ffrwd i gyfrwng Saesneg.	Ni ddisgwylir y byddai hyn yn effeithio ar ddysgu proffesiynol.
Newid categori iaith Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt i Saesneg.	Cydnabyddir y gallai dod yn ysgol cyfrwng Saesneg arwain at ostyngiad yn nifer y staff yn Ysgol Gynradd Gymunedol Llanfair-ym-Muallt, a allai gael effaith negyddol ar y cyfleoedd sydd ar gael i staff yn y tymor byr.

7.5.3 Defnyddio Adnoddau

Sefydlu ysgol newydd cyfrwng Cymraeg (4-18) ar gampws presennol Ysgol Calon Cymru Llanfair-ym Muallt.	Yn y tymor byr, byddai nifer y disgyblion yn yr ysgol Gymraeg bob oed newydd yn isel, a allai olygu y byddai angen darparu adnoddau ychwanegol i alluogi'r ysgol i weithredu'n effeithiol. Fodd bynnag, byddai'r ysgol yn rhannu campws Llanfair-ym-Muallt gydag Ysgol Calon Cymru i ddechrau, a allai alluogi rhywfaint o rannu adnoddau.
Newid categori iaith Ysgol Calon Cymru o ddwy ffrwd i gyfrwng Saesneg.	Byddai gan Ysgol Calon Cymru lai o ddisgyblion yn ystod y cyfnod yma tra'n dal i weithredu ar ddau safle, gan y byddai rhai disgyblion cyfrwng Cymraeg yn trosglwyddo i'r ysgol Gymraeg newydd bob oed, fyddai'n effeithio ar gyllideb yr ysgol. Fodd bynnag, byddai'r ysgol yn rhannu safle Llanfair-ym-Muallt gyda'r ysgol bob oed cyfrwng Cymraeg yn ystod y cyfnod hwn, a fyddai hefyd yn cael ei adlewyrchu yng nghyllideb yr ysgol.
Newid categori iaith Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt i Saesneg.	Byddai angen i Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt ddarparu addysg trwy gyfrwng y Saesneg yn unig, gan leihau eu costau cyffredinol. Byddent yn gweld gostyngiad cyfatebol yn eu cyfran o'u cyllideb hefyd i adlewyrchu'r newid hwn. Byddai angen iddynt reoli unrhyw newidiadau sydd eu hangen i sicrhau eu bod yn parhau i weithredu o fewn y cyllid sydd ar gael.

--	--

7.6 Effaith ar grwpiau agored i niwed, gan gynnwys plant ag Anghenion Addysgol Arbennig (AAA)

<p>Sefydlu ysgol newydd cyfrwng Cymraeg (4-18) ar gampws presennol Ysgol Calon Cymru Llanfair-ym Muallt.</p>	<p>Byddai unrhyw ddisgyblion sy'n perthyn i grwpiau bregus sydd ar hyn o bryd yn mynychu darpariaeth cyfrwng Cymraeg yn Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt neu Ysgol Calon Cymru yn trosglwyddo i'r ysgol Gymraeg bob oed.</p> <p>Ar gyfer disgyblion oedran cynradd, byddai hyn yn golygu y byddent yn mynychu'r ysgol mewn lleoliad gwahanol. Fodd bynnag, byddai cyfleoedd iddynt ddod yn gyfarwydd â'r safle fel rhan o'r trefniadau pontio. Byddai'r safle newydd yn dal i gael ei leoli yn Llanfair-ym-Muallt, felly ni fyddai angen teithio ychwanegol.</p> <p>Byddai disgyblion oed uwchradd yn parhau i fynychu'r ysgol yn yr un lleoliad.</p>
<p>Newid categori iaith Ysgol Calon Cymru o ddwy ffrwd i gyfrwng Saesneg.</p>	<p>Ni ragwelir y byddai hyn yn effeithio ar ddisgyblion sy'n perthyn i grwpiau bregus. Byddai disgyblion sy'n cael mynediad i ddarpariaeth cyfrwng Saesneg ar gampws Llanfair-ym-Muallt yn gallu parhau i gael mynediad at y ddarpariaeth hon.</p>
<p>Newid categori iaith Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt i Saesneg.</p>	<p>Ni ragwelir y byddai effaith niweidiol ar ddisgyblion sy'n perthyn i grwpiau bregus, gan gynnwys plant ag anghenion dysgu ychwanegol pe bai Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt yn dod yn ysgol cyfrwng Saesneg.</p>

7.7 Gallu'r ysgol/ysgolion sy'n destun y cynigion i gyflwyno'r cwricwlwm llawn yn y cyfnod sylfaen a phob cyfnod allweddol o addysg, gan gynnwys ansawdd y cwricwlwm ac i ba raddau y mae strwythur neu faint yr ysgol yn effeithio ar hyn

<p>Sefydlu ysgol newydd cyfrwng Cymraeg (4-18) ar gampws presennol Ysgol Calon Cymru Llanfair-ym Muallt.</p>	<p>Byddai niferoedd disgyblion yn yr ysgol bob oed cyfrwng Cymraeg yn fach i ddechrau, yn y cyfnod uwchradd yn benodol, a allai effeithio ar y cwricwlwm a gynigir i ddisgyblion oed uwchradd.</p> <p>I ddechrau byddai'r ysgol yn rhannu safle Llanfair-ym-Muallt gydag Ysgol Calon Cymru. Cydnabyddir y byddai gweithredu'r cam hwn yn llwyddiannus yn dibynnu ar berthynas waith dda rhwng yr ysgol Gymraeg newydd ac Ysgol Calon Cymru, er mwyn sicrhau mynediad priodol i gyfleusterau er mwyn gallu cyflwyno'r cwricwlwm llawn.</p>
---	---

	Byddai hyn hefyd yn ddibynnol ar allu'r ysgol Gymraeg newydd i recriwtio digon o staff Gymraeg i gyflwyno'r cwricwlwm llawn drwy gyfrwng y Gymraeg.
Newid categori iaith Ysgol Calon Cymru o ddwy ffrwd i gyfrwng Saesneg.	<p>Does dim disgwyl y byddai effaith andwyol ar allu'r ysgol i gyflwyno'r cwricwlwm llawn i ddisgyblion cyfrwng Saesneg.</p> <p>Fodd bynnag, cydnabyddir y byddent yn rhannu'r safle gyda'r ysgol Gymraeg bob oed, a allai effeithio ar eu gallu i gael mynediad i rai cyfleusterau. Yn ogystal, byddai mwy o ddisgyblion ar y safle, gan y byddai disgyblion oed cynradd hefyd yn cael mynediad i'r safle.</p> <p>Cydnabyddir y bydd gweithredu'r cam hwn yn llwyddiannus yn dibynnu ar berthynas waith dda rhwng Ysgol Calon Cymru a'r ysgol cyfrwng Gymraeg newydd, er mwyn sicrhau mynediad priodol i gyfleusterau i alluogi cyflwyno'r cwricwlwm llawn.</p>
Newid categori iaith Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt i Saesneg.	Ni ragwelir y byddai hyn yn effeithio ar allu Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt i gyflwyno'r cwricwlwm llawn i ddisgyblion cyfrwng Saesneg drwy gydol y cyfnod cynradd. Cydnabyddir y gallai fod gostyngiad yn y defnydd o'r Gymraeg yn yr ysgol pe na bai disgyblion cyfrwng Gymraeg yn yr ysgol, fodd bynnag, mae nifer o ysgolion cyfrwng Saesneg ym Mhowys a ledled Cymru sy'n llwyddo i ddarparu cyfleoedd i ddisgyblion ddatblygu eu sgiliau Gymraeg.

8. YR ANGEN AM LEOEDD AC EFFAITH AR HYGIRCHEDD YSGOLION

8.1 A fydd gan y ddarpariaeth amgen ddigon o gapasiti ac yn darparu adeilad o ansawdd cyfatebol o leiaf ar gyfer niferoedd disgyblion presennol a rhagamcanol ?

Sefydlu ysgol newydd cyfrwng Gymraeg (4-18) ar gampws presennol Ysgol Calon	Y cynnig yw sefydlu'r ysgol Gymraeg bob oed ar gampws Llanfair-ym-Muallt Ysgol Calon Cymru, gyda'r ysgol yn rhannu'r safle i ddechrau gydag Ysgol Calon Cymru. Byddai'r safle'n cael ei ailfodelu i ddarparu ar gyfer disgyblion oed cynradd. Mae'r galw a ragwelir am ddarpariaeth cyfrwng Gymraeg yn seiliedig ar gyfanswm nifer y disgyblion sy'n cael mynediad at ddarpariaeth
--	--

Cymru Llanfair-ym Muallt.

gynradd cyfrwng Gymraeg yn nalgylch Ysgol Calon Cymru, sydd fel a ganlyn:²⁶

	R	1	2	3	4	5	6	Cyfanswm
Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt	23	15	19	14	19	13	16	119
Rhaeadr C. yn W. School	5	23	10	14	7	11	11	81
Ysgol Trefonnen	13	14	5	10	12	11	14	79
Cyfanswm	41	52	34	38	38	35	41	279

Pe bai'r holl ddisgyblion hyn yn trosglwyddo i ddarpariaeth uwchradd yn Llanfair-ym-Muallt, byddai niferoedd yn y cyfnod uwchradd yn yr ysgol Gymraeg newydd o fis Medi 2027 fel a ganlyn:

	BI 7	BI 8	BI 9	BI 10	BI 11	Cyfanswm
Medi 2027	38	35	41	N/A	N/A	114
Medi 2028	38	38	35	41	N/A	152
Medi 2029	34	38	38	35	41	186
Medi 2030	52	34	38	38	35	197
Medi 2031	41	52	34	38	38	233

Er y cydnabyddir nad yw pob disgybl sy'n cael mynediad at ddarpariaeth gynradd Gymraeg yn y dalgylch yn trosglwyddo ar hyn o bryd i ffrwd cyfrwng Gymraeg Ysgol Calon Cymru, rhagwelir y byddai sefydlu darpariaeth Gymraeg ddynodedig gyda chynnig Gymraeg cryfach yn arwain at gynnydd yng nghyfran y disgyblion sy'n trosglwyddo i ddarpariaeth uwchradd cyfrwng Gymraeg.

Gallai'r ysgol Gymraeg newydd hefyd ddenu ceisiadau o'r tu allan i ddalgylch presennol Ysgol Calon Cymru gan rieni/gofalwyr sy'n chwilio am ddarpariaeth cyfrwng Gymraeg dynodedig.

Byddai gan y ddarpariaeth yn Llanfair-ym-Muallt ddigon o gapasiti i ddarparu ar gyfer yr holl ddisgyblion hyn.

Ar hyn o bryd mae digon o gapasiti ar gampws Llanfair-ym-Muallt i ddarparu ar gyfer pob disgybl sy'n mynychu safle Llanfair-ym-Muallt Ysgol Calon Cymru a'r disgyblion sy'n mynychu'r ffrwd Gymraeg yn Ysgol Gynradd Llanfair-

²⁶ Canolfan Athrawon, 8 Tachwedd 2024 (Dyddiad Cyfrif Cyllid)

	ym-Muallt. Fodd bynnag, mae'n bosibl y byddai angen darparu rhywfaint o le dros dro ar y safle tra bod gwaith ailfodelu yn mynd rhagddo.
Newid categori iaith Ysgol Calon Cymru o ddwy ffrwd i gyfrwng Saesneg.	Ni fyddai unrhyw effaith negyddol ar ansawdd yr adeilad ar gampws Llanfair-ym-Muallt Ysgol Calon Cymru. Byddai'r disgyblion yn parhau i gael mynediad i'r un adeilad, fodd bynnag, byddai Ysgol Calon Cymru yn rhannu'r safle gyda'r ysgol bob oed cyfrwng Cymraeg newydd yn ystod y cyfnod hwn, a allai effeithio ar eu gallu i gael mynediad i rai cyfleusterau. Byddai hefyd yn golygu y byddai mwy o ddisgyblion yn cael mynediad i'r safle yn ystod y cyfnod hwn. Er bod cyfanswm capasiti'r safle yn dal yn ddigonol i ddarparu ar gyfer y nifer disgwylidig o ddisgyblion, mae'n bosibl y byddai angen darparu rhywfaint o le dros dro ar y safle tra bod gwaith ailfodelu yn mynd rhagddo.
Newid categori iaith Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt i Saesneg.	Ni fyddai unrhyw effaith ar y capasiti a'r adeilad yn Ysgol Gynradd Gymunedol Llanfair-ym-Muallt. 256 yw capasiti presennol yr ysgol, a byddai hyn yn parhau. Byddai disgyblion cyfrwng Saesneg yn yr ysgol yn parhau i gael mynediad i'r un adeilad. Byddai capasiti ychwanegol dros ben yn yr ysgol gan y byddai disgyblion cyfrwng Cymraeg yn symud i'r ysgol Gymraeg bob oed. Ar hyn o bryd mae 119 o 238 o ddisgyblion yr ysgol yn mynychu'r ffrwd Gymraeg.

8.2 A yw'r ddarpariaeth amgen yn ddigonol i ateb y galw presennol a rhagamcanol am ysgolion o'r un categori iaith a (os yw'n berthnasol) chymeriad crefyddol dynodedig?

Sefydlu ysgol newydd cyfrwng Cymraeg (4-18) ar gampws presennol Ysgol Calon Cymru Llanfair-ym Muallt.	Byddai hyn yn darparu mynediad parhaus i ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg yn Llanfair-ym-Muallt mewn un ysgol Gymraeg ddynodedig yn hytrach na ffrydiau cyfrwng Cymraeg mewn ysgolion cynradd ac uwchradd dwy ffrwd ar wahân.
Newid categori iaith Ysgol Calon Cymru o ddwy ffrwd i gyfrwng Saesneg.	Byddai mynediad parhaus i ddarpariaeth uwchradd cyfrwng Saesneg yn Llanfair-ym-Muallt yn ystod y cyfnod hwn.
Newid categori iaith Ysgol Gynradd	Byddai hyn yn darparu mynediad parhaus i ddarpariaeth cyfrwng Saesneg yn Llanfair-ym-Muallt.

Llanfair-ym-Muallt i Saesneg.	
--------------------------------------	--

8.3 Beth fydd natur teithiau i ddarpariaeth amgen ac amseroedd teithio sy'n deillio o hynny i ddisgyblion, gan gynnwys disgyblion AAA?

Sefydlu ysgol newydd cyfrwng Cymraeg (4-18) ar gampws presennol Ysgol Calon Cymru Llanfair-ym Muallt.	Ni fyddai unrhyw effaith sylweddol ar amseroedd teithio. Byddai disgyblion sy'n cael mynediad i gampws Llanfair-ym-Muallt Ysgol Calon Cymru ar hyn o bryd yn parhau i gael mynediad i'r un safle. Byddai disgyblion sy'n defnyddio'r ffrwd Gymraeg yn Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt yn symud i safle gwahanol, fodd bynnag, mae'r safle yn dal i fod yn Llanfair-ym-Muallt, felly ni fyddai unrhyw effaith sylweddol ar amseroedd teithio.
Newid categori iaith Ysgol Calon Cymru o ddwy ffrwd i gyfrwng Saesneg.	Ni fyddai unrhyw effaith ar amseroedd teithio i ddisgyblion sy'n cael mynediad i gampws Llanfair-ym-Muallt Ysgol Calon Cymru ar hyn o bryd.
Newid categori iaith Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt i Saesneg.	Ni fyddai unrhyw effaith ar amseroedd teithio i ddisgyblion cyfrwng Saesneg yn Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt.

8.4 A oes tystiolaeth o angen/galw yn yr ardal am leoedd ychwanegol yn y presennol neu'r dyfodol?

Sefydlu ysgol newydd cyfrwng Cymraeg (4-18) ar gampws presennol Ysgol Calon Cymru Llanfair-ym Muallt.	Mae niferoedd disgyblion cyfrwng Cymraeg yn yr ardal yn isel ar hyn o bryd, yn y cyfnod uwchradd yn benodol. Bwriad y Cyngor yw y byddai sefydlu darpariaeth cyfrwng Cymraeg dynodedig yn darparu llwybr dilyniant clir i ddisgyblion, ac y byddai'n arwain at gynnydd yn y galw am ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg yn y cyfnodau cynradd ac uwchradd yn y tymor hwy.
Newid categori iaith Ysgol Calon Cymru o ddwy ffrwd i gyfrwng Saesneg.	Mae'r rhagamcanion presennol ar gyfer niferoedd disgyblion yn awgrymu y rhagwelir y bydd niferoedd disgyblion yn y sector uwchradd yn gostwng dros y blynyddoedd nesaf.
Newid categori iaith Ysgol Gynradd	Yn gyffredinol, rhagwelir y bydd niferoedd disgyblion ym Mhowys yn lleihau dros y blynyddoedd nesaf. Mae niferoedd disgyblion diweddaraf y Cyngor ar gyfer Ysgol

Llanfair-ym-Muallt i Saesneg.	Gynradd Gymunedol Llanfair-ym-Muallt, sy'n seiliedig ar PLASC 2024, fel a ganlyn:				
	Ionawr 2025	Ionawr 2026	Ionawr 2027	Ionawr 2028	Ionawr 2029
	209	198	201	185	180
	Mae hyn yn dangos y rhagwelir y bydd niferoedd disgyblion yn yr ysgol yn gostwng dros y cyfnod hwn, hyd yn oed heb newid categori iaith yr ysgol i gyfrwng Saesneg.				
	Mae'r tabl canlynol yn darparu'r capasiti presennol a niferoedd disgyblion yn Ysgol Gynradd Gymunedol Llanfair-ym-Muallt:				
Gallu		Nifer presennol y disgyblion	Llefydd gwag		
256		238	18 (7%)		
Mae niferoedd presennol disgyblion Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt fel a ganlyn:					
Ffrwd cyfrwng Cymraeg		Ffrwd cyfrwng Saesneg	Cyfanswm		
119		119	238		
Mae hyn yn awgrymu y byddai lleoedd gwag sylweddol yn Ysgol Gynradd Gymunedol Llanfair-ym-Muallt pe bai pob disgybl cyfrwng Cymraeg yn symud i'r ddarpariaeth amgen.					

8.5 A fydd y cynigion yn gwella mynediad i ddisgyblion anabl yn unol â'r gofynion o dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010?

Sefydlu ysgol newydd cyfrwng Cymraeg (4-18) ar gampws presennol Ysgol Calon Cymru Llanfair-ym-Muallt.	Byddai disgyblion sy'n cael mynediad i gampws Llanfair-ym-Muallt Ysgol Calon Cymru ar hyn o bryd yn parhau i gael mynediad i'r un safle. Byddai disgyblion sy'n mynychu'r ffrwd Gymraeg yn Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt yn symud i'r ysgol Gymraeg newydd bob oed, a fyddai wedi'i lleoli ar gampws presennol Llanfair-ym-Muallt Ysgol Calon Cymru. Byddai angen ailfodelu'r adeiladau i ddarparu ar gyfer disgyblion oed cynradd, a byddai angen i'r
--	---

	gwaith ailfodelu sicrhau cydymffurfiaeth â Deddf Cydraddoldeb 2010.
Newid categori iaith Ysgol Calon Cymru o ddwy ffrwd i gyfrwng Saesneg.	Byddai disgyblion sy'n mynychu campws Ysgol Calon Cymru yn Llanfair-ym-Muallt yn parhau i fynychu'r un adeilad felly ni fyddai unrhyw effaith negyddol o ran mynediad i ddisgyblion anabl. Mae'r cynlluniau'n cynnwys ailfodelu safle Llanfair-ym-Muallt, a bydd angen ystyried gofynion Deddf Cydraddoldeb 2010. Mae'n bosibl y byddai rhywfaint o welliant o ran mynediad i ddisgyblion anabl tra bod y gwaith ailfodelu hwn yn digwydd, yn dibynnu ar raglennu'r gwaith.
Newid categori iaith Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt i Saesneg.	Ni fyddai hyn yn effeithio ar fynediad i ddisgyblion anabl - byddai disgyblion sy'n mynychu Ysgol Gynradd Gymunedol Llanfair-ym-Muallt yn parhau i fynychu'r un adeilad.

9. ADNODDAU ADDYSG A GOBLYGIADAU ARIANNOL ERAILL

9.1 Pa effaith fydd y cynigion yn ei gael ar lefydd gwag yn yr ardal?

Sefydlu ysgol newydd cyfrwng Cymraeg (4-18) ar gampws presennol Ysgol Calon Cymru Llanfair-ym Muallt.	Byddai symud disgyblion cyfrwng Cymraeg o Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt yn arwain at leoedd gwag yn Ysgol Gynradd Gymunedol Llanfair-ym-Muallt. Fodd bynnag, mae hyn yn rhoi cyfle i gynnal adolygiad o ddarpariaeth gynradd cyfrwng Saesneg yn ardal ehangach Llanfair-ym-Muallt, a allai fynd i'r afael â hyn. Yn y tymor byr, mae'n debygol y bydd gostyngiad mewn llefydd gwag ar gampws presennol Llanfair-ym-Muallt yn Ysgol Calon Cymru, gan y byddai disgyblion oed cynradd hefyd yn mynychu'r safle.
Newid categori iaith Ysgol Calon Cymru o ddwy ffrwd i gyfrwng Saesneg.	Yn y tymor byr, byddai gostyngiad mewn llefydd gwag ar gampws presennol Llanfair-ym-Muallt Ysgol Calon Cymru, gan y byddai disgyblion oed cynradd hefyd yn mynychu'r safle.
Newid categori iaith Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt i Saesneg.	Byddai symud disgyblion cyfrwng Cymraeg o Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt yn arwain at gynnydd mewn llefydd gwag yn Ysgol Gynradd Gymunedol Llanfair-ym-Muallt.

	Fodd bynnag, byddai hyn yn gyfle i gynnal adolygiad o ddarpariaeth gynradd cyfrwng Saesneg yn ardal ehangach Llanfair-ym-Muallt, a allai fynd i'r afael â hyn.
--	--

9.2 A yw'r cynigion yn rhan o Raglen Buddsoddi Ysgolion yr 21ain Ganrif yr awdurdod lleol ac yn cyfrannu at ddarparu ysgolion cynaliadwy ar gyfer yr 21ain Ganrif ac at well rheolaeth strategol ar ystâd yr ysgol?

Mae bwriad y Cyngor i ddarparu buddsoddiad cyfalaf sylweddol yn Llandrindod ac i ailfodelu safle Llanfair-ym-Muallt Ysgol Calon Cymru i ddarparu ar gyfer ysgol Gymraeg bob oed newydd wedi'i gynnwys yn Rhaglen Amlinellol Strategol ddiwygiedig y Cyngor ar gyfer Rhaglen Cymunedau Cynaliadwy ar gyfer Dysgu Llywodraeth Cymru, a gymeradwywyd gan Gabinet y Cyngor ym mis Mai 2024 a Llywodraeth Cymru ym mis Gorffennaf 2024.

Yr amcangyfrif o gost darparu adeilad eilaidd newydd yn Llandrindod yw £60m - £80m ar hyn o bryd, yn seiliedig ar ddisodli'r adeilad presennol yn llwyr. Fodd bynnag, rhoddir ystyriaeth i ystod o opsiynau er mwyn gwella a chynyddu'r adeiladau ar y safle, a allai gynnwys cyfuniad o opsiynau adeiladu newydd ac elfennau ailfodelu ac yn raddol er mwyn sicrhau fforddiadwyedd.

Nod hirdymor y cynigion yw gwella cyflwr ystâd ysgolion y Cyngor a sicrhau gwell rheolaeth strategol ar ystâd yr ysgol. Bydd gwaith ailfodelu i safle Llanfair-ym-Muallt yn ystod Cam 1 yn gwella cyflwr y safle hwn, a bydd yn galluogi cynnydd tra bydd y buddsoddiad cyfalaf yn Llandrindod yn cael ei gwblhau.

9.3 Beth yw costau rheolaidd cynigion dros gyfnod o dair blynedd o leiaf ac a yw'r cyllid rheolaidd angenrheidiol ar gael?

Bydd Cam 1 yn gofyn am gyllid ychwanegol o £164k yn 2027-28 a £113k arall yn 2028-29, cyfanswm o £277k. Mae hyn wedi'i dorri i lawr yn y tabl isod.

Lwfans Fformiwla	2027/28 Arbed / (Cost)	2028/29 Arbed / (Cost)
Lwmp-Swm ALNCo ar gyfer yr ysgol cyfrwng Cymraeg newydd	(£76k)	(£54k)
Ychwanegiad Ysgol Fach ar gyfer yr ysgol Gymraeg newydd	(£90k)	(£61k)
Nid oes angen Lwfans Dwyieithog mwyach yn yr ysgol gynradd	£1k	£1k

Lwfans Dwyieithog ar gyfer yr ysgol Gymraeg newydd	(£3k)	(£2k)
Ychwanegiad Tir	£4k	£3k
Cyfanswm	(£164k)	(£113k)

Cyfanswm yr arbediad amcangyfrifedig ar ôl gweithredu cam 2 y cynnig yn llawn yw £82k (fel y nodir yn y tabl isod).

Lwfans Fformiwla	2030/31 Arbed / (Cost)
Ychwanegiad Rheoli Ysgolion Bach ar gyfer yr ysgol cyfrwng Cymraeg newydd	(£136k)
Ychwanegiad Addysgu a Dysgu Ysgol Fach ar gyfer yr ysgol cyfrwng Cymraeg newydd	(£147k)
Cyfundaliad Cydlynedd Anghenion Dysgu Ychwanegol (ALNCo) ar gyfer yr ysgol cyfrwng Cymraeg newydd	(£130k)
Nid oes angen ychwanegiad rheoli safle lluosog mwyach	£127k
Nid oes angen ychwanegiad addysgu a dysgu lluosog ar y campws mwyach	£249k
Nid oes angen ychwanegiad Dysgu ac Addysgu Dwy Ffrwd mwyach	£306k
Gostyngiad lwfans dwyieithog o'r ysgol gynradd	£2k
Costau Eiddo Net a Chyfraddau ar gyfer y ddau safle	(£125k)
Cyfanswm arbediad ariannol a amcangyfrifir o'r fformwla ariannu	£146k
Amcangyfrif o gostau trafndiaeth blynyddol	(£64k)
Arbediad blynyddol net a amcangyfrifir	£82k

9.4 A fydd costau trafndiaeth ychwanegol o ganlyniad i'r cynnig?

Sefydlu ysgol newydd cyfrwng Cymraeg (4-18) ar gampws presennol Ysgol Calon Cymru Llanfair-ym Muallt.	Ni fydd costau cludiant ychwanegol o ganlyniad i'r agwedd hon ar y cynnig ar gyfer Cam 1.
Newid categori iaith Ysgol Calon Cymru o ddwy ffrwd i gyfrwng Saesneg.	Ni fydd costau cludiant ychwanegol o ganlyniad i'r agwedd hon ar y cynnig ar gyfer Cam 1.
Newid categori iaith Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt i Saesneg.	Ni fydd costau cludiant ychwanegol o ganlyniad i'r agwedd hon ar y cynnig ar gyfer Cam 1.

9.5 Beth yw costau cyfalaf y cynnig ac a yw'r arian cyfalaf angenrheidiol ar gael?

Sefydlu ysgol newydd cyfrwng Cymraeg (4-18) ar gampws presennol Ysgol Calon Cymru Llanfair-ym Muallt.	<p>Bydd angen talu costau cyfalaf i ailfodelu campws Ysgol Calon Cymru Llanfair-ym-Muallt. I ddechrau, bydd angen gwneud gwaith ailfodelu er mwyn galluogi'r safle i ddarparu ar gyfer disgyblion cynradd.</p> <p>Amcangyfrifir ar hyn o bryd y gallai cost y gwaith hwn fod hyd at £5 miliwn, fodd bynnag, mae hyn yn seiliedig ar waith dylunio cynnar ac nid yw'n ystyried unrhyw waith sydd ei angen i wella effeithlonrwydd ynni'r adeilad.</p> <p>Byddai'r costau amcangyfrifedig yn cael eu hadolygu a'u diweddarau'n barhaus wrth i'r cynlluniau symud ymlaen.</p> <p>Y disgwyl yw y byddai'r gwaith yn cael ei ariannu ar y cyd gan Lywodraeth Cymru a'r Cyngor fel rhan o'r Rhaglen Cymunedau Cynaliadwy ar gyfer Dysgu. Mae cynlluniau'r Cyngor ar gyfer Ysgol Calon Cymru wedi'u cynnwys yn ei Raglen Amlinellol Strategol ddiwygiedig ar gyfer y Rhaglen Cymunedau Cynaliadwy ar gyfer Dysgu, a gymeradwywyd gan y Cabinet a Llywodraeth Cymru yn 2024.</p>
Newid categori iaith Ysgol Calon Cymru o ddwy ffrwd i gyfrwng Saesneg.	Nid oes unrhyw gostau cyfalaf yn gysylltiedig â'r agwedd hon ar y cynnig, fodd bynnag, cydnabyddir y bydd angen talu costau cyfalaf i ddarparu ar gyfer

	disgyblion oed cynradd ar safle Llanfair-ym-Muallt yn ystod cam 1, fel yr amlinellir uchod.
Newid categori iaith Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt i Saesneg.	Nid oes unrhyw gostau cyfalaf yn gysylltiedig â'r agwedd hon ar y cynnig.

9.6 Beth yw maint unrhyw arbedion net a ragwelir (gan ystyried referniw ysgolion, trafndiaeth a chostau cyfalaf)

Nid oes arbedion net rhagamcanol o ganlyniad i gam 1 y cynnig. Bydd arbedion referniw rhagamcanol o £146k y flwyddyn ond yn cael eu gwireddu unwaith y bydd cam 2 yn cael ei weithredu.

Lwfans Fformiwla	2030/31 Arbed / (Cost)
Ychwanegiad Rheoli Ysgolion Bach ar gyfer yr ysgol cyfrwng Cymraeg newydd	(£136k)
Ychwanegiad Addysgu a Dysgu Ysgol Fach ar gyfer yr ysgol cyfrwng Cymraeg newydd	(£147k)
Cyfundaliad Cydlynnydd Anghenion Dysgu Ychwanegol (ALNCo) ar gyfer yr ysgol cyfrwng Cymraeg newydd	(£130k)
Nid oes angen ychwanegiad rheoli safle lluosog mwyach	£127k
Nid oes angen ychwanegiad addysgu a dysgu lluosog ar y campws mwyach	£249k
Nid oes angen ychwanegiad Dysgu ac Addysgu Dwy Ffrwd mwyach	£306k
Gostyngiad lwfans dwyieithog o'r ysgol gynradd	£2k
Costau Eiddo Net a Chyfraddau ar gyfer y ddau safle	(£125k)
Cyfanswm arbediad blynyddol o'r fformwla ariannu a amcangyfrifir	£146k
Amcangyfrif o gostau trafndiaeth blynyddol	(£64k)
Arbediad blynyddol net a amcangyfrifir	£82k

Roedd y Cynllun Amlinellol Strategol (SOP) a gyflwynwyd i Lywodraeth Cymru fel rhan o'r Rhaglen Cymunedau Cynaliadwy ar gyfer Dysgu yn cynnwys buddsoddiad sylweddol ar gampysau Llandrindod a Llanfair-ym-Muallt. Roedd y SOP yn seiliedig ar fuddsoddiad o hyd at £107 miliwn ar draws y ddau safle a rhagwelir y bydd Llywodraeth Cymru yn ariannu 65% o'r costau cyfalaf a Phowys yn ariannu'r 35% sy'n weddill. Os yw cyfraniad y Cyngor tuag at y cynllun hwn i'w ariannu o fenthycia gan nad oes unrhyw gyllid arall wedi'i nodi ar hyn o bryd, amcangyfrifir mai'r gost i gyllideb refeniw'r Cyngor oherwydd y benthyciad hwn yn £2.06 miliwn y flwyddyn am 34 mlynedd. Gellid lleihau'r swm hwn os oes derbyniadau cyfalaf ar gael i'w defnyddio yn lle benthycia. Bydd cynlluniau buddsoddi cyfalaf ar gyfer campysau Llanfair-ym-Muallt a Llandrindod yn destun arfarniad opsiynau a ddatblygwyd yn unol â Llyfr Gwyrdd Trysorlys EM a chymeradwyaeth Llywodraeth Cymru o'r achosion busnes perthnasol i sicrhau cyllid drwy'r Rhaglen Cymunedau Cynaliadwy ar gyfer Dysgu.

9.7 Heb y cynigion, a fyddai'r ysgolion sy'n cael eu heffeithio yn wynebu diffygion yn y gyllideb?

<p>Sefydlu ysgol newydd cyfrwng Cymraeg (4-18) ar gampws presennol Ysgol Calon Cymru Llanfair-ym Muallt.</p>	<p>Byddai hyn yn golygu sefydlu ysgol newydd, gyda chyfran newydd o'r gyllideb. Byddai disgwyl i'r ysgol reoli ei chyllideb o fewn yr adnoddau sydd ar gael.</p>
<p>Newid categori iaith Ysgol Calon Cymru o ddwy ffrwd i gyfrwng Saesneg.</p>	<p>Ar hyn o bryd mae gan Ysgol Calon Cymru ddiffyg cronus sylweddol. Bydd angen i'r ysgol adolygu'r strwythur presennol sydd ar waith a'r amlen ariannu sydd ar gael i sicrhau bod gofynion y cynllun ar gyfer ariannu ysgolion yn cael eu bodloni.</p> <p>Byddai'r warchodfa gronnol wirioneddol yn aros gydag Ysgol Calon Cymru gan na fydden nhw'n ysgol newydd.</p>
<p>Newid categori iaith Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt i Saesneg.</p>	<p>Ar ddechrau blwyddyn ariannol 2024/25 roedd yr ysgol yn rhagweld gwarged cronus o £65,171 erbyn 31 Mawrth 2025. Yn seiliedig ar amcanestyniadau presennol, mae gwarged cronus gan yr ysgol yn y blynyddoedd i ddod.</p> <p>Byddai'r gronfa gronnol wirioneddol yn aros gydag ysgol CG Llanfair-ym-Muallt gan na fyddent yn ysgol newydd.</p>

9.8 A fydd unrhyw arbedion mewn costau rheolaidd yn cael eu cadw yng nghyllideb ysgolion lleol yr awdurdod lleol?

Ni ragwelir y bydd arbedion mewn costau rheolaidd yn ystod Cam 1.

- 9.9 A fydd yr elw o werthu (derbyniadau cyfalaf) safleoedd segur ar gael i dalu costau'r cynnig neu gyfrannu at gostau cynigion yn y dyfodol a fydd yn hyrwyddo rheolaeth effeithiol ar leoedd mewn ysgolion?**

Ni fyddai unrhyw dderbyniadau cyfalaf yn ystod Cam 1 y cynnigion.

10. FFACTORAU CYFFREDINOL ERAILL

- 10.1 Pa effaith fydd y cynigion yn ei chael ar gyrhaeddiad addysgol ymhlith plant o gefndiroedd difreintiedig yn economaidd?**

Sefydlu ysgol newydd cyfrwng Cymraeg (4-18) ar gampws presennol Ysgol Calon Cymru Llanfair-ym Muallt.	Rhagwelir y byddai sefydlu ysgol bob oed cyfrwng Cymraeg newydd yn Llanfair-ym-Muallt yn cael effaith gadarnhaol ar gyrhaeddiad addysgol pob disgybl sy'n cael mynediad i addysg cyfrwng Cymraeg, gan gynnwys plant o gefndiroedd difreintiedig yn economaidd.
Newid categori iaith Ysgol Calon Cymru o ddwy ffrwd i gyfrwng Saesneg.	Ni ragwelir y byddai'r elfen hon yn cael effaith niweidiol ar gyrhaeddiad addysgol plant o gefndiroedd difreintiedig economaidd sy'n cael mynediad i ddarpariaeth cyfrwng Saesneg ar safle Llanfair-ym-Muallt Ysgol Calon Cymru.
Newid categori iaith Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt i Saesneg.	Ni ragwelir y byddai Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt yn newid ei statws iaith i gyfrwng Saesneg yn cael effaith niweidiol ar gyrhaeddiad addysgol plant o gefndiroedd difreintiedig yn economaidd.

- 10.2 Unrhyw faterion cydraddoldeb, gan gynnwys y rhai a nodwyd drwy asesiadau o'r effaith ar gydraddoldeb**

Nid oes unrhyw faterion cydraddoldeb penodol wedi'u nodi eto, fodd bynnag, pe bai'r Cyngor yn bwrw ymlaen â'r cynlluniau ar gyfer Ysgol Calon Cymru, bydd ystod o asesiadau effaith yn cael eu cynnal, gan gynnwys asesiadau effaith cydraddoldeb. Bydd y rhain yn cael eu hadolygu a'u diweddarau drwy gydol y broses i adlewyrchu unrhyw faterion a nodwyd.

- 10.3 P'un a yw'r ysgol / ysgolion dan sylw yn destun unrhyw ymddiriedolaeth neu fuddiannau elusennol y gallai'r cynigion effeithio arnynt, er enghraifft mewn perthynas â defnyddio neu waredu tir.**

Nid yw'r ysgolion dan sylw yn ddarostyngedig i unrhyw ymddiriedolaeth neu fuddiannau elusennol y gellid eu heffeithio drwy weithredu'r cynnigion.

11. FFACTORAU PENODOL WRTH YSTYRIED CYNIGION AR GYFER NEWID CYFRWNG IAITH

11.1 I ba raddau y mae'r ddarpariaeth bresennol gan yr awdurdod addysg lleol drwy gyfrwng y Gymraeg a/neu'r Saesneg yn fwy na'r galw neu'n methu â chyrraedd y galw a ragwelir gan rieni am y math hwnnw o ddarpariaeth, a'r cyfraniad y byddai'r cynnig yn ei wneud i unioni'r sefyllfa honno

<p>Sefydlu ysgol newydd cyfrwng Cymraeg (4-18) ar gampws presennol Ysgol Calon Cymru Llanfair-ym Muallt.</p>	<p>Ar hyn o bryd nid oes darpariaeth gynradd nac uwchradd cyfrwng Cymraeg pwrpasol yn yr ardal hon o Bowys.</p> <p>Byddai'r datblygiad hwn yn gyfle i gynnig y ddarpariaeth hon yn ardal Canol Powys. Rhagwelir y byddai hyn yn arwain at gynnydd yn nifer y rhieni sy'n dewis darpariaeth cyfrwng Cymraeg.</p> <p>Cydnabyddir y byddai'r ysgol Gymraeg newydd yn rhannu'r safle gydag Ysgol Calon Cymru yn ystod Cam 1, felly bydd gweithredu'r cam hwn yn llwyddiannus yn ddibynnol ar berthynas waith dda rhwng Ysgol Calon Cymru a'r ysgol Gymraeg newydd, er mwyn sicrhau bod ethos Cymraeg priodol yn cael ei gyflawni yn yr ysgol Gymraeg.</p>
<p>Newid categori iaith Ysgol Calon Cymru o ddwy ffrwd i gyfrwng Saesneg.</p>	<p>Byddai darpariaeth uwchradd cyfrwng Cymraeg a Saesneg yn parhau i fod ar gael i ddisgyblion yr ardal yn ystod Cam 1 y cynigion.</p>
<p>Newid categori iaith Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt i Saesneg.</p>	<p>Er bod addysg drwy gyfrwng y Gymraeg ar gael ar hyn o bryd drwy ffrwd cyfrwng Cymraeg Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt, nid oes mynediad i ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg mewn ysgol Gymraeg, sef y model cyflawni a ffefrir gan y Cyngor ar gyfer addysg Gymraeg. Byddai disgyblion sy'n cael mynediad i ffrwd cyfrwng Cymraeg Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt ar hyn o bryd yn gallu cael mynediad i'r ysgol bob oed cyfrwng Cymraeg newydd, a fyddai'n darparu mynediad at ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg ymroddedig.</p> <p>Byddai disgyblion sy'n defnyddio addysg cyfrwng Saesneg ar hyn o bryd yn gallu parhau i gael mynediad at y ddarpariaeth hon yn Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt.</p>

11.2 I ba raddau y byddai'r cynnig yn cefnogi'r targedau yng Nghynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg yr awdurdod lleol (CSCA)

<p>Sefydlu ysgol newydd cyfrwng Cymraeg (4-18) ar gampws presennol Ysgol Calon Cymru Llanfair-ym Muallt.</p>	<p>Byddai sefydlu ysgol newydd cyfrwng Cymraeg i gymryd lle'r ddarpariaeth dwy ffrwd bresennol yn Llanfair-ym-Muallt yn cefnogi'r targedau yn CSCA y Cyngor i gynyddu nifer a chyfran y disgyblion ym Mhowys a addysgir trwy gyfrwng y Gymraeg.</p> <p>Mae nifer y disgyblion Cymraeg yn yr ardal hon yn isel ar hyn o bryd, a dyhead y Cyngor yw y byddai sefydlu ysgol bob oed cyfrwng Cymraeg newydd yn yr ardal yn arwain at gynnydd yn nifer y disgyblion Cymraeg yn yr ardal yn y tymor hwy.</p> <p>Mae'r CSCA yn cynnwys y nod canlynol:</p> <p><i>'Sefydlu darpariaeth uwchradd cyfrwng Cymraeg mewn o leiaf 3 ardal ym Mhowys'.</i></p> <p>Mae'r Cyngor eisoes wedi cynnal y prosesau angenrheidiol i sicrhau y bydd darpariaeth uwchradd cyfrwng Cymraeg ar gael mewn 2 ardal ym Mhowys yn y dyfodol, felly bydd gweithredu'r cynlluniau presennol ar gyfer Ysgol Calon Cymru yn galluogi'r nod hwn i gael ei gyflawni'n llawn.</p>
<p>Newid categori iaith Ysgol Calon Cymru o ddwy ffrwd i gyfrwng Saesneg.</p>	<p>Byddai hyn yn arwain at leihad yn y ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg yn Ysgol Calon Cymru, a allai ymddangos nad yw'n cefnogi gweithredu CSCA y Cyngor.</p> <p>Er hynny, mae'r ddarpariaeth Gymraeg bresennol yn Ysgol Calon Cymru yn gyfyngedig, ac mae niferoedd disgyblion isel yn golygu ei bod yn gynyddol anodd i'r ysgol gynnig darpariaeth gynhwysfawr i ddysgwyr cyfrwng Cymraeg.</p> <p>Byddai disgyblion cyfrwng Cymraeg yn gallu cael mynediad i ysgol Gymraeg ddynodedig yn hytrach na chael mynediad i'r ffrwd yn Ysgol Calon Cymru, felly ar y cyfan byddai'r cynigion hyn yn cael effaith gadarnhaol o ran gweithredu'r CSCA.</p>
<p>Newid categori iaith Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt i Saesneg.</p>	<p>Byddai hyn yn arwain at ostyngiad yn y ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg yn Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt, a allai ymddangos nad yw'n cefnogi gweithredu CSCA y Cyngor.</p> <p>Fodd bynnag, byddai disgyblion cyfrwng Cymraeg yn gallu cael mynediad i ysgol Gymraeg ddynodedig yn hytrach na chael mynediad i'r ffrwd yn Ysgol Gynradd Gymunedol Llanfair-ym-Muallt, a byddent hefyd yn</p>

	gallu cael mynediad at ddarpariaeth uwchradd Gymraeg fwy cynhwysfawr, felly ar y cyfan byddai'r cynigion hyn yn cael effaith gadarnhaol o ran gweithredu'r CSCA.
--	--

12. FFACTORAU PENODOL I'W HYSTYRIED AR GYFER CYNIGION I AD-DREFNU YSGOLION UWCHRADD NEU YCHWANEGU NEU DDILEU CHWECHED DOSBARTH

12.1 P'un a fydd cynigion yn arwain at welliant yng nghyflawniadau addysgol neu hyfforddiant personau sydd dros oedran ysgol gorfodol ond o dan 19 oed

Sefydlu ysgol newydd cyfrwng Cymraeg (4-18) ar gampws presennol Ysgol Calon Cymru Llanfair-ym Muallt.	Y bwriad yw y byddai sefydlu ysgol Gymraeg newydd bob oed yn arwain at gynnydd yn nifer y disgyblion cyfrwng Cymraeg yn yr ardal yn y tymor hwy, a fyddai'n arwain at welliannau yn y ddarpariaeth ôl-16 sydd ar gael i ddysgwyr cyfrwng Cymraeg, ac felly yn welliant yn eu llwyddiannau addysgol.
Newid categori iaith Ysgol Calon Cymru o ddwy ffrwd i gyfrwng Saesneg.	Ni ragwelir y byddai hyn yn effeithio ar gyflawniadau addysgol dysgwyr ôl-16.
Newid categori iaith Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt i Saesneg.	Dim effaith.

12.2 P'un a fydd cynigion yn cyfrannu at ystod briodol o gyrsiau a chymwysterau perthnasol a llwybrau dysgu galwedigaethol o ansawdd uchel wedi'u hanelu at ddisgyblion o bob gallu, tra'n cynnal cyrsiau TGAU, UG/Safon Uwch a chyrsiau sefydledig eraill, fel sy'n ofynnol o dan Fesur Dysgu a Sgiliau (Cymru) 2009 ar gyfer dysgwyr 14-19 oed

Sefydlu ysgol newydd cyfrwng Cymraeg (4-18) ar gampws presennol Ysgol Calon Cymru Llanfair-ym Muallt.	Y bwriad yw y byddai sefydlu ysgol Gymraeg newydd bob oed yn arwain at gynnydd yn nifer y disgyblion cyfrwng Cymraeg yn yr ardal yn y tymor hwy, a fyddai'n arwain at welliannau yn y ddarpariaeth ôl-16 sydd ar gael i ddysgwyr cyfrwng Cymraeg.
Newid categori iaith Ysgol Calon Cymru o ddwy ffrwd i gyfrwng Saesneg.	Ni ragwelir y byddai hyn yn effeithio ar y cyrsiau a'r cymwysterau sydd ar gael ar gyfer dysgwyr ôl-16.

Newid categori iaith Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt i Saesneg.	Dim effaith.

12.3 A yw cynigion yn debygol o arwain at fwy o gyfranogiad mewn dysgu gan ddisgyblion y tu hwnt i oedran ysgol gorfodol, gan ystyried materion a chostau trafnidiaeth i'r dysgwyr ac eraill, fforddiadwyedd costau o'r fath, a'r tebygolrwydd y bydd dysgwyr yn fodlon teithio

Sefydlu ysgol newydd cyfrwng Cymraeg (4-18) ar gampws presennol Ysgol Calon Cymru Llanfair-ym Muallt.	Y bwriad yw y byddai sefydlu ysgol Gymraeg newydd bob oed yn arwain at gynnydd yn nifer y disgyblion cyfrwng Cymraeg yn yr ardal yn y tymor hwy, a fyddai'n arwain at welliannau yn y ddarpariaeth ôl-16 sydd ar gael i ddysgwyr cyfrwng Cymraeg, a'r cyfranogiad mewn dysgu y tu hwnt i oedran ysgol gorfodol i ddysgwyr cyfrwng Cymraeg.
Newid categori iaith Ysgol Calon Cymru o ddwy ffrwd i gyfrwng Saesneg.	Dim effaith.
Newid categori iaith Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt i Saesneg.	Dim effaith.

12.4 I ba raddau y mae cynigion yn cyfrannu at yr agenda 14-19 gan ystyried safbwyntiau rhwydweithiau 14-19 rhanbarthol

Sefydlu ysgol newydd cyfrwng Cymraeg (4-18) ar gampws presennol Ysgol Calon Cymru Llanfair-ym Muallt.	Yn y tymor hwy, dylai sefydlu ysgol Gymraeg newydd bob oed gael effaith gadarnhaol ar ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg 14-19.
Newid categori iaith Ysgol Calon Cymru o ddwy ffrwd i gyfrwng Saesneg.	Dim effaith.
Newid categori iaith Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt i Saesneg.	Dim effaith.

--	--

12.5 Effaith cynigion ar ddarpariaeth 11-16 mewn ysgolion

Sefydlu ysgol newydd cyfrwng Cymraeg (4-18) ar gampws presennol Ysgol Calon Cymru Llanfair-ym Muallt.	Rhagwelir y byddai hyn yn cael effaith gadarnhaol ar y ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg 11-16 sydd ar gael.
Newid categori iaith Ysgol Calon Cymru o ddwy ffrwd i gyfrwng Saesneg.	Ni ragwelir y byddai hyn yn effeithio ar y ddarpariaeth 11-16 sydd ar gael.
Newid categori iaith Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt i Saesneg.	Amherthnasol.

12.6 Sut y byddai cynigion yn effeithio ar hyfywedd sefydliadau sydd eisoes yn darparu darpariaeth ôl-16 o ansawdd da, gan gynnwys chweched dosbarth ysgolion, Sefydliadau Addysg Bellach, a sefydliadau hyfforddiant preifat

Sefydlu ysgol newydd cyfrwng Cymraeg (4-18) ar gampws presennol Ysgol Calon Cymru Llanfair-ym-Muallt.	Ni ragwelir y byddai hyn yn effeithio ar hyfywedd unrhyw ddarparwyr eraill o ddarpariaeth ôl-16.
Newid categori iaith Ysgol Calon Cymru o ddwy ffrwd i gyfrwng Saesneg.	Dim effaith.
Newid categori iaith Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt i Saesneg.	Dim effaith.

12.7 Sut y gallai cynigion effeithio ar gynaliadwyedd neu wella darpariaeth cyfrwng Cymraeg yn y rhwydwaith 14-19 rhanbarthol a'r ardal ehangach a hyrwyddo mynediad at argaeledd cyrsiau cyfrwng Cymraeg mewn addysg ôl-16

Sefydlu ysgol newydd cyfrwng Cymraeg (4-18) ar gampws presennol Ysgol Calon Cymru Llanfair-ym Muallt.	Y bwriad yw y byddai sefydlu ysgol Gymraeg newydd bob oed yn arwain at gynnydd yn nifer y disgyblion cyfrwng Cymraeg yn yr ardal yn y tymor hwy, a fyddai'n arwain at welliannau yn y ddarpariaeth ôl-16 sydd ar gael i ddysgwyr cyfrwng Cymraeg.
Newid categori iaith Ysgol Calon Cymru o ddwy ffrwd i gyfrwng Saesneg.	Dim effaith.
Newid categori iaith Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt i Saesneg.	Dim effaith.

12.8 I ba raddau y bydd cynigion yn darparu manteision ychwanegol i ddysgwyr o'u cymharu â'r status quo ac opsiynau eraill ar gyfer trefniadaeth ôl-16

Sefydlu ysgol newydd cyfrwng Cymraeg (4-18) ar gampws presennol Ysgol Calon Cymru Llanfair-ym Muallt.	Y bwriad yw y byddai sefydlu ysgol Gymraeg newydd bob oed yn arwain at gynnydd yn nifer y disgyblion cyfrwng Cymraeg yn yr ardal yn y tymor hwy, a fyddai'n arwain at welliannau yn y ddarpariaeth ôl-16 sydd ar gael i ddysgwyr cyfrwng Cymraeg.
Newid categori iaith Ysgol Calon Cymru o ddwy ffrwd i gyfrwng Saesneg.	Dim effaith.
Newid categori iaith Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt i Saesneg.	Dim effaith.

12.9 Sut y gallai cynigion effeithio ar ddarpariaeth trafniadaeth ddewisol y gall awdurdod lleol ei darparu i ddysgwyr dros oedran ysgol gorfodol

Sefydlu ysgol newydd cyfrwng Cymraeg (4-18) ar gampws presennol Ysgol Calon Cymru Llanfair-ym Muallt.	Dim effaith.
--	--------------

Newid categori iaith Ysgol Calon Cymru o ddwy ffrwd i gyfrwng Saesneg.	Dim effaith.
Newid categori iaith Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt i Saesneg.	Dim effaith.

RHAN E – YSTYRIAETH BELLACH O GAM 2

Mae'r adran hon yn ystyried effaith Cam 2 o'r ffordd a ffeirir ymlaen a amlinellir uchod ar y ffactorau a amlinellir yng Nghod Trefniadaeth Ysgolion Llywodraeth Cymru (2018) fel ffactorau i'w hystyried wrth ddatblygu cynigion trefniadaeth ysgolion.

Rhan 2 o'r ffordd ymlaen a ffeirir yw:

- Yn dilyn buddsoddiad cyfalaf ar gampws Llandrindod i ddarparu ar gyfer holl ddisgyblion Ysgol Calon Cymru a gwella'r cyfleusterau presennol, bydd Ysgol Calon Cymru yn cau ei champws Llanfair-ym-Muallt ac yn gweithredu o gampws Llandrindod yn unig.
 - o Bydd disgyblion o gampws Ysgol Calon Cymru yn Llanfair-ym-Muallt yn symud i safle Llandrindod.
 - o Bydd yr ysgol bob oed cyfrwng Cymraeg yn cymryd drosodd safle cyfan Llanfair-ym-Muallt.

13. SAFONAU AC ANSAWDD MEWN ADDYSG

13.1 Effaith debygol ar safonau a chynnydd yn gyffredinol, grwpiau penodol ac mewn sgiliau

Yn dilyn buddsoddiad cyfalaf ar gampws Llandrindod, bydd Ysgol Calon Cymru yn cau ei champws Llanfair-ym-Muallt ac yn gweithredu o gampws Llandrindod yn unig.	<p>Rhagwelir y bydd symud o ysgol dwy ffrwd ar y safle deuol i ysgol sy'n gweithredu o un safle yn Llandrindod yn cael effaith gadarnhaol ar safonau a chynnydd cyffredinol ar gyfer pob disgybl, gan gynnwys disgyblion sy'n perthyn i grwpiau penodol fel Saesneg fel Iaith Ychwanegol, disgyblion sy'n gymwys i gael prydau ysgol am ddim, Plant sy'n Derbyn Gofal, Anghenion Dysgu Ychwanegol.</p> <p>Byddai gweithredu'r model hwn yn galluogi'r ysgol i ganoli arbenigedd arweinyddiaeth ac addysgu a dysgu ar un safle. Byddai gweledigaeth gyfan yr ysgol ar gyfer rhagoriaeth a gallu'r ysgol i ddatblygu fel sefydliad dysgu effeithiol yn haws o un safle ysgol yn hytrach na dau gampws fel sy'n digwydd ar hyn o bryd.</p> <p>Byddai ehangder y ddarpariaeth cyfrwng Saesneg yn cael ei hymestyn, ac ni fyddai angen i ddisgyblion a staff deithio rhwng safleoedd mwyach, a fyddai'n gwneud y mwyaf o'r amser addysgu a'r dysgu a'r arbenigedd sydd ar gael. Rhagwelir y byddai hyn yn cael effaith gadarnhaol ar sgiliau'r holl ddisgyblion, gan gynnwys llythrennedd, rhifedd a TGCh.</p>
---	---

13.2 Lles ac agweddau tuag at ddysgu

Yn dilyn buddsoddiad cyfalaf ar gampws Llandrindod, bydd Ysgol Calon Cymru yn cau ei champws Llanfair-ym-Muallt ac yn gweithredu o gampws Llandrindod yn unig.	<p>Cydnabyddir y gallai fod effaith negyddol ar les disgyblion ac agweddau tuag at ddysgu yn y tymor byr gan y byddai angen i ddisgyblion sy'n mynychu campws Ysgol Calon Cymru Llanfair-ym-Muallt drosglwyddo i Landrindod ar hyn o bryd. Byddai hyn yn golygu y byddent yn cael taith hirach i'r ysgol, ac y byddai angen eu cludo ar fws.</p> <p>Yn y tymor hwy, fodd bynnag, rhagwelir y byddai effaith gadarnhaol ar les ac agweddau tuag at ddysgu, gan y byddai disgyblion yn mynychu'r ysgol mewn adeilad newydd sbon, gyda chyfleusterau ac adnoddau newydd. Yn ogystal, rhagwelir y byddai canoli cymorth ac arweiniad lles i ddisgyblion ar un safle yn arwain at well safonau lles ac agweddau tuag at ddysgu.</p>
---	--

13.3 Profiadau dysgu ac addysgu

13.3.1 Ansawdd yr addysgu

Yn dilyn buddsoddiad cyfalaf ar gampws Llandrindod, bydd Ysgol Calon Cymru yn cau ei champws Llanfair-ym-Muallt ac yn gweithredu o gampws Llandrindod yn unig.	<p>Rhagwelir y byddai dod yn ysgol cyfrwng Saesneg ar un safle yn cael effaith gadarnhaol ar ansawdd yr addysgu yn Ysgol Calon Cymru. Byddai lleoli darpariaeth cyfrwng Saesneg ar un safle yn galluogi'r ysgol i ddatblygu gweledigaeth gref ar gyfer addysgu a dysgu drwy gyfleoedd datblygiad proffesiynol a datblygu'r ysgol fel sefydliad dysgu effeithiol.</p> <p>Yn ogystal, gallai'r cyfle i weithio mewn ysgol sy'n gweithredu ar un safle fod yn fwy deniadol i staff na gweithio mewn ysgol ddeuol, a allai gael effaith gadarnhaol ar allu'r ysgol i benodi staff, a fyddai hefyd yn sicrhau addysgu o'r ansawdd uchaf.</p>
---	---

13.3.2 Ystod, cydbwysedd a phriodoldeb y cwricwlwm

Yn dilyn buddsoddiad cyfalaf ar gampws Llandrindod, bydd Ysgol Calon Cymru yn cau ei champws Llanfair-ym-Muallt ac yn gweithredu o gampws	<p>Rhagwelir y byddai lled, cydbwysedd a phriodoldeb y cwricwlwm, yn gwella'n sylweddol ar ôl symud i un safle. Byddai cael carfan fwy o ddisgyblion ar un safle yn galluogi'r ysgol i ddarparu cwricwlwm ehangach, gyda mwy o ddewis, yn enwedig yng Nghyfnod Allweddol 4.</p> <p>Byddai'r cyfleusterau newydd hefyd yn galluogi cyflwyno'r cwricwlwm newydd i gael ei optimeiddio.</p>
--	--

Llandrindod yn unig.	
-----------------------------	--

13.3.3 Darparu sgiliau

Yn dilyn buddsoddiad cyfalaf ar gampws Llandrindod, bydd Ysgol Calon Cymru yn cau ei champws Llanfair-ym-Muallt ac yn gweithredu o gampws Llandrindod yn unig.	Rhagwelir y byddai effaith gadarnhaol ar sgiliau'r holl ddisgyblion, gan gynnwys llythrennedd, rhifedd a TGCh.
---	--

13.4 Gofal, cefnogaeth ac arweiniad

13.4.1 Olrhain, monitro a darparu cymorth dysgu, datblygiad personol a diogelu

Yn dilyn buddsoddiad cyfalaf ar gampws Llandrindod, bydd Ysgol Calon Cymru yn cau ei champws Llanfair-ym-Muallt ac yn gweithredu o gampws Llandrindod yn unig.	<p>Rhagwelir y byddai gweithredu ar un safle yn galluogi gwelliant yn y gofal, y cymorth a'r arweiniad y mae Ysgol Calon Cymru yn eu darparu i ddisgyblion.</p> <p>Byddai disgyblion yn rhannu un campws lle byddent yn gallu cael mynediad i adeilad o ansawdd uchel, gan alluogi trefniadau olrhain, monitro a thrawsnewid effeithiol rhwng cyfnodau allweddol.</p> <p>Byddai disgyblion yn rhan o gorff mwy o ddisgyblion, a disgwylir y byddai hyn yn cael effaith gadarnhaol ar eu datblygiad personol a'r cyfleoedd sydd ar gael iddynt.</p> <p>Byddai diogelu yn ystyriaeth sylfaenol wrth ddatblygu'r campws newydd, felly y disgwyliad yw y byddai hyn yn cael ei wella.</p>
---	---

13.5 Arweinyddiaeth a Rheolaeth

13.5.1 Ansawdd ac effeithiolrwydd arweinwyr a rheolwyr, prosesau hunanwerthuso a chynllunio gwella

Yn dilyn buddsoddiad cyfalaf	Rhagwelir y byddai ail-drefnu Ysgol Calon Cymru fel ysgol cyfrwng Saesneg ar un safle yn arwain at
-------------------------------------	--

<p>ar gampws Llandrindod, bydd Ysgol Calon Cymru yn cau ei champws Llanfair-ym-Muallt ac yn gweithredu o gampws Llandrindod yn unig.</p>	<p>welliannau o ran arweinyddiaeth a rheolaeth. Mae rheoli ysgol un safle yn dileu'r heriau y mae'r ysgol yn eu hwynebu ar hyn o bryd o reoli ar draws dau safle, a byddai cyfle i greu un ethos ar draws staff yr ysgol.</p>
---	---

13.5.2 Dysgu proffesiynol

<p>Yn dilyn buddsoddiad cyfalaf ar gampws Llandrindod, bydd Ysgol Calon Cymru yn cau ei champws Llanfair-ym-Muallt ac yn gweithredu o gampws Llandrindod yn unig.</p>	<p>Fel ysgol cyfrwng Saesneg ar un safle, rhagwelir y byddai tîm arweinyddiaeth Ysgol Calon Cymru yn gallu cryfhau'r cyfleoedd proffesiynol sydd ar gael i staff ar bob cam o'u gyrfaedd, a sefydlu'r ysgol fel sefydliad dysgu yn effeithiol.</p>
--	--

13.5.3 Defnyddio Adnoddau

<p>Yn dilyn buddsoddiad cyfalaf ar gampws Llandrindod, bydd Ysgol Calon Cymru yn cau ei champws Llanfair-ym-Muallt ac yn gweithredu o gampws Llandrindod yn unig.</p>	<p>Byddai Ysgol Calon Cymru yn gweithredu fel ysgol cyfrwng Saesneg ar un safle yn fodel llawer mwy effeithlon na'r model dwy ffrwd cyfredol sydd wedi'i leoli ar ddau safle. Byddai'r angen i ddyblygu ar draws dau safle yn cael ei ddileu, yn ogystal â'r angen i staff a disgyblion fod yn teithio ar draws y ddau safle.</p> <p>Byddai'r ysgol hefyd yn elwa o gyfleusterau newydd, a fyddai'n lleihau'r effaith ar gyllideb cynnal a chadw'r ysgol a chostau rhedeg.</p>
--	--

13.6 Effaith ar grwpiau agored i niwed, gan gynnwys plant ag Anghenion Addysgol Arbennig (AAA)

<p>Yn dilyn buddsoddiad cyfalaf ar gampws Llandrindod, bydd Ysgol Calon Cymru yn cau ei champws</p>	<p>Efallai y bydd effaith ar grwpiau bregus sy'n mynychu campws Llanfair-ym-Muallt Ysgol Calon Cymru ar hyn o bryd gan y byddai'n rhaid iddynt drosglwyddo i Landrindod, ac efallai y bydd y trawsnewid a'r teithio ychwanegol yn fwy heriol iddynt.</p>
--	--

<p>Llanfair-ym-Muallt ac yn gweithredu o gampws Llandrindod yn unig.</p>	
---	--

- 13.7 Gallu'r ysgol/ysgolion sy'n destun y cynigion i gyflwyno'r cwricwlwm llawn yn y cyfnod sylfaen a phob cyfnod allweddol o addysg, gan gynnwys ansawdd y cwricwlwm ac i ba raddau y mae strwythur neu faint yr ysgol yn effeithio ar hyn**

<p>Yn dilyn buddsoddiad cyfalaf ar gampws Llandrindod, bydd Ysgol Calon Cymru yn cau ei champws Llanfair-ym-Muallt ac yn gweithredu o gampws Llandrindod yn unig.</p>	<p>Byddai Ysgol Calon Cymru yn gweithredu fel ysgol cyfrwng Saesneg wedi'i lleoli ar un safle yn galluogi gwell darpariaeth o'r cwricwlwm ym mhob cyfnod o addysg, gan y byddai gan yr ysgol garfan fwy o ddisgyblion yn mynychu'r un lleoliad, gan alluogi cynnig cwricwlwm ehangach.</p>
--	--

14. YR ANGEN AM LEOEDD AC EFFAITH AR HYGIRCHEDD YSGOLION

- 14.1 A fydd gan y ddarpariaeth amgen ddigon o gapasiti ac yn darparu adeilad o ansawdd cyfatebol o leiaf ar gyfer niferoedd disgyblion presennol a rhagamcanol ?**

<p>Yn dilyn buddsoddiad cyfalaf ar gampws Llandrindod, bydd Ysgol Calon Cymru yn cau ei champws Llanfair-ym-Muallt ac yn gweithredu o gampws Llandrindod yn unig.</p>	<p>Y bwriad yw darparu adeilad newydd yn Llandrindod, a fydd yn darparu digon o gapasiti ar gyfer niferoedd disgyblion presennol ac a ragwelir, a bydd y cyfleusterau'n cael eu gwella'n sylweddol.</p> <p>Byddai nifer sylweddol o leoedd gwag ar gampws Llanfair-ym-Muallt, ond byddai hyn yn cael ei ystyried wrth ailfodelu, a byddai angen i'r dyluniad ystyried a oes defnyddiau eraill ar gyfer yr adeiladau, a allai gynnwys defnydd cymunedol.</p> <p>Disgwylir hefyd y byddai niferoedd disgyblion yn cynyddu yn y tymor hwy, felly bydd angen i'r adeilad allu cwrdd ag unrhyw gynnydd yn y galw am addysg Gymraeg yn yr ardal yn y dyfodol.</p>
--	---

14.2 A yw'r ddarpariaeth amgen yn ddigonol i ateb y galw presennol a rhagamcanol am ysgolion o'r un categori iaith a (os yw'n berthnasol) cymeriad crefyddol dynodedig?

<p>Yn dilyn buddsoddiad cyfalaf ar gampws Llandrindod, bydd Ysgol Calon Cymru yn cau ei champws Llanfair-ym-Muallt ac yn gweithredu o gampws Llandrindod yn unig.</p>	<p>Byddai hyn yn darparu mynediad parhaus i ddarpariaeth uwchradd cyfrwng Saesneg yn yr ardal, ond cydnabyddir y byddai angen i ddisgyblion sy'n defnyddio'r ddarpariaeth hon yn Llanfair-ym-Muallt deithio i Landrindod.</p> <p>Mae'r ysgol yn ysgol gymunedol, a byddai'n parhau felly.</p>
--	---

14.3 Beth fydd natur teithiau i ddarpariaeth amgen ac amseroedd teithio sy'n deillio o hynny i ddisgyblion, gan gynnwys disgyblion AAA?

<p>Yn dilyn buddsoddiad cyfalaf ar gampws Llandrindod, bydd Ysgol Calon Cymru yn cau ei champws Llanfair-ym-Muallt ac yn gweithredu o gampws Llandrindod yn unig.</p>	<p>Byddai effaith ar ddisgyblion uwchradd cyfrwng Saesneg o ardal Llanfair-ym-Muallt a fyddai angen teithio i Landrindod. Mewn rhai achosion, gallai'r effaith fod yn eithaf arwyddocaol e.e. ar ddisgyblion o Dde Llanfair-ym-Muallt fel Llanwrtyd.</p> <p>Byddai angen i'r Cyngor sicrhau bod cludiant am ddim o'r cartref i'r ysgol ar gael i'r disgyblion hyn, a byddai angen diwygio'r Polisi Cludiant o'r Cartref i'r Ysgol er mwyn caniatáu hyn.</p> <p>Er y byddai amseroedd teithio o fewn yr amseroedd teithio disgwylidig ar gyfer disgyblion oedran uwchradd, fel yr amlinellir ym Mholisi Trafnidiaeth Cartref-i-Ysgol y Cyngor a Mesur Teithio Dysgwr Cymru, byddai effaith sylweddol ar rai disgyblion sydd eisoes yn byw pellter sylweddol o Lanfair-ym-Muallt. Byddai hyn yn wir am ddisgyblion ag AAA hefyd.</p>
--	--

14.4 A oes tystiolaeth o angen/galw yn yr ardal am leoedd ychwanegol yn y presennol neu'r dyfodol?

<p>Yn dilyn buddsoddiad cyfalaf ar gampws Llandrindod, bydd Ysgol Calon Cymru yn cau ei champws</p>	<p>Mae'r rhagamcanion diweddaraf ar gyfer niferoedd disgyblion yn awgrymu y rhagwelir y bydd niferoedd disgyblion yn y sector uwchradd yn gostwng dros y blynyddoedd nesaf.</p>
--	---

Llanfair-ym-Muallt ac yn gweithredu o gampws Llandrindod yn unig.	
--	--

14.5 A fydd y cynigion yn gwella mynediad i ddisgyblion anabl yn unol â'r gofynion o dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010?

Yn dilyn buddsoddiad cyfalaf ar gampws Llandrindod, bydd Ysgol Calon Cymru yn cau ei champws Llanfair-ym-Muallt ac yn gweithredu o gampws Llandrindod yn unig.	Byddai buddsoddiad cyfalaf yn Llandrindod, a fyddai'n gwella'r adeilad i bob disgybl ac a fyddai'n sicrhau cydymffurfiaeth lawn â Deddf Cydraddoldeb 2010.
---	--

15. ADNODDAU ADDYSG A GOBLYGIADAU ARIANNOL ERAILL

15.1 Pa effaith fydd y cynigion yn ei gael ar lefydd gwag yn yr ardal?

Yn dilyn buddsoddiad cyfalaf ar gampws Llandrindod, bydd Ysgol Calon Cymru yn cau ei champws Llanfair-ym-Muallt ac yn gweithredu o gampws Llandrindod yn unig.	Bydd y campws newydd yn Llandrindod yn cael ei adeiladu gyda digon o gapasiti ar gyfer niferoedd disgyblion presennol a rhagweledig. Ar hyn o bryd rhagwelir y bydd yr adeilad yn darparu ar gyfer capasiti o 1000, sy'n uwch na'r capasiti presennol i ddisgyblion ar gampws Llandrindod, ac mae niferoedd disgyblion yr ysgol Gymraeg newydd yn debygol o fod yn isel i ddechrau, felly efallai y bydd cynnydd mewn lleoedd gwag yn yr ardal i ddechrau.
---	--

15.2 A yw'r cynigion yn rhan o Raglen Buddsoddi Ysgolion yr 21ain Ganrif yr awdurdod lleol ac yn cyfrannu at ddarparu ysgolion cynaliadwy ar gyfer yr 21ain Ganrif ac at well rheolaeth strategol ar ystâd yr ysgol?

Yn dilyn buddsoddiad cyfalaf ar gampws Llandrindod, bydd	Mae bwriad y Cyngor i ddarparu adeilad newydd ar gyfer Ysgol Calon Cymru ar ei safle yn Llandrindod wedi'i gynnwys yn Rhaglen Amlinellol Strategol ddiwygiedig y Cyngor ar gyfer Rhaglen Cymunedau
---	--

<p>Ysgol Calon Cymru yn cau ei champws Llanfair-ym-Muallt ac yn gweithredu o gampws Llandrindod yn unig.</p>	<p>Cynaliadwy ar gyfer Dysgu Llywodraeth Cymru, a gymeradwywyd gan Gabinet y Cyngor ym mis Mai 2024 a Llywodraeth Cymru ym mis Gorffennaf 2024.</p> <p>Ar hyn o bryd mae'r gost o ddarparu adeilad eilradd 1000 o leoedd newydd yn Llandrindod £60m - £80m, yn seiliedig ar ddisodli'r adeilad presennol yn llwyr. Fodd bynnag, rhoddir ystyriaeth i ystod o opsiynau er mwyn gwella a chynyddu'r adeiladau ar y safle, a allai gynnwys cyfuniad o opsiynau adeiladu newydd ac elfennau ailfodelu ac yn raddol er mwyn sicrhau fforddiadwyedd.</p>
---	--

15.3 Beth yw costau rheolaidd cynnigion dros gyfnod o dair blynedd o leiaf ac a yw'r cyllid rheolaidd angenrheidiol ar gael?

<p>Yn dilyn buddsoddiad cyfalaf ar gampws Llandrindod, bydd Ysgol Calon Cymru yn cau ei champws Llanfair-ym-Muallt ac yn gweithredu o gampws Llandrindod yn unig.</p>	<p>Cam 2 o gostau rheolaidd y cynnig hwn fyddai'r taliadau ardrethi uwch ar gyfer adeilad newydd yr amcangyfrifir eu bod yn £41k ychwanegol ar hyn o bryd a'r lwfansau sy'n gysylltiedig ag adeiladau uwch o £100k, sy'n cael eu rhwydo gyda gostyngiadau o danwariant mewn tir a chynnydd ychwanegol o £16k.</p> <p>Mae hyn wedi'i gynnwys yn y gost refereniw dirprwyedig ac fe'i hariennir trwy arbedion mewn meysydd eraill o'r fformiwla mewn perthynas â'r cynnig hwn.</p> <table border="1" data-bbox="651 1261 1385 1930"> <thead> <tr> <th>Lwfans Fformiwla</th> <th>20230/31 Arbed / (Cost)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Ychwanegiad Rheoli Ysgolion Bach</td> <td>(£136k)</td> </tr> <tr> <td>Ychwanegiad T&L Ysgol Fach</td> <td>(£147k)</td> </tr> <tr> <td>Cyfundaliad ALNCO</td> <td>(£130k)</td> </tr> <tr> <td>Rheolaeth safle lluosog</td> <td>£127k</td> </tr> <tr> <td>Addysgu a dysgu lluosog ar y campws</td> <td>£249k</td> </tr> <tr> <td>Addysgu a Dysgu Dwy Ffrwd</td> <td>£306k</td> </tr> <tr> <td>Lwfans dwyieithog</td> <td>£2k</td> </tr> <tr> <td>Costau Eiddo Net a Chyfraddau</td> <td>(£125k)</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Cyfanswm</td> <td>£146k</td> </tr> <tr> <td>Cludiant</td> <td>(£64k)</td> </tr> <tr> <td>Cyfanswm</td> <td>£82k</td> </tr> </tbody> </table>	Lwfans Fformiwla	20230/31 Arbed / (Cost)	Ychwanegiad Rheoli Ysgolion Bach	(£136k)	Ychwanegiad T&L Ysgol Fach	(£147k)	Cyfundaliad ALNCO	(£130k)	Rheolaeth safle lluosog	£127k	Addysgu a dysgu lluosog ar y campws	£249k	Addysgu a Dysgu Dwy Ffrwd	£306k	Lwfans dwyieithog	£2k	Costau Eiddo Net a Chyfraddau	(£125k)			Cyfanswm	£146k	Cludiant	(£64k)	Cyfanswm	£82k
Lwfans Fformiwla	20230/31 Arbed / (Cost)																										
Ychwanegiad Rheoli Ysgolion Bach	(£136k)																										
Ychwanegiad T&L Ysgol Fach	(£147k)																										
Cyfundaliad ALNCO	(£130k)																										
Rheolaeth safle lluosog	£127k																										
Addysgu a dysgu lluosog ar y campws	£249k																										
Addysgu a Dysgu Dwy Ffrwd	£306k																										
Lwfans dwyieithog	£2k																										
Costau Eiddo Net a Chyfraddau	(£125k)																										
Cyfanswm	£146k																										
Cludiant	(£64k)																										
Cyfanswm	£82k																										

15.4 A fydd costau trafniadaeth ychwanegol o ganlyniad i'r cynnig?

<p>Yn dilyn buddsoddiad cyfalaf ar gampws Llandrindod, bydd Ysgol Calon Cymru yn cau ei champws Llanfair-ym-Muallt ac yn gweithredu o gampws Llandrindod yn unig.</p>	<p>Byddai costau cludiant ychwanegol yn codi o ganlyniad i'r newid hwn, gan y byddai angen cludo disgyblion uwchradd cyfrwng Saesneg o ardal Llanfair-ym-Muallt i Landrindod.</p> <p>Mae amcangyfrif cychwynnol yn rhoi cost bosibl hyn oddeutu £64k ac mae'n seiliedig ar amseroedd agor fesul cam ar gyfer y ddau safle er mwyn defnyddio trafndiaeth bresennol.</p>
--	--

15.5 Beth yw costau cyfalaf y cynnig ac a yw'r arian cyfalaf angenrheidiol ar gael?

<p>Yn dilyn buddsoddiad cyfalaf ar gampws Llandrindod, bydd Ysgol Calon Cymru yn cau ei champws Llanfair-ym-Muallt ac yn gweithredu o gampws Llandrindod yn unig.</p>	<p>Ar hyn o bryd mae'r gost o ddarparu adeilad uwchradd 1000 o leoedd newydd yn Llandrindod £60m - £80m, yn seiliedig ar ddisodli'r adeilad presennol yn llwyr. Fodd bynnag, rhoddir ystyriaeth i ystod o opsiynau er mwyn gwella a chynyddu'r adeiladau ar y safle, a allai gynnwys cyfuniad o opsiynau adeiladu newydd ac elfennau ailfodelu ac yn raddol er mwyn sicrhau fforddiadwyedd.</p> <p>Ar ôl cymeradwyo'r dull strategol, byddai astudiaeth ddichonoldeb yn cael ei defnyddio i fireinio gofynion a chostau cysylltiedig, sy'n darparu amcangyfrif mwy cywir o'r costau. Byddai'r rhain yn cael eu hadolygu a'u diweddarau ymhellach trwy gydol y broses achos busnes.</p> <p>Mae bwriad y Cyngor i ddarparu adeilad newydd ar gyfer Ysgol Calon Cymru ar ei safle yn Llandrindod wedi'i gynnwys yn Rhaglen Amlinellol Strategol ddiwygiedig y Cyngor ar gyfer Rhaglen Cymunedau Cynaliadwy ar gyfer Dysgu Llywodraeth Cymru, a gymeradwywyd gan Gabinet y Cyngor ym mis Mai 2024 a Llywodraeth Cymru ym mis Gorffennaf 2024, fodd bynnag, bydd angen i Lywodraeth Cymru baratoi ac ystyried achosion busnes unigol i sicrhau cyllid wrth i'r broses symud ymlaen.</p>
--	--

15.6 Beth yw maint unrhyw arbedion net a ragwelir (gan ystyried refeniw ysgolion, trafndiaeth a chostau cyfalaf)

<p>Yn dilyn buddsoddiad cyfalaf</p>	<p>Byddai Cam 2 y cynnig hwn yn arwain at amcangyfrif o arbedion cyllid fformiwla rheolaidd net o £146k ar ôl</p>
--	---

<p>ar gampws Llandrindod, bydd Ysgol Calon Cymru yn cau ei champws Llanfair-ym-Muallt ac yn gweithredu o gampws Llandrindod yn unig.</p>	<p>ystyried y costau cyllido fformiwla ychwanegol o Gyfnod 1.</p> <p>Amcangyfrifir bod costau trafndiaeth yn cynyddu £64k.</p> <p>Mae costau cyfalaf mewn perthynas â'r adeilad newydd yn cynnwys amcangyfrif o £107 miliwn ar gyfer yr ysgol newydd ar Gampws Llandrindod ac adnewyddu Campws Llanfair-ym-Muallt – rhagwelir y bydd LIC yn ariannu 65% o'r costau cyfalaf a Phowys yn ariannu'r 35% sy'n weddill. Os yw cyfraniad y Cyngor tuag at y cynllun hwn i'w ariannu o fenthycia gan nad oes unrhyw gyllid arall wedi'i nodi ar hyn o bryd, amcangyfrifir bod y gost i gyllideb refeniw'r Cyngor oherwydd y benthyciad hwn yn £2.06 miliwn y flwyddyn am 34 mlynedd. Gellid lleihau'r swm hwn os oes derbyniadau cyfalaf ar gael i'w defnyddio yn lle benthycia.</p>
---	---

15.7 Heb y cynigion, a fyddai'r ysgolion sy'n cael eu heffeithio yn wynebu diffygion yn y gyllideb?

<p>Yn dilyn buddsoddiad cyfalaf ar gampws Llandrindod, bydd Ysgol Calon Cymru yn cau ei champws Llanfair-ym-Muallt ac yn gweithredu o gampws Llandrindod yn unig.</p>	<p>Ar hyn o bryd mae gan Ysgol Calon Cymru ddiffyg cronus sylweddol. Byddai'r Cyngor yn parhau i weithio gyda'r ysgol i sicrhau bod cyllideb yr ysgol yn cydymffurfio â'r cynllun ar gyfer ariannu ysgolion ac mae'r ysgol yn gweithredu o fewn yr amlen ariannu sydd ar gael, a bod unrhyw ddiffyg yn y flwyddyn yn cael ei adfer fel rhan o'r rheoliadau.</p>
--	---

15.8 A fydd unrhyw arbedion mewn costau rheolaidd yn cael eu cadw yng nghyllideb ysgolion lleol yr awdurdod lleol?

<p>Yn dilyn buddsoddiad cyfalaf ar gampws Llandrindod, bydd Ysgol Calon Cymru yn cau ei champws Llanfair-ym-Muallt ac yn gweithredu o gampws</p>	<p>Byddai unrhyw arbedion refeniw i'r Cyngor yn cael eu hailfuddsoddi yng nghyllideb y gwasanaeth ysgol yn unol ag adran 3.7.2 o'r cynllun ar gyfer ariannu ysgolion.</p>
---	---

Llandrindod yn unig.	
----------------------	--

- 15.9 A fydd yr elw o werthu (derbyniadau cyfalaf) safleoedd segur ar gael i dalu costau'r cynnig neu gyfrannu at gostau cynigion yn y dyfodol a fydd yn hyrwyddo rheolaeth effeithiol ar leoedd mewn ysgolion?**

Yn dilyn buddsoddiad cyfalaf ar gampws Llandrindod, bydd Ysgol Calon Cymru yn cau ei champws Llanfair-ym-Muallt ac yn gweithredu o gampws Llandrindod yn unig.	Ni fyddai derbyniadau cyfalaf yn gysylltiedig â'r agwedd hon ar gynlluniau'r Cyngor ar gyfer Ysgol Calon Cymru.
---	---

16. FFACTORAU CYFFREDINOL ERAILL

- 16.1 Pa effaith fydd y cynigion yn ei chael ar gyrhaeddiad addysgol ymhlith plant o gefndiroedd difreintiedig yn economaidd?**

Yn dilyn buddsoddiad cyfalaf ar gampws Llandrindod, bydd Ysgol Calon Cymru yn cau ei champws Llanfair-ym-Muallt ac yn gweithredu o gampws Llandrindod yn unig.	Rhagwelir y byddai Ysgol Calon Cymru sy'n gweithredu fel ysgol cyfrwng Saesneg ar un safle yn Llandrindod yn cael effaith gadarnhaol ar gyrhaeddiad addysgol pob disgybl, gan gynnwys plant o gefndiroedd difreintiedig yn economaidd.
---	--

- 16.2 Unrhyw faterion cydraddoldeb, gan gynnwys y rhai a nodwyd drwy asesiadau o'r effaith ar gydraddoldeb**

Yn dilyn buddsoddiad cyfalaf ar gampws Llandrindod, bydd Ysgol Calon Cymru yn cau ei champws Llanfair-ym-Muallt ac yn gweithredu o	Nid oes unrhyw faterion cydraddoldeb penodol wedi'u nodi eto, fodd bynnag, pe bai'r Cyngor yn bwrw ymlaen â'r cynlluniau ar gyfer Ysgol Calon Cymru, bydd ystod o asesiadau effaith yn cael eu cynnal, gan gynnwys asesiadau effaith cydraddoldeb. Bydd y rhain yn cael eu hadolygu a'u diweddarau drwy gydol y broses i adlewyrchu unrhyw faterion a nodwyd.
---	---

gampws Llandrindod yn unig.	
--	--

- 16.3 P'un a yw'r ysgol / ysgolion dan sylw yn destun unrhyw ymddiriedolaeth neu fuddiannau elusennol y gallai'r cynigion effeithio arnynt, er enghraifft mewn perthynas â defnyddio neu waredu tir.**

Yn dilyn buddsoddiad cyfalaf ar gampws Llandrindod, bydd Ysgol Calon Cymru yn cau ei champws Llanfair-ym-Muallt ac yn gweithredu o gampws Llandrindod yn unig.	Nid yw'r ysgolion dan sylw yn ddarostyngedig i unrhyw ymddiriedolaeth neu fuddiannau elusennol y gellid eu heffeithio drwy weithredu'r cynigion.
---	--

17. FFACTORAU PENODOL WRTH YSTYRIED CYNIGION AR GYFER NEWID CYFRWNG IAITH

- 17.1 I ba raddau y mae'r ddarpariaeth bresennol gan yr awdurdod addysg lleol drwy gyfrwng y Gymraeg a/neu'r Saesneg yn fwy na'r galw neu'n methu â chyrraedd y galw a ragwelir gan rieni am y math hwnnw o ddarpariaeth, a'r cyfraniad y byddai'r cynnig yn ei wneud i unioni'r sefyllfa honno**

Yn dilyn buddsoddiad cyfalaf ar gampws Llandrindod, bydd Ysgol Calon Cymru yn cau ei champws Llanfair-ym-Muallt ac yn gweithredu o gampws Llandrindod yn unig.	<p>Byddai gweithredu'r elfen hon o'r cynnig yn golygu y byddai Ysgol Calon Cymru yn gweithredu o un safle, a byddai'n ysgol cyfrwng Saesneg, gan ddarparu mynediad i garfan fwy o ddisgyblion ar safle Llandrindod.</p> <p>Y bwriad yw darparu buddsoddiad cyfalaf i alluogi disgyblion i gael adeiladau ar safle Llandrindod. Byddai hyn yn ddigonol i ddarparu ar gyfer y nifer presennol a rhagamcanol o ddysgwyr cyfrwng Saesneg yn Ysgol Calon Cymru.</p> <p>Byddai darpariaeth cyfrwng Cymraeg ar gael yn yr ysgol Gymraeg bob oed yn Llanfair-ym-Muallt. Y bwriad yw ailfodelu'r safle i ddarparu ar gyfer ysgol o bob oed sy'n ddigonol i ddarparu ar gyfer y nifer bresennol o ddysgwyr cyfrwng Cymraeg yn yr ardal, fodd bynnag, byddai lle i ehangu'r ddarpariaeth ar y safle ymhellach pe bai angen hyn yn y dyfodol.</p>
---	---

--	--

17.2 I ba raddau y byddai'r cynnig yn cefnogi'r targedau yng Nghynllun Strategol Gymraeg mewn Addysg yr awdurdod lleol (CSCA)

<p>Yn dilyn buddsoddiad cyfalaf ar gampws Llandrindod, bydd Ysgol Calon Cymru yn cau ei champws Llanfair-ym-Muallt ac yn gweithredu o gampws Llandrindod yn unig.</p>	<p>Byddai hyn yn galluogi'r ysgol Gymraeg bob oed newydd i fod yn unig ddeiliad campws Llanfair-ym-Muallt, a fyddai'n galluogi'r Cyngor i gyflawni ei nod yn llawn i sefydlu darpariaeth uwchradd cyfrwng Gymraeg mewn o leiaf 3 ardal ym Mhowys.</p>
--	---

18. FFACTORAU PENODOL I'W HYSTYRIED AR GYFER CYNIGION I AD-DREFNU YSGOLION UWCHRADD NEU YCHWANEGU NEU DDILEU CHWECHED DOSBARTH

18.1 P'un a fydd cynigion yn arwain at welliant yng nghyflawniadau addysgol neu hyfforddiant personau sydd dros oedran ysgol gorfodol ond o dan 19 oed

<p>Yn dilyn buddsoddiad cyfalaf ar gampws Llandrindod, bydd Ysgol Calon Cymru yn cau ei champws Llanfair-ym-Muallt ac yn gweithredu o gampws Llandrindod yn unig.</p>	<p>Rhagwelir y byddai hyn yn cael effaith gadarnhaol ar ddysgwyr ôl-16 yn Ysgol Calon Cymru gan y byddai holl ddisgyblion Ysgol Calon Cymru yn mynychu'r un safle, gan eu galluogi i elwa o fod yn rhan o garfan fwy o ddysgwyr sy'n cyrchu'r ddarpariaeth ar un safle, a galluogi'r ysgol i gynnig cwricwlwm ehangach gan na fydd angen iddi ddyblygu'r ddarpariaeth.</p>
--	--

18.2 P'un a fydd cynigion yn cyfrannu at ystod briodol o gyrsiau a chymwysterau perthnasol a llwybrau dysgu galwedigaethol o ansawdd uchel wedi'u hanelu at ddisgyblion o bob gallu, tra'n cynnal cyrsiau TGAU, UG/Safon Uwch a chyrsiau sefydledig eraill, fel sy'n ofynnol o dan Fesur Dysgu a Sgiliau (Cymru) 2009 ar gyfer dysgwyr 14-19 oed

<p>Yn dilyn buddsoddiad cyfalaf ar gampws Llandrindod, bydd</p>	<p>Disgwylir y byddai hyn yn galluogi gwell dewis o bynciau i ddysgwyr Ysgol Calon Cymru drwy ganoli'r ddarpariaeth mewn un lleoliad. Byddai hyn yn cynnwys llwybrau dysgu galwedigaethol.</p>
--	--

<p>Ysgol Calon Cymru yn cau ei champws Llanfair-ym-Muallt ac yn gweithredu o gampws Llandrindod yn unig.</p>	
---	--

- 18.3 A yw cynigion yn debygol o arwain at fwy o gyfranogiad mewn dysgu gan ddisgyblion y tu hwnt i oedran ysgol gorfodol, gan ystyried materion a chostau trafndiaeth i'r dysgwr ac eraill, fforddiadwyedd costau o'r fath, a'r tebygolrwydd y bydd dysgwyr yn fodlon teithio**

<p>Yn dilyn buddsoddiad cyfalaf ar gampws Llandrindod, bydd Ysgol Calon Cymru yn cau ei champws Llanfair-ym-Muallt ac yn gweithredu o gampws Llandrindod yn unig.</p>	<p>Y disgwyl yw y byddai hyn yn galluogi gwell dewis o bynciau a gwell profiad i ddysgwyr Ysgol Calon Cymru drwy ganoli'r ddarpariaeth mewn un lleoliad. Y gobaith yw y byddai hyn yn arwain at gynnydd yn nifer y disgyblion Ôl-16 yn yr ysgol.</p>
--	--

- 18.4 I ba raddau y mae cynigion yn cyfrannu at yr agenda 14-19 gan ystyried safbwyntiau rhwydweithiau 14-19 rhanbarthol**

<p>Yn dilyn buddsoddiad cyfalaf ar gampws Llandrindod, bydd Ysgol Calon Cymru yn cau ei champws Llanfair-ym-Muallt ac yn gweithredu o gampws Llandrindod yn unig.</p>	<p>Byddai hyn yn cael effaith gadarnhaol ar ddarpariaeth 14-19 gan mai'r disgwyl yw y byddai cael pob dysgwr ar un safle yn galluogi gwell dewis o bynciau a gwell profiad i ddysgwyr Ysgol Calon Cymru drwy ganoli'r ddarpariaeth mewn un lleoliad.</p>
--	--

- 18.5 Effaith cynigion ar ddarpariaeth 11-16 mewn ysgolion**

<p>Yn dilyn buddsoddiad cyfalaf ar gampws Llandrindod, bydd Ysgol Calon Cymru</p>	<p>Rhagwelir y byddai hyn yn cael effaith gadarnhaol ar y ddarpariaeth 11-16 sydd ar gael gan y byddai pob dysgwr yn cael ei leoli yn un safle, a fyddai'n galluogi gwell dewis o bynciau a gwell profiad dysgwyr i</p>
--	---

<p>yn cau ei champws Llanfair-ym-Muallt ac yn gweithredu o gampws Llandrindod yn unig.</p>	<p>ddysgwyr Ysgol Calon Cymru drwy ganoli'r ddarpariaeth mewn un lleoliad.</p>
---	--

18.6 Sut y byddai cynigion yn effeithio ar hyfywedd sefydliadau sydd eisoes yn darparu darpariaeth ôl-16 o ansawdd da, gan gynnwys chweched dosbarth ysgolion, Sefydliadau Addysg Bellach, a sefydliadau hyfforddiant preifat

<p>Yn dilyn buddsoddiad cyfalaf ar gampws Llandrindod, bydd Ysgol Calon Cymru yn cau ei champws Llanfair-ym-Muallt ac yn gweithredu o gampws Llandrindod yn unig.</p>	<p>Ni ragwelir y byddai hyn yn effeithio ar hyfywedd unrhyw ddarparwyr eraill o ddarpariaeth ôl-16, ond mae'n bosibl y byddai rhywfaint o effaith ar niferoedd disgyblion mewn sefydliadau eraill pe bai disgyblion yn dewis mynychu'r ddarpariaeth yn Ysgol Calon Cymru yn hytrach na chael mynediad at ddarpariaeth mewn mannau eraill. Gallai hyn gynnwys ysgolion uwchradd eraill yn yr ardal, yn ogystal â cholegau ym Mhowys ac awdurdodau cyfagos.</p>
--	---

18.7 Sut y gallai cynigion effeithio ar gynaliadwyedd neu wella darpariaeth cyfrwng Cymraeg yn y rhwydwaith 14-19 rhanbarthol a'r ardal ehangach a hyrwyddo mynediad at argaeledd cyrsiau cyfrwng Cymraeg mewn addysg ôl-16

<p>Yn dilyn buddsoddiad cyfalaf ar gampws Llandrindod, bydd Ysgol Calon Cymru yn cau ei champws Llanfair-ym-Muallt ac yn gweithredu o gampws Llandrindod yn unig.</p>	<p>Dim effaith - ni fyddai'r newid hwn yn effeithio ar ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg na mynediad i gyrsiau cyfrwng Cymraeg.</p>
--	--

18.8 I ba raddau y bydd cynigion yn darparu manteision ychwanegol i ddysgwyr o'u cymharu â'r status quo ac opsiynau talcenadwy eraill ar gyfer sefydliad ôl-16

<p>Yn dilyn buddsoddiad cyfalaf ar gampws Llandrindod, bydd Ysgol Calon Cymru yn cau ei champws Llanfair-ym-Muallt ac yn gweithredu o gampws Llandrindod yn unig.</p>	<p>Byddai manteision ychwanegol i ddysgwyr ôl-16 yn Ysgol Calon Cymru o fod yn rhan o garfan fwy o ran cyfleoedd cymdeithasol ac allgyrsiol.</p>
--	--

18.9 Sut y gallai cynigion effeithio ar ddarpariaeth trafndiaeth ddewisol y gall awdurdod lleol ei darparu i ddysgwyr dros oedran ysgol gorfodol

<p>Yn dilyn buddsoddiad cyfalaf ar gampws Llandrindod, bydd Ysgol Calon Cymru yn cau ei champws Llanfair-ym-Muallt ac yn gweithredu o gampws Llandrindod yn unig.</p>	<p>Dim effaith. Byddai darpariaeth cludiant dewisol yn parhau i gael ei darparu i alluogi dysgwyr i gael mynediad i safle Llandrindod.</p>
--	--

RHAN F – CASGLIAD A'R CAMAU NESAF

Yn seiliedig ar yr arfarniad opsiynau a gynhaliwyd ac ystyriaeth bellach o'r opsiwn a ffeirir sy'n dod i'r amlwg yn erbyn y ffactorau a amlinellir yn y Cod Trefniadaeth Ysgolion, mae'r opsiwn a ffeirir ar gyfer Ysgol Calon Cymru yn aros yr un fath, ac fel a ganlyn:

- Yn y pen draw, mae Ysgol Calon Cymru yn gweithredu o un safle (Llandrindod) fel ysgol cyfrwng Saesneg ar un safle.
- Mae ysgol Gymraeg newydd yn cael ei sefydlu, a fydd yn gweithredu yn y pen draw o gampws Ysgol Calon Cymru Llanfair-ym-Muallt
- Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt yn dod yn ysgol cyfrwng Saesneg
- Yr ysgol Gymraeg i'w sefydlu mewn adeilad wedi'i ailfodelu ar gampws Llanfair-ym-Muallt Ysgol Calon Cymru, gan rannu'r safle i ddechrau gydag Ysgol Calon Cymru.

Y rhesymau am hyn yw:

- Byddai'n cadw'r ddarpariaeth eilaidd yn Llandrindod a Llanfair-ym-Muallt
- Byddai'n rhoi rhywfaint o sefydlogrwydd yn Llandrindod gan y byddai Ysgol Calon Cymru yn parhau fel y darparwr
- Byddai'n darparu mwy o fàs o ddysgwyr cyfrwng Saesneg ar un campws
- Gellid darparu cwricwlwm ehangach i ddysgwyr cyfrwng Saesneg
- Ni fyddai angen dyblygu darpariaeth cyfrwng Saesneg ar draws dau safle
- Byddai'n gwella cynnig ôl-16 drwy gael nifer fwy o ddysgwyr mewn un lleoliad
- Byddai ysgol Gymraeg newydd bob oed yn cael ei sefydlu a fyddai'n rhoi cyfle i 'ailfrandio' darpariaeth cyfrwng Cymraeg yn ardal Canol Powys
- Byddai ysgol bob oed cyfrwng Cymraeg yn darparu gwell profiad cyfrwng Cymraeg
- Byddai'n darparu mynediad i ddarpariaeth gynradd Gymraeg ddynodedig
- Byddai model cyfrwng Cymraeg pob oed yn hybu pontio i ddarpariaeth uwchradd cyfrwng Cymraeg
- Gellid darparu cwricwlwm Cymraeg ehangach
- Byddai dwy ysgol ar wahân o bosibl yn fwy deniadol i ddarpar benaethiaid, athrawon a staff cymorth
- Galluogi'r ysgol Gymraeg bob oed i gael ei sefydlu ar gampws Llanfair-ym-Muallt o'r cychwyn cyntaf

Argymhellir felly bod Cabinet y Cyngor ystyried papur, gan ofyn am gymeradwyaeth i ddechrau ymgynghori ar y cynnig canlynol:

Cam 1 (Medi 2027):

- Sefydlu ysgol newydd cyfrwng Cymraeg (4-18) ar gampws presennol Ysgol Calon Cymru ym Muallt.
 - o I ddechrau, bydd yr ysgol yn rhannu campws Llanfair-ym-Muallt gydag Ysgol Calon Cymru, gan ddefnyddio rhan o'i hadeilad a rhannu rhai cyfleusterau.

- Bydd hwn yn drefniant dros dro hyd nes y bydd buddsoddiad cyfalaf wedi bod ar safle Llandrindod o dan Gam 2.
- Newid categori iaith Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt i Saesneg.
 - Bydd disgyblion yn ffrwd Gymraeg Ysgol Gynradd Llanfair-ym-Muallt yn symud i'r ysgol Gymraeg newydd bob oed.
- Newid categori iaith Ysgol Calon Cymru o ddwy ffrwd i gyfrwng Saesneg.
 - Bydd disgyblion blynyddoedd 7, 8 a 9 ffrwd Gymraeg Ysgol Calon Cymru ym mis Medi 2027 yn trosglwyddo i'r ysgol Gymraeg newydd bob oed. Bydd ffrwd cyfrwng Gymraeg Ysgol Calon Cymru yn cael ei ddiddymu'n raddol erbyn Medi 2029.

Cam 2 (Medi 2029 ar y cynharaf):

- Yn dilyn buddsoddiad cyfalaf ar gampws Llandrindod i ddarparu ar gyfer holl ddisgyblion Ysgol Calon Cymru a gwella'r cyfleusterau presennol, bydd Ysgol Calon Cymru yn cau ei champws Llanfair-ym-Muallt ac yn gweithredu o gampws Llandrindod yn unig.
 - Bydd disgyblion o gampws Ysgol Calon Cymru yn Llanfair-ym-Muallt yn symud i safle Llandrindod.
 - Bydd yr ysgol bob oed cyfrwng Gymraeg yn cymryd drosodd y cyfan o safle Llanfair-ym-Muallt.

ATODIAD A – FFACTORAU LLWYDDIANT ALLWEDDOL

Ffactor Llwyddiant Allweddol	Disgrifiad
1 – Anghenion strategol addas a busnes	<ul style="list-style-type: none"> • Rhaid i'r opsiwn gyd-fynd â Strategaeth y Cyngor ar gyfer Trawsnewid Addysg ym Mhowys 2020-2032, i gynnwys y canlynol: <ul style="list-style-type: none"> - Mynd i'r afael â'r heriau sy'n wynebu addysg ym Mhowys, fel yr amlinellir yn Strategaeth y Cyngor ar gyfer Trawsnewid Addysg ym Mhowys 2020-2032 - Yn cyd-fynd â'r Weledigaeth a'r Egwyddorion Arweiniol a amlinellir yn Strategaeth y Cyngor ar gyfer Trawsnewid Addysg ym Mhowys 2020-2032 - Yn cyd-fynd â'r Nodau a'r Amcanion Strategol a amlinellir yn Strategaeth y Cyngor ar gyfer Trawsnewid Addysg ym Mhowys 2020-2032 • Rhaid i'r opsiwn wneud y gorau o fanteision Rhaglen Trawsnewid Addysg y Cyngor • Rhaid i'r opsiwn gyd-fynd â Chynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg (CSCA) y Cyngor ar gyfer 2022-32
2 – Gwerth am arian	<ul style="list-style-type: none"> • Rhaid i'r opsiwn wneud y gorau o'r adnoddau sydd ar gael ar gyfer cyflwyno dysgu • Rhaid i'r opsiwn ddarparu gwerth am arian wrth ddarparu dysgu
3 – Cyflawniad posibl	<ul style="list-style-type: none"> • Rhaid i'r opsiwn fod yn gyraeddadwy o fewn y ddeddfwriaeth gyfredol • Rhaid i'r opsiwn fod yn gyraeddadwy yn weithredol • Rhaid i'r opsiwn fod yn gyraeddadwy yn gorfforol
4 – Fforddiadwyedd posibl	<ul style="list-style-type: none"> • I ba raddau y mae'r opsiwn yn fforddiadwy o fewn refereniw a ragwelir gan y Cyngor • I ba raddau y mae'r opsiwn yn fforddiadwy o fewn y cyllid cyfalaf a ragwelir sydd ar gael i'r Cyngor